

Bosna i Hercegovina Ekonomski trendovi

Januar/siječanj – septembar/rujan 2021. godine

Sadržaj:

I.	REALNI SEKTOR	8
	Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini	8
	Industrijska proizvodnja	10
	Prerađivačka industrija	11
	Energetski sektor	13
	Maloprodaja	14
	Građevinarstvo	15
	Transport	15
	Tržište rada	16
	Zaposlenost	16
	Nezaposlenost	18
	Plate	19
	Penzije	20
II.	JAVNE FINANSIJE	22
	Indirektni porezi	22
	Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda	25
	Javni dug	27
	Izveštaj o operacijama konsolidovane centralne vlade	29
III.	CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR	31
	Cijene	31
	Monetarni sektor	32
	Bankarski sektor	34
	Tržište kapitala	39
IV.	VANJSKI SEKTOR	44
	Platni bilans	44
	Vanjskotrgovinska robna razmjena	46
	Izvoz roba	47
	Uvoz roba	48
	Vanjskotrgovinski bilans	49
V.	STRANA DIREKTNA ULAGANJA	52
	DODATAK	56

PRILOZI:

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini
Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine
Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj
Tabela 4: Realni sektor- industrija i usluge
Tabela 5: Realni sektor po entitetima
Tabela 6: Tržište rada
Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske
Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske
Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine
Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata
Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena
Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita
Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita
Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu
Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinansijskim preduzećima

Tabela 17: Kamatne stope na depozite

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba u Bosni i Hercegovini prema HS klasifikaciji

Tabela 19: Vanjskotrgovinska razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

SPISAK GRAFIKONA:

Grafikon 1: Kretanje BDP-a po zemljama u periodu januar-septembar 2021. godine	8
Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u periodu januar-septembar 2021. godine	10
Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje	11
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama	12
Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama	12
Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije	13
Grafikon 7: Ukupna trgovina na malo u Bosni i Hercegovini – u periodu K1-K3	14
Grafikon 8: Građevinski radovi u BiH u periodu K1-K3	15
Grafikon 9: Prevoz robe i putnika u Bosni i Hercegovini – po godinama	16
Grafikon 10: Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2021. godini	17
Grafikon 11: Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2021. godini	18
Grafikon 12: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti	20
Grafikon 13: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g.....	21
Grafikon 14: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)	23
Grafikon 15: Udio raspoređenih prihoda u bruto prihodima u periodu januar - septembar 2021.	25
Grafikon 16: Doprinos rastu prihoda entitetskih poreskih uprava	26
Grafikon 17: Stanje javnog duga u milionima KM.....	27
Grafikon 18: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)	29
Grafikon 19: Konsolidovani prihodi i rashodi centralne vlade, tekući suficit/deficit u % BDP-a.....	30
Grafikon 20: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima u I-IX 2021. godine	31
Grafikon 21: Indeks potrošačkih cijena I-IX 2021/I-IX 2020	32
Grafikon 22: Monetarni agregati-stope rasta IX 2021/IX 2020.....	33
Grafikon 23: Prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH.....	33
Grafikon 24: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta IX 2021/ IX 2020	34
Grafikon 25: Sektorska struktura kredita i godišnje stope rasta IX 2021/ IX 2020	36
Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini.....	37
Grafikon 27: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta IX 2021/ IX 2020.....	38
Grafikon 28: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini	38
Grafikon 29: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja).....	39
Grafikon 30: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks).....	40
Grafikon 31: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu	40
Grafikon 32: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi	41
Grafikon 33: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)	42
Grafikon 34: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)	42
Grafikon 35: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE.....	43
Grafikon 36: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR	43
Grafikon 37: Kretanje tekućeg računa Bosne i Hercegovine – po godinama u periodu K1-K3.....	44
Grafikon 38: Domaćinstva - prilivi novca iz inostranstva u K1-K3 po godinama	45
Grafikon 39: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene za period jan-septe 2021.	47
Grafikon 40: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima	48

Grafikon 41: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima	49
Grafikon 42: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita	50
Grafikon 43: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD	52
Grafikon 44: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od K1 2020. do K3 2021. god.	53
Grafikon 45: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama	54
Grafikon 46: Ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, K1-K3 2021. god.	54

SPISAK TABELA:

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini	19
Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza	23
Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni	26
Tabela 4: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM	28
Tabela 5: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja	35
Tabela 6: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima	36
Tabela 7: Razine kreditnog rizika i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini....	37
Tabela 8: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu.....	40
Tabela 9: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE.....	41
Tabela 10: Vanjskotrgovinska robna razmjena za period januar-septembar 2021. godine	51
Tabela 11: Strana direktna ulaganja po kvartalima.....	53

LISTA SKRAĆENICA:

ARS	– Anketa o radnoj snazi	OR	– Obavezne rezerve
BATX	– Bosnian Traded Index	PB	– Platni bilans
BD	– Brčko Distrikt	PDV	– Porez na dodanu vrijednost
BDP	– Bruto domaći proizvod	PIF	– Privatizacijski investicijski fond
BDV	– Bruto dodana vrijednost	PJI	– Program javnih investicija
BHAS	– Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine	SASE	– Sarajevska berza
BIFX	– Indeks bosanskih investicijskih fondova	SASX-10	– Indeks rezultata 10 najboljih kompanija listiranih na Sarajevskoj berzi
BiH	– Bosna i Hercegovina	SB	– Svjetska banka
BLSE	– Banjalučka berza	SEE	– Jugoistočna Evropa
CBBiH	– Centralna banka Bosne i Hercegovine	SIPA	– Državna agencija za istrage i zaštitu
CEFTA	– Srednjoevropski sporazum o slobodnoj trgovini	SMTK	– Standardna međunarodna trgovinska klasifikacija
CPI	– Indeks potrošačkih cijena	SOR	– Srednjoročni okvir rashoda
DOB	– Dokument okvirnog budžeta	SRS	– Srednjoročna razvojna strategija
DSU	– Direktna strana ulaganja	SSP	– Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
EBRD	– Evropska banka za obnovu i razvoj	SST	– Sporazum o slobodnoj trgovini
EC	– Evropska komisija	SVF	– Statistika vladinih finansija
EKS	– Efektivna kamatna stopa	UIO	– Uprava za indirektno oporezivanje BiH
ERS-10	– Indeks dizajniran za prikaz rezultata 10 kompanija iz sistema Elektroprivrede RS	USAID	– Agencija Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj
EU	– Evropska unija	P1	– Prva polovina godine
FBiH	– Federacija Bosne i Hercegovine	P2	– Druga polovina godine
FIRS	– Indeks investicijskih fondova RS	K1	– Prvi kvartal godine
FISIM	– Usluge finansijskog posredovanja indirektno mjerene	K2	– Drugi kvartal godine
JR UIO	– Jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje	K3	– Treći kvartal godine
KM	– Konvertibilna marka (međunarodni standard ISO 4217)	K4	– Četvrti kvartal godine
MMF	– Međunarodni monetarni fond	M0	– Rezervni novac
MVTEO	– Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	M1	– Transakcijski novac
OMA	– Odjel za makroekonomsku analizu Upravnog odbora Uprave za indirektno oporezivanje	M2	– Novac u širem smislu
		QM	– Kvazi novac
		mil. KM	– Milioni KM
		g/g	– Stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na isti period prethodne godine
		m/m	– stopa rasta koja podrazumijeva promjenu u odnosu na prethodni mjesec tekuće godine

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI godišnji pokazatelji					
	2017.	2018.	2019.	2020.	2021. (p)
Nominalni BDP (u milionima KM)	33.096	34.921	36.527	35.436	36.806*
Nominalna stopa rasta (u %)	5,0%	5,5%	4,6%	-3,0%	3,9%*
Realna stopa rasta (u %)	3,8%	3,3%	2,8%	-3,2%	3,1%*
Stanovništvo (hiljade) - procjena prema popisu iz 2013. god.	3.504	3.496	3.491	3.475	3.475
BDP per capita (u KM)	9.445	9.989	10.463	10.197	10.592*
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	489	452	411	415	401
Prosječna neto plata (u KM)	851	879	921	956	994
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,3%	1,4%	0,6%	-1,0%	1,1%
Konsolidirani budžet Bosne i Hercegovine (u % BDP-a)					
Tekući prihodi	40,7%	41,2%	41,1%	40,7%	-
Tekući rashodi	36,0%	36,5%	36,5%	40,8%	-
Štednja (Bruto operativni bilans)	4,7%	4,7%	4,6%	-0,1%	-
Javne investicije (Transakcije u nefinansijskim sredstvima)	2,3%	2,6%	2,8%	5,0%	-
Suficit/Deficit (Neto pozajmljivanje(+)/zaduživanje(-))	2,4%	2,1%	1,9%	-5,1%	-
Vanjski javni dug	23,7%	23,5%	22,3%	24,5%	-
Novac i krediti (u % BDP-a)					
Novac u širem smislu (M2)	66,8%	69,3%	72,1%	79,7%	-
Kreditiranje privatnog sektora ⁽¹⁾	51,5%	51,6%	52,5%	52,6%	-
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa u milionima KM	-1.520	-1.094	-985	-1.286	-844*
U % BDP-a	-4,6%	-3,1%	-2,7%	-3,6%	-2,3%
Trgovinski bilans	-5.088	-4.909	-5.172	-4.781	-4.666
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	12.824	14.250	14.320	11.826	13.928*
(stopa rasta u %)	18,0%	11,1%	0,5%	-17,4%	17,8%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	17.912	19.159	19.492	16.607	18.594*
(stopa rasta u %)	13,1%	7,0%	1,7%	-14,8%	12,0%
Bilans roba i usluga (u % BDP-a)	-15,4%	-14,1%	-14,2%	-13,5%	-12,7%
Bruto devizne rezerve					
U milionima KM	10.556,6	11.623,2	12.597,1	13.868,0	-
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,1	7,3	7,8	10,0	-
Servisiranje vanjskog javnog duga					
U milionima KM	995,3	976,4	821,6	771,3	-
U % izvoza roba i usluga	7,8%	6,9%	5,7%	6,5%	-

- Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine: BDP, stanovništvo, zaposlenost, plate i cijene.

- Izvor: Ministarstvo finansija i trezora Bosne i Hercegovine: vanjski javni dug i njegovo servisiranje.

- Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine: konsolidovani budžet opšte vlade; platni bilans Bosne i Hercegovine; novac i krediti; devizne rezerve.

(1) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Procjena/pretpostavka Direkcije za ekonomsko planiranje (u daljem tekstu DEP).

(p) Projekcija DEP-a

GLAVNI EKONOMSKI POKAZATELJI U BOSNI I HERCEGOVINI u periodu januar - septembar 2021. godine

	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.
Realni sektor					
Industrijska proizvodnja - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	3,3%	2,4%	-5,0%	-8,2%	12,0%
Prerađivačka industrija - rast fizičkog obima ⁽¹⁾	4,8%	-0,6%	-3,8%	-10,4%	13,7%
Broj registrovanih nezaposlenih lica - prosjek (u hiljadama)	494	457	414	416	400
Prosječna neto plata (u KM)	849	872	916	950	989
Inflacija (indeks potrošačkih cijena)	1,1%	1,3%	0,7%	-0,9%	0,9%
Javne finansije					
Rast neto prihoda od indirektnih poreza (g/g)	5,7%	7,2%	5,3%	-10,0%	16,0%
Vanjski javni dug - promjena stanja duga	-4,0%	3,2%	-0,3%	4,3%	8,5%
Novac i krediti (stopa rasta g/g)					
Novac u širem smislu (M2)	9,9%	10,3%	8,1%	6,3%	11,9%
Kreditiranje privatnog sektora ⁽²⁾	7,7%	6,4%	6,2%	-1,1%	2,9%
Platni bilans					
Saldo tekućeg računa (u milionima KM)	-1.141,9	-744,5	-658,0	-979,5	-723,5
Porast deficita tekućeg računa (u %)	15,9%	-34,8%	-11,6%	48,9%	-26,1%
Bilans roba i usluga					
Izvoz roba i usluga (u milionima KM)	9.543,6	10.742,8	10.925,8	8.589,4	11.584,8
(stopa rasta u %)	18,7%	12,6%	1,7%	-21,4%	34,9%
Uvoz roba i usluga (u milionima KM)	13.226,3	14.320,3	14.648,0	12.141,6	15.013,2
(stopa rasta u %)	13,8%	8,3%	2,3%	-17,1%	23,7%
Bruto devizne rezerve					
Bruto devizne rezerve - rast u %	8,0%	13,3%	7,7%	7,2%	15,5%
U mjesecima uvoza roba i usluga	7,0	7,3	7,7	9,4	9,5

(1) Pokazatelji rasta industrijske proizvodnje za period 2017-2021. godine su zvanični podaci BHAS-a koje DEP koristi u izradi svojih analiza na temelju potpisanog protokola o međusobnoj razmjeni podataka.

(2) Pod kreditima privatnog sektora obuhvaćeni su krediti svih sektoria osim sektora vlade i javnih kompanija.

* Izvor: Procjena DEP-a

I REALNI SEKTOR

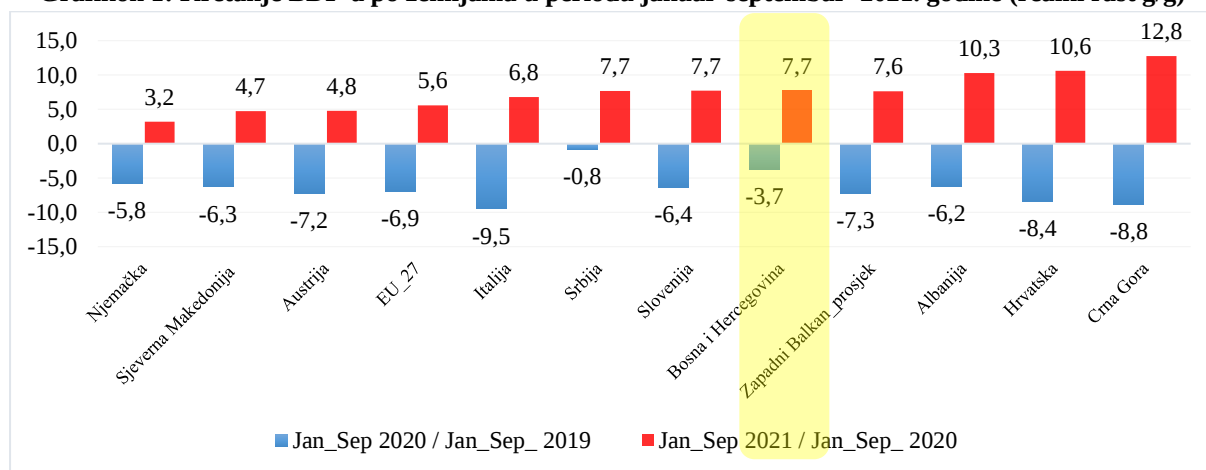
Ekonomski rast u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine

- *Relativno snažan oporavak privredne aktivnosti u Bosni i Hercegovini u 2021. god*
- *Trend rasta BDP-a nastavljen i u K3 2021.*
- *Privatna potrošnja nosilac ekonomskog rasta*
- *Dvocifrene stope rasta izvoza i uvoza*

Bosna i Hercegovina je u 2020. godini usljed širenja globalne pandemije virusa Covid19 zabilježila realni pad BDP-a od 3,2%. Međutim, već početkom 2021. godine došlo je do postepene stabilizacije epidemioloških i ekonomskih prilika u vanjskom okruženju (zemlje EU27), što se pozitivno odrazilo i na ekonomsku aktivnost u zemlji. Naime, oporavak prije svega izvozne, a kasnije i domaće tražnje u K2 i K3 2021. godine rezultirao je relativno snažnim oporavkom privredne aktivnosti u zemlji. Tako je Bosna i Hercegovina prema trenutno raspoloživim statističkim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine zabilježila realni rast BDP-a od 7,7% u odnosu na isti period prethodne godine.

Posmatrano po kvartalima, registrirane stope ekonomskog rasta su iznosile K1: 2,7%, K2: 12,1% i K3: 8,4% u odnosu na isti period 2020. godine.¹ Međutim, vrijedi istaći da je ova relativno visoka stopa ekonomskog rasta u dobroj mjeri posljedica i niske osnovice (bazni efekt) iz prethodne godine, obzirom da je pad BDP-a u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2020 godine iznosio 3,7%. S druge strane, ako se ekonomski rast u Bosni i Hercegovini u 2021. godini posmatra komparativno po zemljama može se konstatovati da je isti bio u rang regionalnog prosjeka zemalja Zapadnog Balkana. Na grafikonu ispod prikazane su procjenjene stope rasta BDP-a po zemljama za period januar-septembar 2021. godine.

Grafikon 1: Kretanje BDP-a po zemljama u periodu januar-septembar 2021. godine (realni rast g/g)

Izvor: Eurostat i nacionalni zavodi za statistiku

Uvidom u strukturu ovog relativno snažnog ekonomskog rasta u zemlji od 7,7% može se konstatovati da je isti ostvaren ponajviše zahvaljujući povećanju privatne potrošnje od

¹ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Bruto domaći proizvod, rashodni pristup tromjesečni podaci za K1-K3 2021. godine“, 06.01.2022. godine.

6% što je predstavljalo više od polovine ostvarenog ekonomskog rasta, odnosno 4,3 p.p. Ovaj snažan rast privatne potrošnje pored baznog efekta i veće sklonosti ka potrošnji, po svemu sudeći je posljedica i djelimičnog rasta raspoloživog dohotka građana koji predstavlja ključnu determinantu kretanja iste. Naime, rast broja zaposlenih od 0,6%, realni rast plata od oko 3,1%, povećanje novčanih doznaka građana iz inostranstva od oko 19,2% i postepeni oporavak kreditne aktivnosti u domenu stanovništva unatoč određenom povećanju cijena (rast indeksa potrošačkih cijena CPI 0,9%) omogućili povećanje su raspoloživog dohotka građana odnosno privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. Ako se ima u vidu da privatna potrošnja ima daleko najveću zastupljenost u strukturi BDP-a od oko 75%, može se konstatovati da je snažan rast privatne potrošnje tokom K2 i K3 predstavljao ključno uporište ostvarenog ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini u 2021. godini.

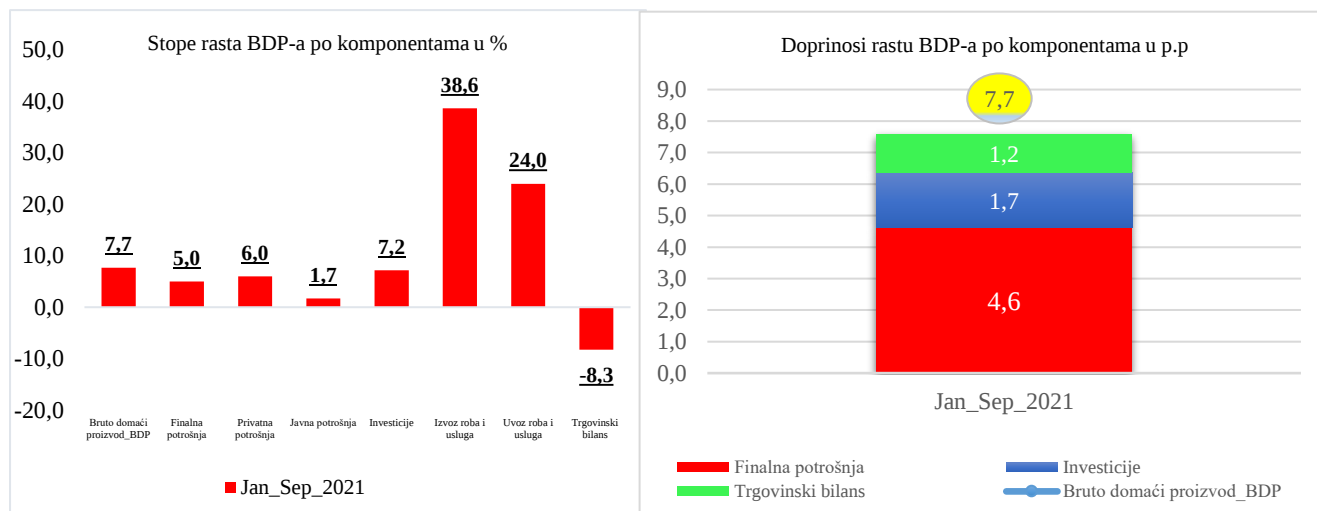
Određeni pokazatelji iz domena javnih finansija kao što su povećanje ukupnih javnih prihoda a naročito prihoda od indirektnih poreza za oko 16%, pri čemu je rast prihoda od PDV-a iznosio oko 18,5% također ukazuju na trend rasta privatne potrošnje u Bosni i Hercegovini. S druge strane, u istom vremenskom periodu rast javne potrošnje iznosio je svega 1,7%, tako da je doprinos iste u ekonomskom rastu bio skoro neutralan i iznosio je 0,3 p.p. Tako je ukupna finalna potrošnja (privatna + javna potrošnja) u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2021. godine povećana za 5% u odnosu na isti period prethodne godine, dok je doprinos ekonomskom rastu iznosio 4,6 p.p.

Trenutno raspoloživi podaci BHAS-a iz nacionalnih računa ukazuju rast bruto investicija od 7,2% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da je doprinos ove kategorije u ekonomskom rastu iznosio preko 1,5 p.p. Međutim, vrijedi istaći da oporavak investicija u Bosni i Hercegovine napreduje dosta sporije u odnosu na ostale komponente, obzirom da su iste za razliku od ostalih komponenti još uvijek ispod nivoa iz 2019. godine. S druge strane, ohrabruje nastavak snažnog trenda oporavka vanjskotrgovinske razmjene sa svijetom. Tako je prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine ukupna vanjskotrgovinska razmjena uvećana za preko oko 6 milijardi KM odnosno 30% u odnosu na prethodnu godinu. Ovo povećanje ukupne vanjskotrgovinske razmjene posljedica je istovremenog povećanja ukupnog izvoza od 38,6% (oko 3,2 milijarde KM) i uvoza od 24% (2,8 milijardi KM).

Naročito vrijedi istaći dobre izvozne rezultate, obzirom da je izvoz iz Bosne i Hercegovine nadmašio rezultate ostvarene u 2019 i 2018. godine za preko milijardu KM.² Ovakva kretanja izvoza i uvoza, odnosno viša stopa rasta izvoza u odnosu na uvoz rezultirala je smanjenjem vanjskotrgovinskog deficita od oko 8,5%, tako da je doprinos neto izvoza u ekonomskom rastu iznosio 1,2 p.p. Pregled strukture ekonomskog rasta u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

² Prilikom interpretacije vanjskotrgovinskih pokazatelja u 2021. godini vrijedi također na umu imati i efekat povećanja cijena izvoza i uvoza roba, obzirom da su iste u 2021. godini povećane za preko 10% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 2: Struktura ekonomskog rasta u periodu januar-septembar 2021. godine (stope rasta u % i doprinosi rastu u procentnim poenima)

Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine

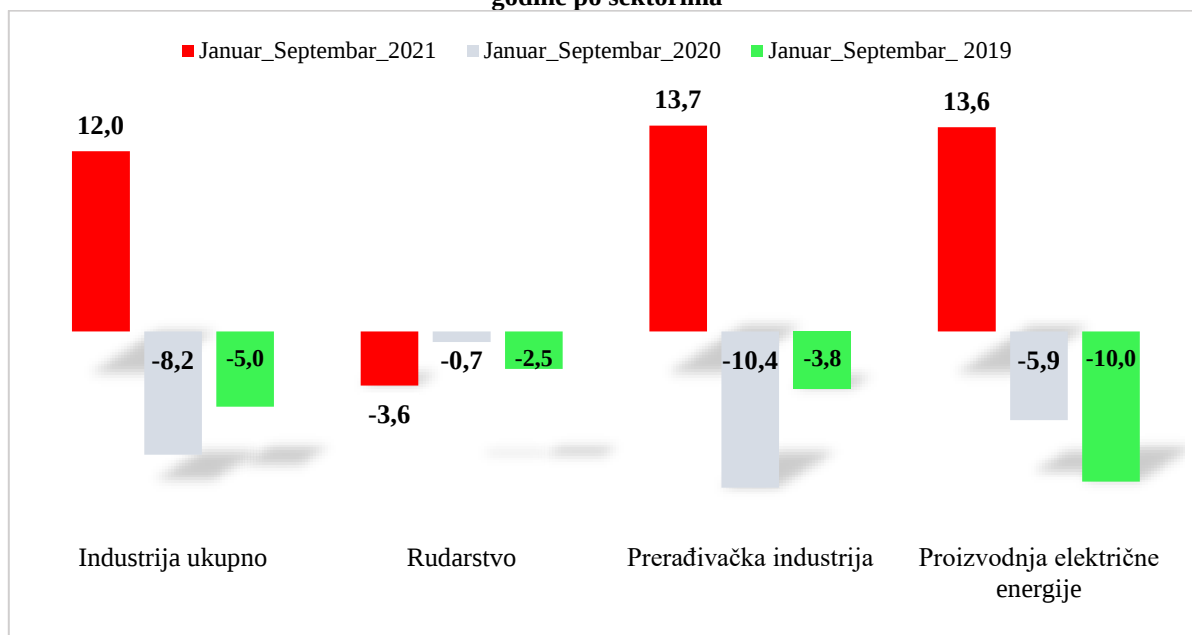
- *Relativano snažan rast industrijske proizvodnje usljed baznog efekta*
- *Povećanje proizvodnje u okviru prerađivačke industrije i sektora za proizvodnju električne energije*
- *Pad proizvodnje u sektoru rudarstva*

Statistički podaci BHAS-a o kretanju fizičkog obima industrijske proizvodnje u 2021. godini ukazuju na to da je došlo do zaustavljanja negativnog trenda iz prethodne godine koji je bio uzrokovan širenjem globalne pandemije virusa Covid 19. Naime, prema preliminarnim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine Bosna i Hercegovini je zabilježila rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 12% u odnosu na isti period prethodne godine.³ S druge strane, posmatrano po kvartalima, registrirane stopa rasta su iznosile 7,3% u K1, 19,1% u K2 i 9,6% u K3 2021. godine. u odnosu na isti period prethodne godine. Imajući u vidu prisustvo globalne pandemije virusa Covid 19, ovaj porast fizičkog obima industrijske proizvodnje djeluje ohrabrujuće. Međutim, isto tako potrebno je imati u vidu efekat niske osnovice i prethodne godine koji je omogućio ovako visoku stopu rasta. Sektorski posmatrano, najznačajniji rast a smim tim i doprinos ukupnom rast industrijske proizvodnje tokom ovog perioda ostvaren je u okviru prerađivačke industrije gdje je registrirana stopa rasta iznosila 13,7%. Ovaj oporavak u okviru prerađivačke industrije naročito je važan obzirom da ista čini 2/3 ukupne industrijske proizvodnje i ima visok stepen izvozne orijentacije, te predstavlja važan generator zapošljavanja u Bosni i Hercegovini. Pored prerađivačke industrije, zanačajan doprinos povećanju fizičkog obima industrijske proizvodnje je ostvaren u okviru sektora za proizvodnju električne energije u okviru kojeg je zabilježen rast proizvodnje od 13,6% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u sektoru rudarstva u periodu januar-septembar 2021. godine zabilježen pad proizvodnje od 3,6% u odnosu na isti period prethodne

³Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeks obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini za septembar 2021. godine-prethodni podaci“, 26.10.2021. godine.

godine. Grafički prikaz kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini po sektorima u periodu januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 3: Pregled kretanja fizičkog obima industrijske proizvodnje za period januar-septembar 2021. godine po sektorima

Izvor: BHAS

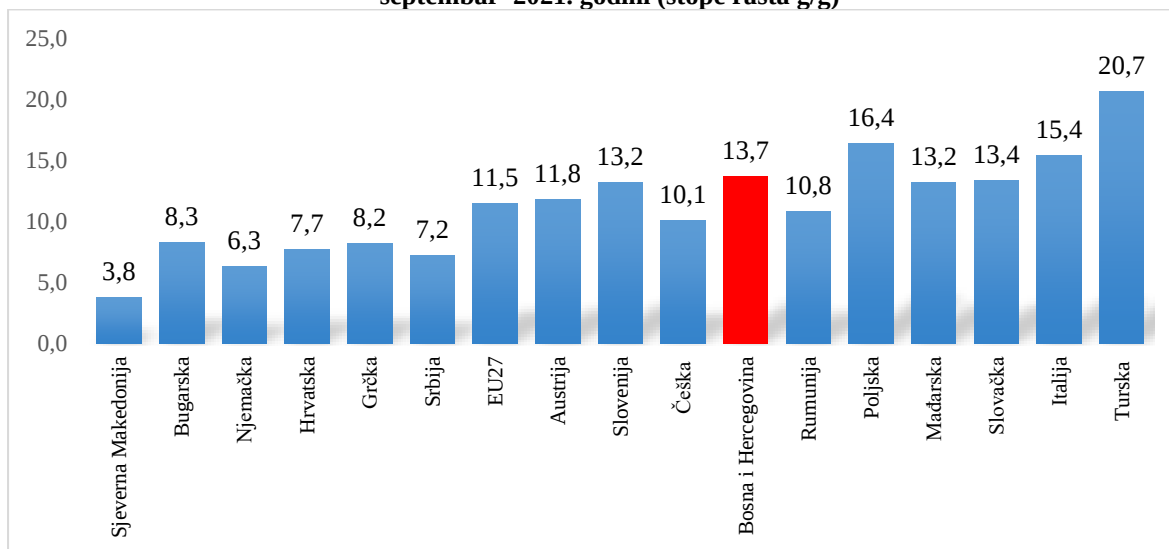
Prerađivačka industrija

Imajući u vidu strukturu proizvodnje u okviru prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini koja ima visok stepen izvozne orijentacije može se konstatovati da kretanja u okviru iste skoro u potpunosti zavise od privrednih kretanja u vanjskom okruženju prije svega zemalja EU27. Trenutno raspoloživi podaci BHAS-a ukazuju na to da je već početkom 2021. godine došlo do postepene stabilizacije proizvodnih procesa kako u zemalja EU tako i u Bosni i Hercegovini, koji su dodatno intenzivirani u K2 i K3 2021. godine.

Naime, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine Bosna i Hercegovina je zabilježila povećanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije od skoro 13,7% u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je ovo povećanje proizvodnje uglavnom posljedica niske osnovice iz prethodne godine, isto je veoma važno obzirom na centralnu ulogu iste u strukturi bosanskohercegovačke ekonomije.

Osim toga, iako je ukupni obim proizvodnje u okviru prerađivačke industrije neuporedivo manji u poređenju sa vodećim evropskim zemljama, u pogledu kratkoročnih kretanja stopa rasta u navedenom periodu Bosna i Hercegovina solidno stoji. Komparativni prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po zemljama za period januar-septembar 2021. godine u poređenju sa istim periodom prethodne godine po zemljama prikazan je na grafikonu ispod:

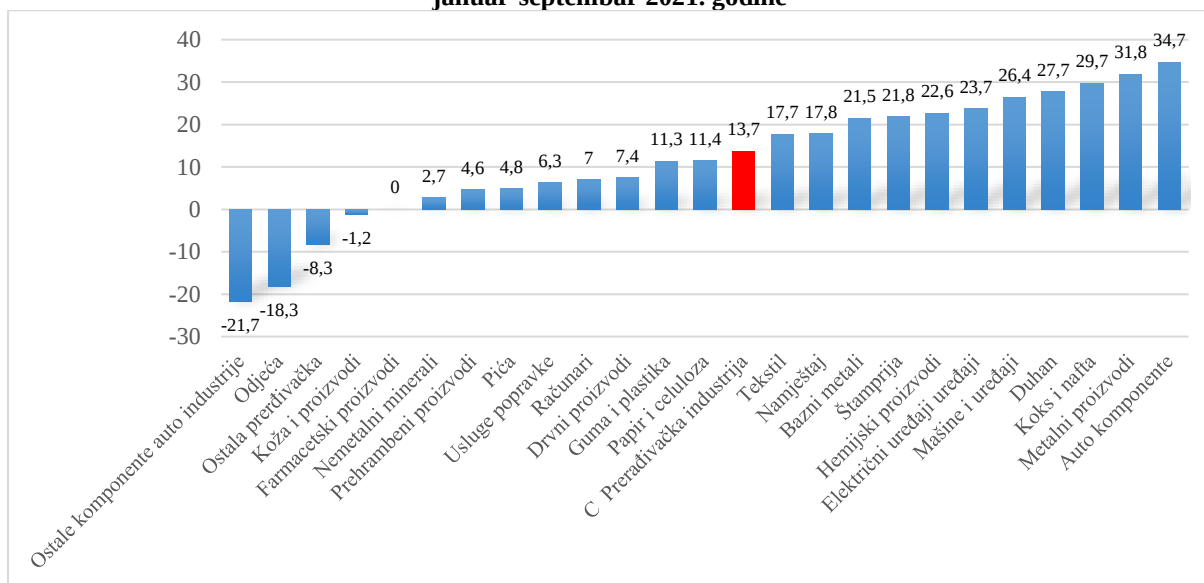
Grafikon 4: Prikaz kretanja proizvodnje u prerađivačkoj industriji po zemljama za period januar-septembar 2021. godini (stope rasta g/g)

Izvor: EUROSTAT i BHAS

Ako se kretanje prerađivačke industrije u Bosni i Hercegovini posmatra detaljnije po granama vidljivo je da su izvozno orijentirane grane prerađivačke industrije koje su bile žestoko pogođene krizom Covid 19 ostvarile određeni napredak tokom posmatranog perioda. Tako su prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2020. godine najznačajnija (dvocifrena) povećanja proizvodnje registrirana u okviru proizvodnje tradicionalno-izvoznih proizvoda kao što su auto-komponente, metalni proizvodi, električni, mašinski i hemijski proizvodi, namještaj i dr.. S druge strane, smanjenja proizvodnje su zabilježene u okviru proizvodnje odjeće, obuće, nemetalnih minerala, farmaceutskih proizvoda i dr. Grafički prikaz kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po proizvodima u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 5: Pregled kretanja proizvodnje u okviru prerađivačke industrije po granama za period januar-septembar 2021. godine

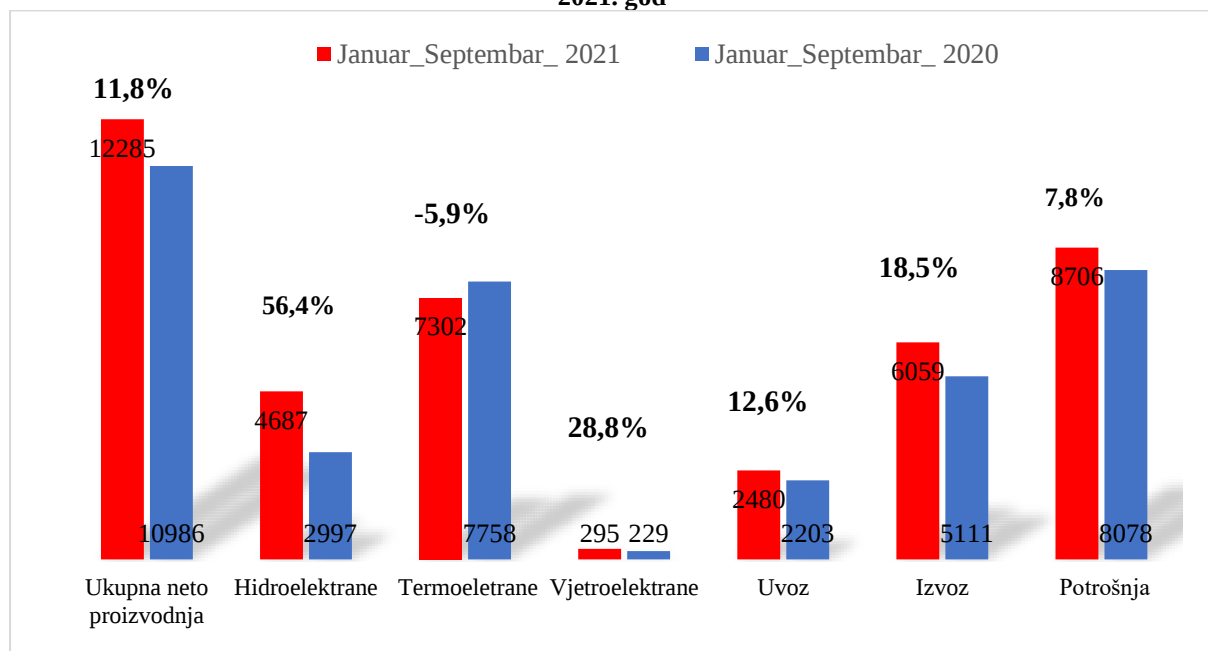

Izvor: BHAS

Energetski sektor

Za razliku od prerađivačke industrije, kretanja u okviru energetskog sektora koji uključuje proizvodnju električne energije i rudnike u većoj mjeri su determinisana kretanjima internih dinamika. Tokom prethodnih godina sektor za proizvodnju električne energije predstavljao važan oslonac stabilnosti ukupne industrijske proizvodnje u Bosni i Hercegovini, što je bio slučaj i tokom 2021. godine. Naime, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine ukupna neto proizvodnja električne energije u Bosni i Hercegovini iznosila je 12285 GWh⁴ što predstavlja povećanje proizvodnje od 11,8% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje proizvodnje električne energije u Bosni i Hercegovini ostvareno je ponajviše zahvaljujući povećanju proizvodnje u okviru hidroelektrana od preko 50% u odnosu na isti period prethodne godine. S druge strane, u istom vremenskom periodu u okviru termoelektrana zabilježen je pad proizvodnje od oko 6%.⁵ S druge strane, tokom posmatranog perioda ukupna potrošnja električne energije uvećana je za skoro 8% u odnosu na isti period prethodne godine što je u skladu sa povećanjem privredne aktivnosti u zemlji. Značajan porast proizvodnje električne energije uz ovaj nivo potrošnje rezultirali su povećanjem izvoza električne energije iz Bosne i Hercegovine od 18,5% (posmatrano u fizičkim jedinicama), dok je uvoz uvećan za oko 12,6%. S druge strane, prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine u okviru sektora rudarstvo u Bosni i Hercegovini je registriran pad proizvodnje od 3,6% u odnosu na isti period prethodne godine. Pregled kretanja u okviru sektora za proizvodnju električne energije u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine prikazan je na grafikonu ispod:

Grafikon 6: Pregled kretanja u sektoru za proizvodnju električne energije za period januar-septembar 2021. god

Izvor: BHAS

⁴ Saopštenje, „Statistika Energije- kratkoročni pokazatelji energetske statistike za septembar“ 25.10. 2021. godine

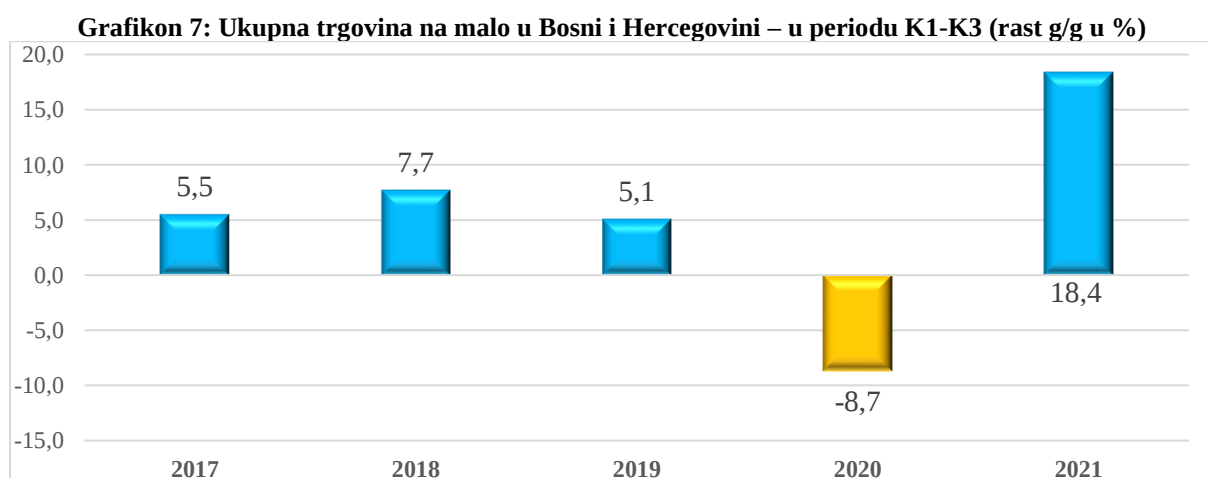
⁵ U periodu januar-septembar 2021. godine hidroelektrane u ukupnoj proizvodnji električne energije su učestvovala sa 38,2%, termoelektrane 59,6%, dok je učešće vjetroelektrana iznosilo 2,4%.

Maloprodaja

- *Oporavak prometa u maloprodaji*

Zvanični podaci ukupne trgovine na malo u Bosni i Hercegovini, za period januar-septembar 2021. godine, ukazuju na realni rast prometa od 18,4% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovaj značajniji porast prometa je rezultat rasta trgovine motornim gorivima u specijaliziranim prodavnicima (u daljem tekstu s.p.) od 22,6% te rasta trgovine na malo osim trgovine motornim gorivima u s.p. od 17,4%. Posmatrajući ove podatke moglo bi se reći da je do oporavka prometa u maloprodaji dobrim dijelom došlo usljed značajnijeg popuštanja epidemioloških mjera (vezanih za Covid-19), dozvoljenog dolaska većeg broja stranih gostiju te posjeta rezidenata Bosne i Hercegovine na privremenom radu u inostranstvu.

Promet u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u s.p. ostvario je nominalni rast od 7,1% dok je u trgovini na malo hranom, pićem i duhanskim proizvodima u nespecijaliziranim prodavnicama (dalje u tekstu n.p.) promet povećan za 7,6%. U okviru trgovine na malo neprehrambenim proizvodima, u periodu januar-septembar 2021. godine, sve kategorije su nominalno zabilježile rast. Trgovina na malo informacijsko komunikacijskom opremom značajno je porasla (63,2%) i nominalno je ostvarila najveći rast u zadnjih 5 godina. Zabilježeni rast u trgovini na malo ostalom robom u s.p. iznosio je 39,7%, u trgovini na malo proizvodima za kulturu i rekreaciju ostvaren je rast od 35%, u trgovini na malo izvan prodavnica, štandova i tržnica rast od 13,4% dok je istovremeno u trgovini na malo ostalom opremom za domaćinstvo zabilježni rast iznosio 13%. Kod prometa na štandovima i tržnicama je u posmatranom periodu ostvaren simboličan rast od 0,8%.

Izvor: BHAS

U okviru trgovine opremom za domaćinstvo sve kategorije bilježe nominalni porast prometa. U trgovini na malo tekstilom, odjećom, obućom i proizvodima od kože, u periodu januar-septembar 2021. godine, je zabilježen najveći porast (rast je iznosio 69,1%).

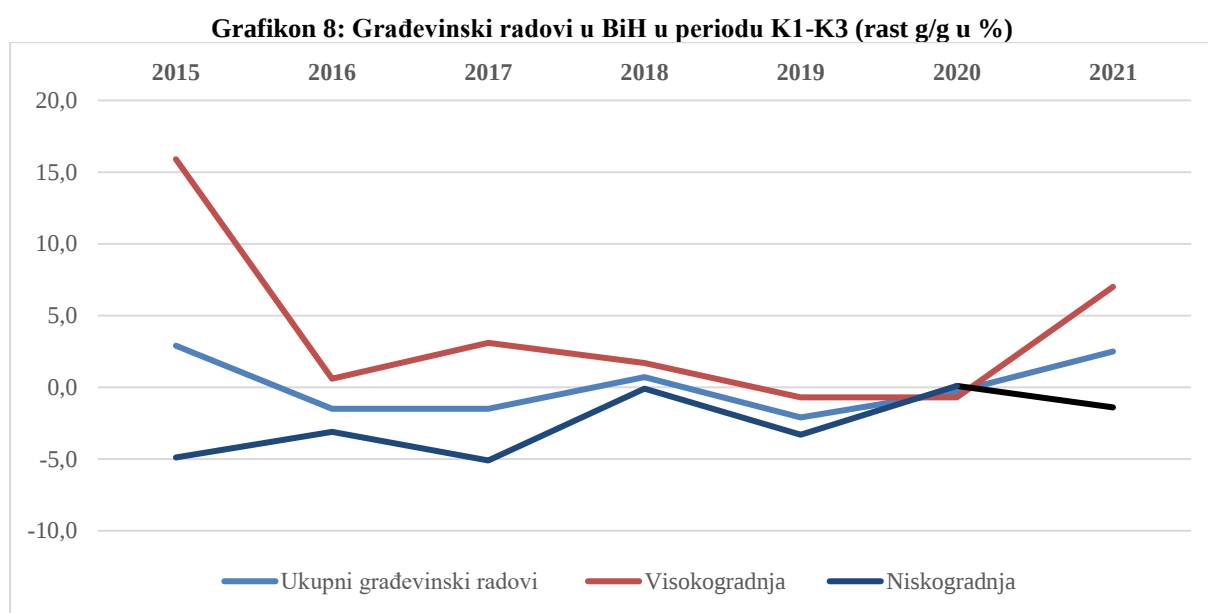
Porast je ostvaren i kod trgovine sportskom opremom, igrama i igračkama gdje je zabilježeno povećanje prometa od 39,4%, u trgovini na malo knjigama, novinama, muzičkim i videozapisima rast je iznosio 24,5%, u trgovini na malo namještajem, opremom za rasvjetu i

električnim aparatima za domaćinstvo porast od 18,7% dok je u apotekama, trgovini na malo medicinskim i kozmetičkim preparatima ostvaren rast prometa za 11,5%,
Posmatrajući gore navedene podatke u obzir treba uzeti i činjenicu da je u posmatranom periodu došlo do porasta indeksa potrošačkih cijena (CPI) što se sasvim sigurno reflektovalo i na promjene nivoa cijena u maloprodaji.

Građevinarstvo

- *Porast građevinskih radova u visokogradnji*

Zahvaljujući sektoru visokogradnje koji je ostvario rast od 7% (g/g) došlo je do porasta ukupnih građevinskih radova u Bosni i Hercegovini. Prema zvaničnim podacima BHAS-a ukupni građevinski radovi, u periodu K1-K3 2021. godine, su zabilježili rast od 2,5% (g/g). Istovremeno sektor niskogradnje bilježi smanjenje građevinskih radova za 1,4% (g/g).

Izvor: BHAS

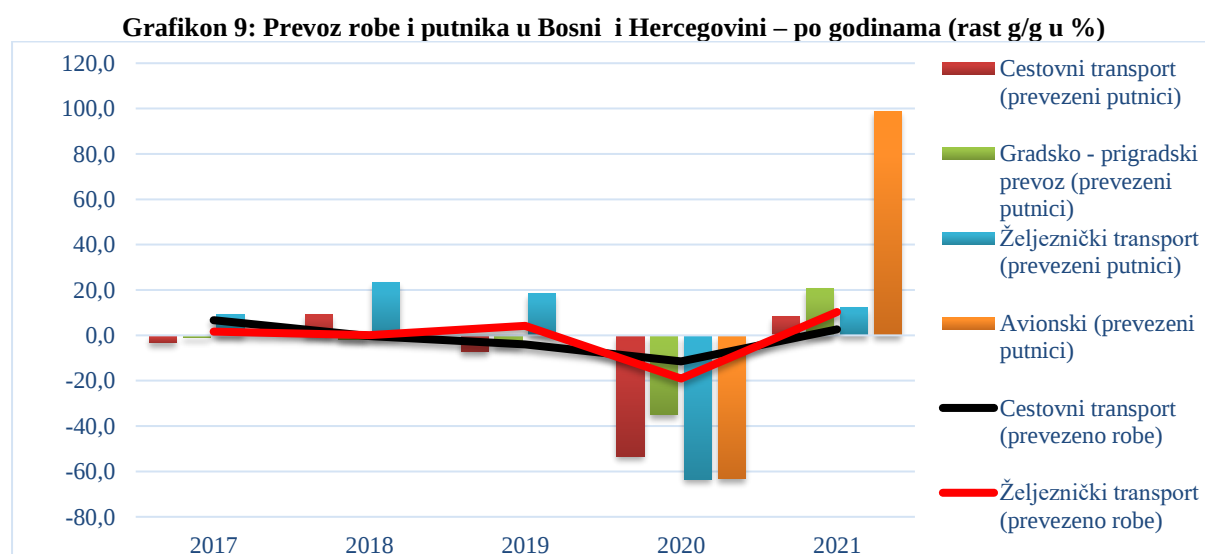
Broj izdatih odobrenja za građevinske radove u periodu K1-K3 2021. godine u odnosu na isti period prethodne godine veći je za 7,3%. Najveći porast izdatih dozvola za građenje objekata, u periodu K1-K3 2021. godine, je u sektoru niskogradnje gdje je zabilježen rast od 14,8%. U posmatranom periodu su odobrenja za građenje u oblasti visokogradnje povećana za 5,3% (u ovom sektoru je porastao broj izdatih dozvola za građenje stambenih zgrada za 4,2% dok je istovremeno broj izdatih dozvola za nestambene zgrade veći za 7,8%).

Transport

- *Oporavak svih vidova transporta*

Prema zvaničnim podacima za cestovni transport u K1-K3 2021. godine, transporta roba je zabilježio povećanje od 2,7% u odnosu na isti period prošle godine (u K1 je zabilježen pad od 4,9%, u K2 registrovan je rast od 5,5% kao i u K3 gdje je ostvaren rast od 7,7%). Broj prevezenih putnika u cestovnom prevozu bilježi rast od 8,5% (g/g), uz istovremeni porast

prevoza putnika u gradsko-prigradskom prevozu od 20,6%. Kada se posmatra promet roba i putnika u željezničkom saobraćaju vidljivo je povećanje opsega prevezene robe za 10,3% (u K1 pad od 2,3%, u K2 rast od 18,4%, u K3 porast od 15,4%) kao i povećanje broja prevezenih putnika za 12,3%. Kod avio saobraćaja je u K1-K3 2021. godine također došlo do porasta broja prevezenih putnika za 98,9% u odnosu na isti period prošle godine. Iz gore navedenih podataka može se zaključiti da je oporavak svih vidova transporta započeo u K2 2021. godine (najvećim dijelom zbog baznog efekta pojave pandemije Covid-2019 u K2 prethodne godine) kao i da se rast nastavio u K3 2021. godine. Svi gore navedeni podaci (a posebno što se tiče prevoza putnika u avionskom saobraćaju) idu u prilog činjenici da je, u posmatranom periodu, došlo do povećanja broja posjeta turista iz inostranstva (zabilježeni rast u K1-K3 2021. godine iznosio je 229% g/g).

Izvor: BHAS

U okviru djelatnosti prometa transporta i skladištenja je zabilježen nominalan rast od 21% u periodu K1-K3 2021. godine. U oblasti skladištenja i pomoćnih djelatnosti u prevozu, u posmatranom periodu, zabilježena je stopa rasta od 27,3% dok je u oblasti kopnenog prevoza i cjevovodnog transporta ostvaren porast prometa od 21,9%. Nastavljen je i rast poštanskih i kurirskih djelatnosti koje su u periodu K1-K3 2021. godine veće za 10,1%.

Tržište rada

- U Bosni i Hercegovini uvećan broj zaposlenih lica za 0,6% g/g u periodu I-IX 2021. godine. Najznačajniji rast broja zaposlenih lica u područjima djelatnosti prerađivačke industrije, informacija i komunikacija te zdravstva.
- Smanjena stopa registrovane nezaposlenosti kao i anketna stopa nezaposlenosti.
- Rast prosječne neto plate od 4% g/g. Zbog inflacije, realni rast neto plate bio je nešto sporiji.

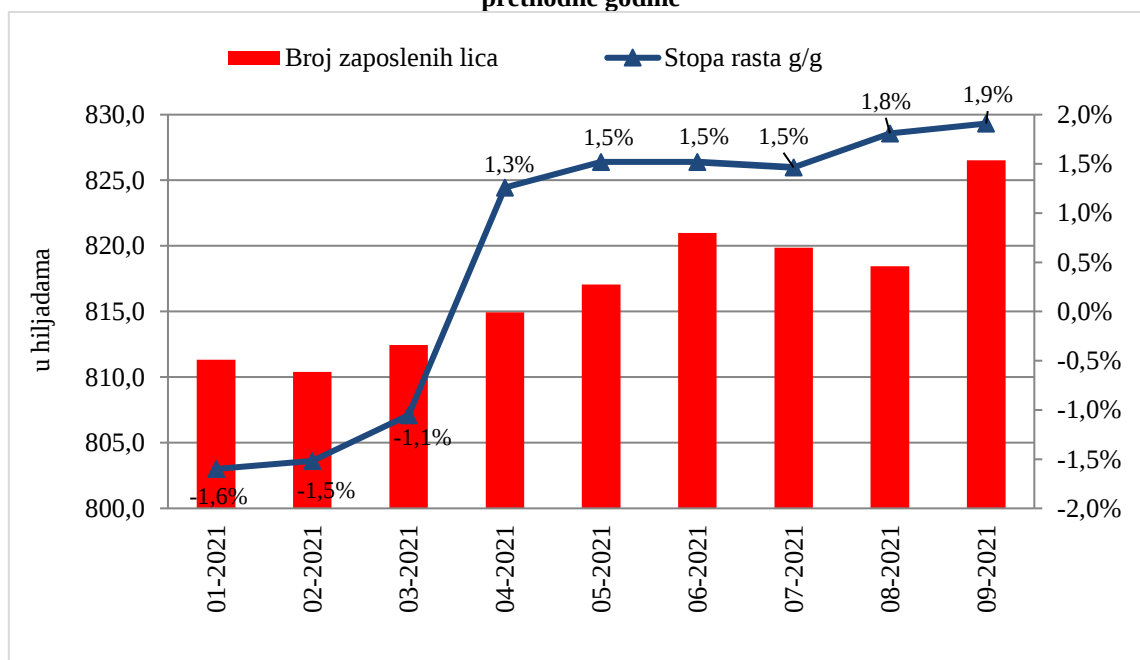
Zaposlenost

Na osnovu raspoloživih administrativnih podataka o broju zaposlenih i nezaposlenih lica ukupna radna snaga u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2021. godine iznosila je oko 1,2

miliona lica i manja je za 0,9% u odnosu na isti period prethodne godine. Ukupna radna snaga je umanjena zbog znatno nižeg broja registrovanih nezaposlenih lica u posmatranom periodu jer je istovremeno broj zaposlenih lica uvećan. Rast ekonomske aktivnosti uticao je na broj zaposlenih lica koji se od K2 počeo uvećavati što se može vidjeti na grafikonu ispod. Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2021. godine je iznosio je oko 816,9⁶ hiljada i odnosu na isti period 2020. godine je veći za 0,6%. Rast broja zaposlenih lica evidentiran je u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine broj zaposlenih u posmatranom periodu je uvećan za 0,6% g/g i iznosio je 522,9 hiljada. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica u septembru 2021. godine je iznosio 282,7 hiljada i veći je za 3,4% g/g.⁷

Prema područjima djelatnosti najznačajniji rast broja zaposlenih lica u periodu I-IX 2021. godine bio je u djelatnosti prerađivačke industrije, informacija i komunikacija, te zdravstvene i socijalne zaštite. Uz rast obima proizvodnje u djelatnosti prerađivačke industrije (detaljnije u poglavlju industrijske proizvodnje) broj zaposlenih lica je uvećan za 0,9% g/g (uz doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih od 0,2 p.p.). Posmatrajući po kvartalima, najbrži rast broja zaposlenih u ovoj djelatnosti je bio u K3. Bitno je napomenuti da ova djelatnost zapošljava oko 20% ukupnog broja zaposlenih. Pored industrije značajan rast broja zaposlenih lica bio je u djelatnosti informacija i komunikacija (8,8% g/g) i djelatnosti zdravstvene i socijalne zaštite (2,9% g/g).⁸ S druge strane, broj zaposlenih lica u periodu I-IX 2021. godine je najznačajnije smanjen u području djelatnosti trgovine na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala (-0,7% g/g) i djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (-1,8% g/g). Ipak, bitno je napomenuti da je smanjenje broja zaposlenih u ovim djelatnostima u K1 uticalo na ovakvo kretanje, jer je u K2 i K3 zabilježen rast broja zaposlenih.

Grafikon 10: Broj zaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2021. godini – poređenje sa istim mjesecom prethodne godine

Izvor: BHAS

⁶ Privremeni podatak, izvor BHAS. Podaci do marta 2021. godine su konačni, a za ostale mjesece 2021. godine su privremeni.

⁷ Podaci o broju zaposlenih lica u Republici Srpskoj se objavljuju samo za mart i septembar.

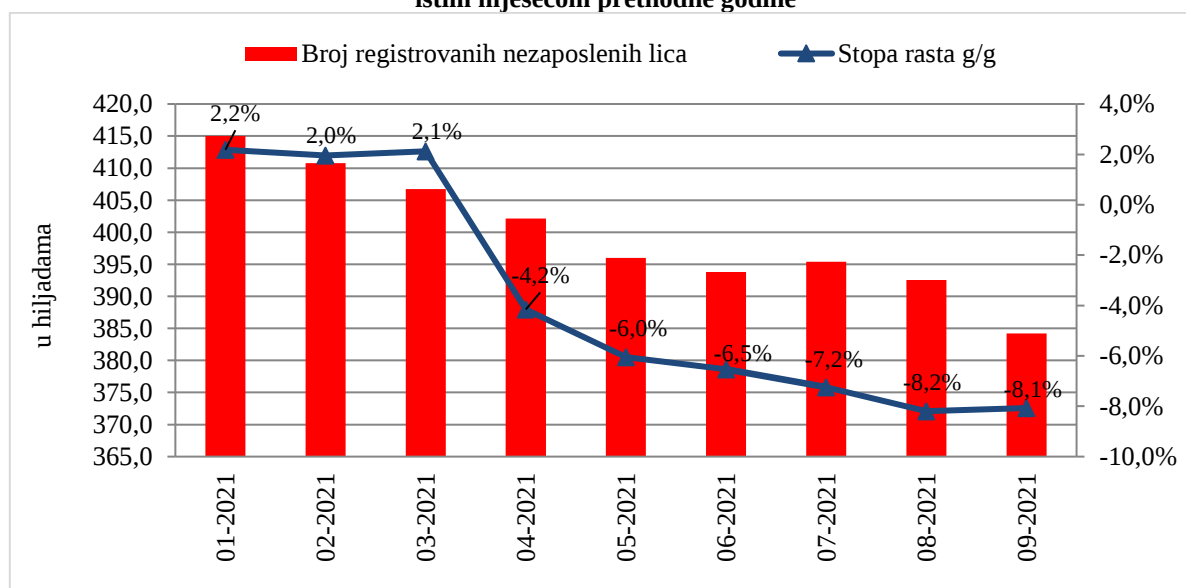
⁸ Ove djelatnosti pojedinačno su takođe imale doprinos rastu ukupnog broja zaposlenih lica oko 0,2 p.p.

Nezaposlenost

Uz rast ekonomske aktivnosti došlo je do smanjenja broja nezaposlenih lica. U Bosni i Hercegovini broj registrovanih nezaposlenih lica u periodu I-IX 2021. godine je manji za 3,9% u odnosu na isti period 2020. godine i iznosio je oko 399,6 hiljada. Kvartalni podaci pokazuju da je smanjenje broja registrovanih nezaposlenih lica naročito izraženo u K2 i K3 2021. godine (-5,6% g/g i -7,8% g/g respektivno), dok je u K1 prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica uvećan za 2,1% g/g. Broj nezaposlenih lica u periodu I-IX 2021. godine u oba entiteta je smanjen. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječan broj registrovanih nezaposlenih lica u posmatranom periodu je iznosio 314,9 hiljada (-1,9% g/g), a u Republici Srpskoj je iznosio oko 77,8 hiljada (-11,4% g/g).

Broj nezaposlenih lica prema kvalifikacionoj strukturi najviše je smanjen u kategorijama SSS, VKV i KV kao i NK radnika. Od ukupnog broja objavljenih sa evidencije zavoda za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini više od polovine je zbog zaposlenja.⁹ Stopa registrovane nezaposlenosti u Bosni i Hercegovini u septembru 2021. godine je iznosila 31,7%.¹⁰ U odnosu na prethodni mjesec je smanjena za 0,7 p.p. a u odnosu na isti mjesec prethodne godine je smanjena za 2,3 p.p.

Grafikon 11: Broj registrovanih nezaposlenih lica u Bosni i Hercegovini u 2021. godini – poređenje sa istim mjesecom prethodne godine

Izvor: BHAS, zavodi za zapošljavanje u Bosni i Hercegovini, DEP kalkulacije

U decembru 2021. godine objavljena je **Anketa o radnoj snazi** u Bosni i Hercegovini za treći kvartal 2021. godine.¹¹ U trećem kvartalu 2021. godine registrovan je rast broja zaposlenih lica

⁹ Na osnovu podataka entitetskih zavoda za zapošljavanje.

¹⁰ Stopa registrovane nezaposlenosti je preuzeta iz mjesečnog saopštenja Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine.

¹¹ Izvor: BHAS. Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini se provodi kontinuirano prema novoj, redizajniranoj metodologiji usklađenoj sa novom Regulativom Evropskog parlamenta i Vijeća, koja je stupila na snagu 1. januara 2021. godine. Zbog prelaska na novu, redizajniranu metodologiju Ankete o radnoj snazi u 2021. godini došlo je do prekida serije podataka. Rezultati Ankete o radnoj snazi 2021. godine nisu uporedivi sa rezultatima kontinuirane Ankete o radnoj snazi 2020. godine i rezultatima godišnjih anketa o radnoj snazi provedenih u periodu od 2006. do 2019. godine. Detaljnije u metodološkim objašnjenjima u dokumentu na linku:

https://bhas.gov.ba/data/Publikacije/Saopštenja/2021/LAB_00_2021_Q3_1_BS.pdf

uz smanjenje broja nezaposlenih lica u odnosu na prethodni kvartal (tabela ispod). Na osnovu toga smanjena je stopa nezaposlenosti u K3 u odnosu na K2 i iznosila je 16,4%. U K3 2021. godine stopa aktivnosti je uvećana u odnosu na K2 i iznosila je 48,3%, kao i stopa zaposlenosti (40,4%).

U K3 2021. godine, u Bosni i Hercegovini radnu snagu je činilo oko 1,4 miliona lica od kojih je oko 1,2 miliona (83,6%) zaposlenih i 229 hiljada (16,4%) nezaposlenih lica. U odnosu na K2, broj zaposlenih lica se povećao za 3,2%, dok se broj nezaposlenih lica smanjio za 8,3%. Struktura zaposlenih lica prema djelatnosti u K3 pokazuje da je najveće učešće zaposlenih lica u uslužnim djelatnostima 57,4%, zatim u industriji i građevinarstvu 32,6% i u poljoprivredi, šumarstvu i ribolovu 10%.

Od ukupnog broja nezaposlenih lica u K3 2021. godine 44 hiljade ili 19,3% je tražilo posao kraće od 12 mjeseci, dok je 45 hiljada ili 19,5% lica tražilo posao od 12 mjeseci do dvije godine. Broj nezaposlenih lica koje su tražili posao dvije godine i duže iznosio je 140 hiljada ili 61,2%. Obrazovna struktura nezaposlenih lica u K3 2021. godine pokazuje da 72,2% lica ima završenu srednju školu i specijalizaciju, slijede lica sa završenom višom školom, fakultetom, magisterijem, doktoratom 15,4% i lica sa završenom osnovnom školom ili nižim obrazovanjem 12,4%.

Tabela 1: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini (u 000)¹²

	K1 2021	K2 2021	K3 2021
Radno sposobno stanovništvo (15-89)	2.904	2.904	2.904
Lica izvan radne snage ¹³ (15-89)	1.527	1.517	1.502
Radna snaga (15-89)	1.377	1.387	1.402
<i>Zaposlena lica (15-89)</i>	1.115	1.137	1.173
<i>Nezaposlena lica (15-74)</i>	262	250	229
Stopa nezaposlenosti ¹⁴ (15-74)	19,1%	18,1%	16,4%
Stopa aktivnosti ¹⁵ (15-89)	47,4%	47,7%	48,3%
Stopa zaposlenosti ¹⁶ (15-89)	38,4%	39,1%	40,4%

Izvor: Anketa o radnoj snazi u Bosni i Hercegovini za I, II i III kvartal 2021. godine

Plate

U periodu I-IX 2021/I-IX 2020 prosječna neto plata u Bosni i Hercegovini nominalno je uvećana za 4% i iznosila je 989 KM. Zbog inflacije, realni rast prosječne neto plate bio je 3,1%. Prosječna neto plata je uvećana u oba entiteta. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna neto plata u periodu I-IX 2021. godine je iznosila 987 KM i nominalno je uvećana za 3,9% g/g. Istovremeno, u Republici Srpskoj prosječna plata nakon oporezivanja (neto plata) imala je brži nominalni rast od 4,5% g/g i iznosila je 994 KM.

¹² Zbog zaokruživanja decimala u nekim slučajevima zbir brojeva nije jednak predstavljenom broju.

¹³ Osobe/lica izvan radne snage su osobe starosti od 15 do 89 godina koje nisu svrstane u zaposleno ili nezaposleno stanovništvo, odnosno sve osobe koje u referentnoj sedmici nisu obavljale nijedan plaćeni posao, nisu aktivno tražile posao ili nisu bile u mogućnosti da počnu da rade u roku od dvije sedmice nakon isteka referentne sedmice.

¹⁴ Ukupna stopa nezaposlenosti izračunata je kao omjer nezaposlenih starosti 15-74 godine i ukupnog aktivnog stanovništva starosti 15-74 godine.

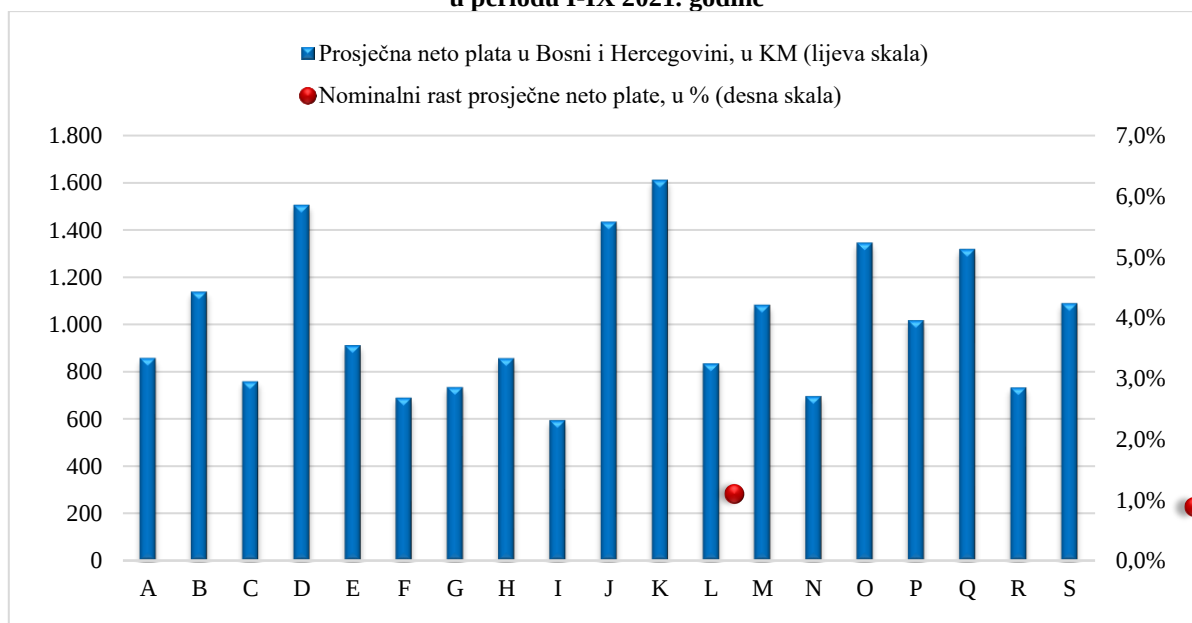
¹⁵ Ukupna stopa aktivnosti izračunata je kao omjer aktivnog stanovništva starosti 15-89 godina i radno sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

¹⁶ Ukupna stopa zaposlenosti izračunata je kao omjer zaposlenih starosti 15-89 godina i ukupnog radon sposobnog stanovništva starosti 15-89 godina.

Prosječna neto plata je nominlano uvećana u svim područjima djelatnosti u posmatranom periodu (grafikon ispod). Najveća nominalna stopa rasta neto plate u periodu I-IX 2021/I-IX 2020 bila je u području djelatnosti prerađivačke industrije (6,4% g/g), stručnih, naučnih i tehničkih djelatnosti (6,4% g/g), građevinarstva (6,3% g/g) te administrativnih i pomoćnih uslužnih djelatnosti (6%). Zbog skromijeg rasta neto plata u pojedinim djelatnostima rast prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini bio je 4%.

Na grafikonu ispod se može vidjeti da je u periodu I-IX 2021/I-IX 2020 najmanja prosječna isplaćena neto plata bila je u djelatnosti pružanja smještaja, te pripreme i usluživanja hrane (594 KM), a najveća prosječna isplaćena neto plata bila je u području finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja (1.611 KM).

Grafikon 12: Prosječne neto plate u Bosni i Hercegovini prema područjima djelatnosti¹⁷ i stope rasta g/g u periodu I-IX 2021. godine

Izvor: BHAS

Penzije

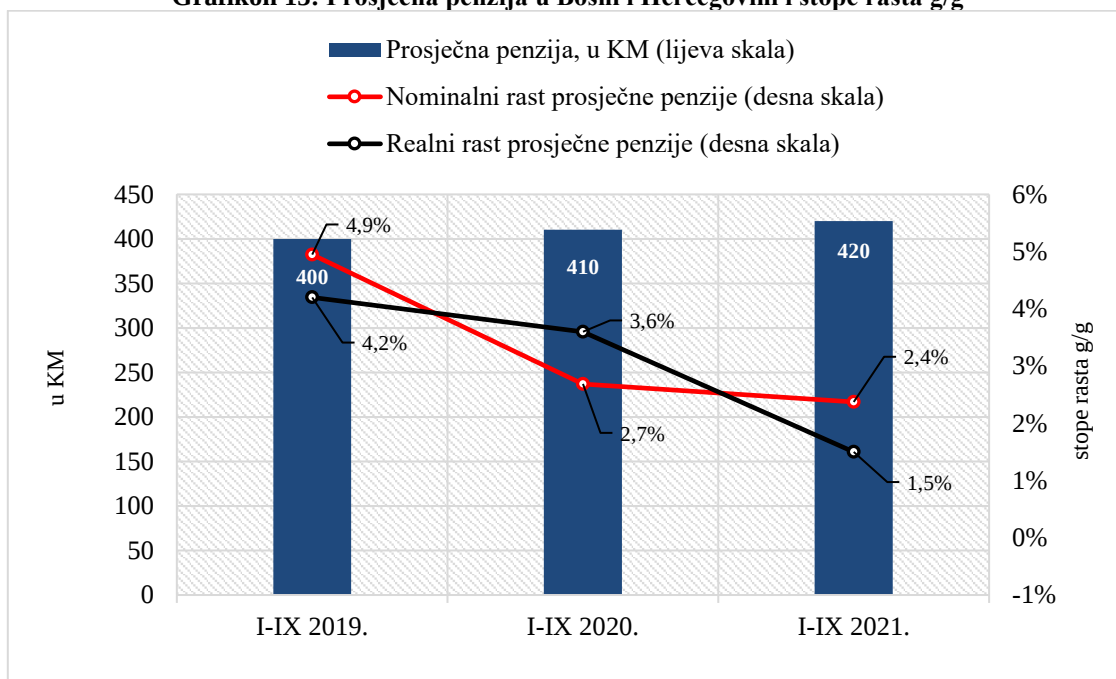
U periodu I-IX 2021. godine prosječan broj penzionera se uvećao u odnosu na isti period prethodne godine za 0,5% i iznosi 696,6 hiljada.¹⁸ Rast broja penzionera registrovan je u posmatranom periodu u oba entiteta. Iako je istovremeno registrovan rast broja zaposlenih lica, što je uticalo na povećanje prihoda od doprinosa za PIO (detaljnije u poglavlju Javne finansije), odnos broja penzionera i zaposlenih lica je i dalje nepovoljan.

¹⁷ A - Poljoprivreda, lov i šumarstvo, B - Vađenje ruda i kamena, C - Prerađivačka industrija, D - Proizv. i snadbijev. el. energijom, gasom, parom i klimatizacija, E - Snadbijevanje vodom, uklanjanje otpadnih voda, upravljanje otpadom te djelatnosti sanacije okoliša, F - Građevinarstvo, G - Trgovina na veliko i malo, popravak motor. vozila i motocikala, H - Prevoz i skladištenje, I - Djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (hotelijerstvo i ugostiteljstvo), J - Informacije i komunikacije, K - Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja, L - Poslovanje nekretninama, M - Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, N - Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti, O - Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje, P - Obrazovanje, Q - Djelatnost zdravstvene i socijalne zaštite, R - Umjetnost, zabava i rekreacija, S - Ostale uslužne djelatnosti.

¹⁸ Broj penzionera u Bosni Hercegovini u analizi predstavlja zbir penzionera koji primaju penzije iz Federalnog zavoda za penzijsko i invalidsko osiguranje i Fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske bez obzira na mjesto prebivališta (u ili izvan Bosne i Hercegovine).

Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2021. godine nominalno je uvećana 2,4% g/g i iznosi 420 KM.¹⁹ Ipak realni rast prosječne penzije bio je nešto sporiji (1,5%) zbog inflacije. U strukturi penzija i dalje najveći dio pripada starosnim penzijama, a potom porodičnim i invalidskim penzijama.²⁰ Penzije u oba entiteta takođe su uvećane. U Federaciji Bosne i Hercegovine prosječna penzija u periodu I-IX 2021. godine iznosila je oko 429²¹ KM uz nominalni rast od 1,8% g/g, a u Republici Srpskoj prosječna penzija je uvećana za 3,3% g/g i iznosi oko 407²² KM. Tokom 2021. godine najniža penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine se nije mijenjala i iznosi 382,2 KM, dok je u Republici Srpskoj u septembru povećana i iznosi 212 KM za penzijski staž do 15. godina.

Grafikon 13: Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini i stope rasta g/g

Izvor: Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, DEP kalkulacije

¹⁹ Prosječna penzija u Bosni i Hercegovini je izračunata na osnovu prosječnih mjesečnih penzija ponderisanih udjelom ukupnog boja penzionera u svakom od entiteta u ukupnom broju penzionera. Entitetske prosječne penzije se odnose na sve isplaćene penzije bez obzira na mjesto prebivališta penzionera.

²⁰ U Federaciji Bosne i Hercegovine udio starosnih penzija u septembru 2021. godine iznosi oko 57%, a porodičnih penzija 28%. U Republici Srpskoj udio starosnih penzija u istom mjesecu iznosi oko 60% a porodičnih penzija 27%. Ostatak se odnosi na invalidske penzije.

²¹ U 2021. godini nije bilo uvećanja penzija u Federaciji Bosne i Hercegovine, a pomenuti rast je rezultat uvećanja penzija iz 2020. godine.

²² U Republici Srpskoj penzije svim korisnicima prava usklađene su od 01.01.2021. godine i povećavane za 3% (redovno godišnje usklađivanje 2,16% i vanredno povećanje 0,84%). Pored toga, penzije su svim korisnicima prava od 01. septembra 2021. godine vanredno usklađene i povećane za 2%. Izvor: Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske, Vijesti.

II JAVNE FINANSIJE

- *Javni prihodi na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine zabilježili značajan rast*
- *Javni dug na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine u blagom porastu*
- *Budžet konsolidovane centralne vlade Bosne i Hercegovine ostvario suficit*

Glavne karakteristike u oblasti javnih finansija u Bosni i Hercegovini, na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine jesu rast svih javnih prihoda (direktni i indirektni porezi i socijalni doprinosi) za 11,5% g/g, blagi rast javne zaduženosti, kao i pozitivan budžetski bilans konsolidovane centralne vlade Bosne i Hercegovine. Do rasta javnih prihoda u prvom redu doveo je dvocifreni rast prihoda od indirektnih poreza. Snažnija ekonomska aktivnost u Bosni i Hercegovini tokom posmatranog perioda, praćena boljom naplatom prihoda uz bazni efekat iz prethodne godine, sa jedne strane, kao i rast uvoznih cijena sa druge strane rezultat su snažnijeg rasta prihoda od indirektnih poreza. Uz navedeni rast prihoda, koji je bio značajno brži u poređenju sa rastom rashoda, Bosna i Hercegovina, je tokom posmatranog perioda ostvarila pozitivan budžetski bilans.

Indirektni porezi

Sa 01.01.2021. godine počela se primjenjivati Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i duvan za pušenje za 2021. godinu, kao rezultat nastavka harmonizacije akcizne politike sa EU²³.

Naplaćeni prihodi. Pozitivna dešavanja u vanjskotrgovinskoj razmjeni, a posebno rast uvoza tokom posmatranog perioda 2021. godine, u značajnoj mjeri su uticala na naplatu prihoda od indirektnih poreza. Sa druge, strane ne treba zanemariti ni smanjenje istih tokom prethodne godine, kao ni uticaj porasta uvoznih cijena. U strukturi ukupnih javnih prihoda Bosne i Hercegovine prihodi od indirektnih poreza čine sa oko 50%.

Prema podacima o naplaćenim prihodima od strane Uprave za indirektno oporezivanje Bosne i Hercegovine (dalje u tekstu UIO), u toku devet mjeseci 2021. godine, zabilježen je dvocifreni rast prihoda od indirektnih poreza. Ovakav rast je bio prisutan posljednjih mjeseci i u značajnoj mjeri se odrazio na kumulativ perioda. U periodu K1-K3 posmatrane godine UIO ukupno je prikupila oko 6,1 milijardu KM bruto prihoda od indirektnih poreza, što je za 15,6% više nego u istom periodu prethodne godine. Tokom posmatranog perioda, povrati sa Jedinog računa UIO (dalje u tekstu JR UIO), su rasli stopom od 13,4% g/g, čime su uticali na kretanje neto prihoda od indirektnih poreza. Neto prihodi, u istom periodu, su iznosili oko 5,1 milijardu KM i veći su za 16% u poređenju sa istim periodom prethodne godine.

U strukturi ukupno prikupljenih prihoda od indirektnih poreza i ostalih prihoda, uplaćenih na JR UIO, najviše je prikupljeno prihoda od poreza na dodanu vrijednost (PDV) koji u ukupnim prihodima učestvuju sa oko 70% i od akciza na uvozne proizvode sa oko 18%.

²³ Odluka o utvrđivanju posebne i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu („Službeni glasnik BiH“, broj 78/20), a koja se primjenjuje od 01.01.2021. godine. Odlukom je definisano da se od 01.01.2021. godine, na cigarete i duvan za pušenje plaća sljedeća akciza i to :

1. akciza na cigarete - minimalna akciza (proporcionalna+specifična) iznosi 3,25 KM za pakovanje cigareta od 20 komada: - proporcionalna akciza po stopi od 42% na osnovicu utvrđenu u skladu sa članom 15. stav (1) tačka b) Zakona o akcizama u Bosni i Hercegovini („Službeni glasnik BiH“, br. 49/09, 49/14, 60/14 i 91/17) i

- specifična akciza u iznosu od 82,50 KM za 1.000 komada, odnosno 1,65 KM za pakovanje od 20 komada

2. akciza na duvan za pušenje u iznosu od 130,00 KM po kilogramu.

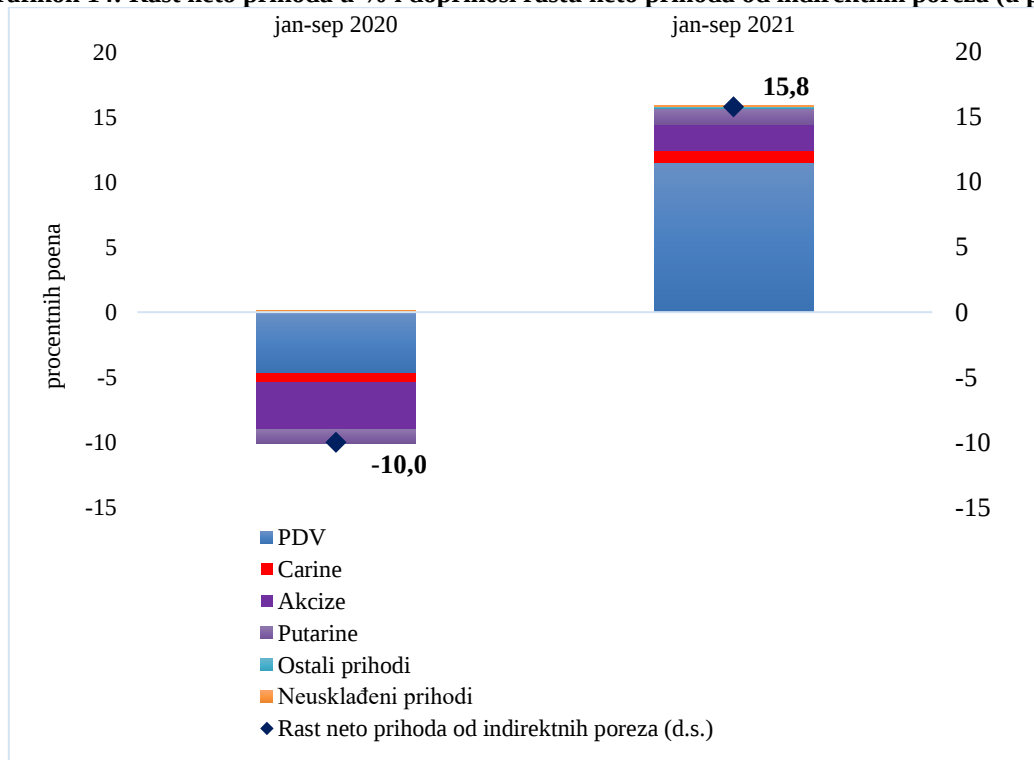
Sve kategorije prihoda su dale pozitivan doprinos stopi rasta neto prihoda od indirektnih poreza, gdje posebno treba naglasiti prihode od PDV-a 11,5 p.p..

Tabela 2: Naplata i raspodjela prihoda od indirektnih poreza (rast g/g u % ako nije drugačije naznačeno)

	struktura 2021	jan-sep 2020	jan-sep 2021	jul 2021	avg 2021	sep 2021
Bruto prihodi - prikupljeno	100,0	-10,3	15,6	9,1	31,9	27,0
Povrati	17,8	-11,3	13,4	28,8	1,6	13,3
Neto prihodi - prikupljeno	82,2	-10,0	16,0	6,0	39,3	30,5
PDV	52,4	-7,8	18,5	0,8	46,2	31,4
Carine	3,7	-14,2	19,6	10,1	31,9	39,0
Akcize	17,6	-15,1	8,7	7,3	32,8	33,4
Putarine	8,0	-11,0	13,3	16,3	39,7	17,4
Ostali prihodi	0,3	-9,6	16,9	20,7	-2,9	18,4
Neusklađeni prihodi	0,3	40,4	18,7	...	...	17,1
Raspoloživo za raspodjelu	100,0	-10,2	15,4	7,1	33,9	27,2
Minimalne rezerve	18,4	-11,2	13,3	22,9	10,5	9,9
Budžeti	81,6	-10,0	15,9	4,4	39,6	31,7
Servisiranje vanjskog duga	8,8	-8,1	6,9	-4,1	23,4	3,4
Federacija Bosne i Hercegovine	5,9	-5,0	9,1	-10,9	37,2	2,9
Republika Srpska	2,8	-14,1	3,4	8,7	1,2	3,8
Brčko Distrikt	0,1	4,2	-14,0	0,0	-23,8	11,1
Raspodjeljeno nakon servisiranja vanjskog duga	72,8	-10,3	17,0	4,9	41,9	38,0
Institucije Bosne i Hercegovine	9,6	4,3	0,0	-0,5	6,5	-21,8
Federacija Bosne i Hercegovine	38,9	-14,2	17,8	5,9	46,1	55,0
Republika Srpska	21,9	-9,0	24,6	5,1	51,6	52,7
Brčko Distrikt	2,4	-12,9	20,7	4,7	54,1	48,5

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Grafikon 14: Rast neto prihoda u % i doprinosi rastu neto prihoda od indirektnih poreza (u p.p.)

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

PDV. U periodu K1-K3 2021. godine, usljed rasta uvoza i uvoznih cijena, bruto prihodi od PDV-a su iznosili oko 4,3 milijarde KM, čime su ostvarili rast od 17,4% g/g. Neto prihodi po osnovu PDV-a, tokom istog perioda, su iznosili oko 3,2 milijarde KM, što je za 18,5% g/g više. U strukturi naplaćenih prihoda od PDV-a dominiraju prihodi naplaćeni prilikom uvoza roba

koji su ostvarili stopu rasta od oko 20,7% g/g dok je naplaćeni prihod od PDV-a, koji se odnosi na promet domaćih roba i usluga ostvario povećanje od oko 12,7% g/g.

Akcize. Tokom posmatranog perioda, neto prihodi od akciza su iznosili oko 1,1 milijardu KM čime je registrovana stopa rasta istih iznosila oko 8,7% g/g. Prihodi od akciza po osnovu uvoznih proizvoda su veći za 9,1% g/g, dok su prihodi od akciza na domaće proizvode, manji za 7,5% g/g.

Ako se uvozne akcize posmatraju po vrstama proizvoda, uočava se da su prihodi od akciza na duvan i duvanske prerađevine zabilježili pozitivnu stopu rasta (7,4% g/g). U istom periodu, prihodi od akciza na naftu i naftne prerađevine su ostvarili rast (12,1% g/g). Što se tiče ostalih prihoda od uvoznih akciza jedino prihodi na uvezeni alkohol i alkoholna pića bilježe smanjenje (3,0% g/g).

Posmatrajući po vrstama akcize na domaće proizvode rast prihoda, zabilježen je kod prihoda od akciza na domaći duvan i duvanske prerađevine (10,8% g/g). Prihodi po osnovu prometa domaće nafte i naftnih derivata nisu ostvareni. Prihodi od ostalih domaćih akciza, kao i u ranije posmatranim periodima, osim prometa domaćim pivom i vinom, bilježe povećanje.

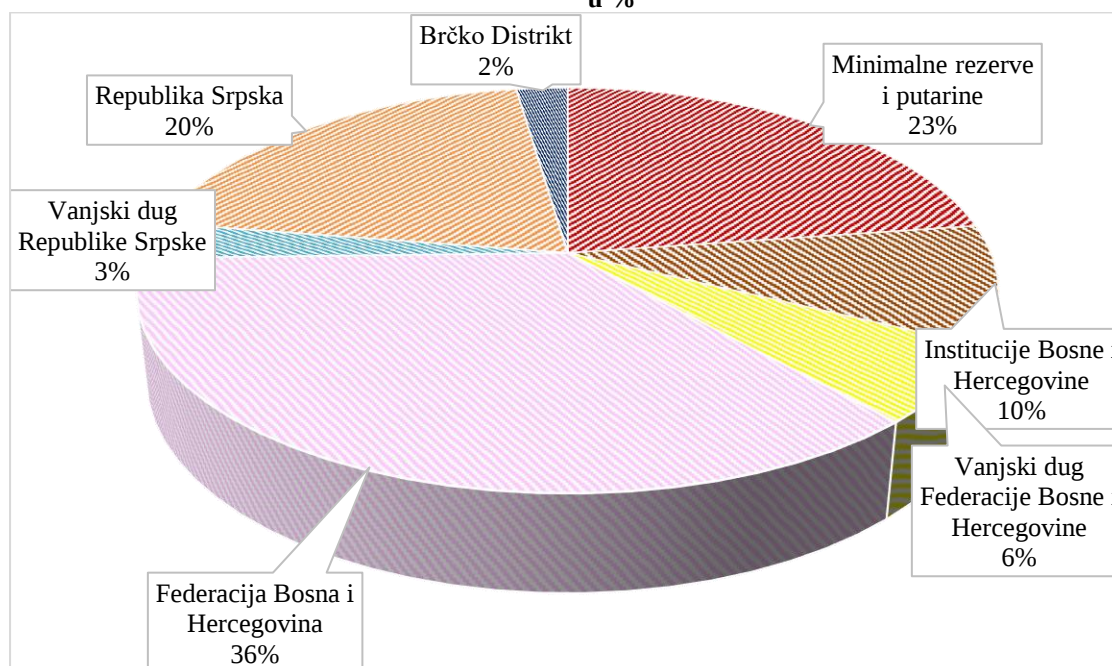
Putarine. Na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine, ukupno naplaćeni neto prihodi od putarina su iznosili oko 488 miliona KM. U poređenju sa istim periodom prethodne godine ovi prihodi su veći za oko 13,3%.

Carine. Tokom posmatranog perioda, naplaćeni neto prihodi po osnovu carinskih dažbina su iznosili oko 228 miliona KM, čime su ostvarili rast od oko 19,6% g/g.

Raspoređeni prihodi. Ukupni prihodi raspoloživi za raspodjelu, u periodu K1-K3 2021. godine, su iznosili oko 6,1 milijardu KM. Nakon izdvajanja sredstava za izgradnju autoputeva i izgradnju i rekonstrukciju drugih puteva u Bosni i Hercegovini u iznosu od oko 300 miliona KM, minimalne rezerve u iznosu od oko 1,1 milijardu KM i sredstava za finansiranje institucija Bosne i Hercegovine u iznosu od 581 milion KM, UIO Bosne i Hercegovine, je izvršila raspored preostalih sredstava u iznosu od oko 4,2 milijarde KM krajnjim korisnicima prema važećim koeficijentima²⁴. Od tog iznosa Federaciji Bosne i Hercegovine je doznačeno ukupno oko 2,6 milijardi KM (za servis vanjskog duga oko 378 miliona KM), Republici Srpskoj oko 1,4 milijarde KM (za servis vanjskog duga oko 179 miliona KM) i Brčko Distriktu oko 148 miliona KM (7 miliona KM za servis vanjskog duga). U poređenju sa istim periodom prethodne godine raspoređena sredstva sa JR UIO za servisiranje obaveza vanjskog duga su veća za 6,9%, dok su raspoređena sredstva krajnjim korisnicima, nakon servisiranja obaveza vanjskog duga veća za 17,1%.

²⁴Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje je na svojoj 2. telefonskoj sjednici održanoj dana 29.06.2021. godine usvojio Odluku, broj: 02-17-01-4-1/21, o utvrđivanju privremenih koeficijenata za raspodjelu sredstava sa Jedinstvenog računa za period juli-septembar 2021. godine, kojom su utvrđeni privremeni koeficijenti raspodjele sredstava sa Jedinstvenog računa i to: FBiH 61,85%, RS 34,60% i Brčko Distrikt BiH 3,55%.

Grafikon 15: Udio raspoređenih prihoda u bruto prihodima u periodu januar - septembar 2021. godine u %

Izvor: UIO Bosne i Hercegovine

Prihodi od direktnih poreza, doprinosa i neporeskih prihoda

Vlada Republike Srpske je u prvom polugodištu 2021. godine, donijela set zakona u cilju realizacije mjera Vlade koji bi trebali da doprinesu privrednom rastu i platama zaposlenih.²⁵ Takođe, s ciljem povećanja plata zaposlenih radnika, utvrđen je i Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o porezu na dohodak,²⁶ Prijedlog Zakona o dopuni Zakona o doprinosima²⁷ i donijeta je Odluka o izmjeni odluke o najnižoj plati u Republici Srpskoj, prema kojoj se najniža plata povećava sa 520 KM na 540 KM²⁸.

U prvih devet mjeseci posmatrane godine, entitetske poreske uprave su ukupno naplatile oko 6,1 milijardu javnih prihoda iz svojih nadležnosti. U poređenju sa istim periodom prethodne godine prihodi od direktnih poreza, doprinosa i ostali prihodi su ostvarili rast od 9,6%. Detalji o naplati prihoda poreskih uprava slijede u tabeli ispod.

²⁵ Vlada Republike Srpske, na 122. sjednici, održanoj 20.05.2021. godine, po hitnom postupku, utvrdila Prijedlog zakona o platama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva, visokog obrazovanja i studentskog standarda, zaposlenih u osnovnim i srednjim školama i đačkim domovima, zaposlenih u oblasti kulture, zaposlenih u Ministarstvu unutrašnjih poslova i zaposlenih u institucijama pravosuđa Republike Srpske.

²⁶ Ovim zakonom predlaže se povećanje osnovnih ličnog odbitka sa dosadašnjih 6.000 KM na 8.400 KM na godišnjem nivou, odnosno 700 KM na mjesečnom nivou, te povećanje ličnog odbitka za izdržavanje članova porodice sa dosadašnjih 9000 KM na 1.800 KM na godišnjem, odnosno sa 75 KM na 150 KM na mjesečnom nivou po svakom izdržavanom članu porodice. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“ br. 49/21 i stupa na snagu od 01.07.2021. godine.

²⁷ Navedenim zakonom propisano je da osnovica doprinosa za lica u radnom odnosu ne može biti niža od najniže bruto plate u Republici Srpskoj, utvrđenoj u skladu sa propisima kojima se uređuje rad, a koja je važeća u mjesecu za koji se doprinosi obračunavaju. Zakon je objavljen u „Službenom glasniku Republike Srpske“ br. 49/21 i stupa na snagu od 01.07.2021. godine.

²⁸ Ova odluka je objavljena u „Službenom glasniku Republike Srpske“, br. 47/21 i stupa na snagu 01.06.2021. godine.

Tabela 3: Prihodi od direktnih poreza, doprinosa, taksi, naknada i kazni u periodu januar - septembar

Naziv prihoda	Federacija Bosne i Hercegovine			Republika Srpska			Bosna i Hercegovina		
	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %	miliona KM		rast u %
	2020	2021		2020	2021		2020	2021	
Direktni porezi	648,2	714,8	10,3	341,4	371,3	8,8	989,5	1.086,1	9,8
Porez na dohodak	306,2	341,9	11,7	145,3	152,2	4,7	451,5	494,1	9,4
Porez na dobit	271,5	289,2	6,5	167,0	184,9	10,7	438,5	474,1	8,1
Porezi građana	70,1	83,2	18,7	29,1	34,3	17,9	99,2	117,5	18,5
Ostali porezi	0,4	0,5	25,0	0,0	0,0	-	0,4	0,5	25,0
Takse, kazne i naknade	460,2	550,5	19,6	281,7	350,1	24,3	741,9	900,6	21,4
Doprinosi	2.683,4	2.844,5	6,0	1.199,4	1.316,1	9,7	3.882,8	4.160,6	7,2
PIO	1.491,9	1.594,1	6,9	684,3	749,8	9,6	2.176,2	2.343,9	7,7
Zdravstvo	1.067,4	1.119,9	4,9	432,0	475,1	10,0	1.499,5	1.595,0	6,4
Nezaposleni	124,0	130,4	5,2	21,3	23,4	10,0	145,3	153,8	5,9
Dječija zaštita	0,0	0,0	-	57,6	63,4	9,9	57,6	63,4	9,9
Zapošljavanje invalida	0,0	0,0	-	4,2	4,4	6,6	4,2	4,4	6,6
Ostali prihodi	4,8	9,3	92,0	0,6	0,2	-73,9	5,5	9,5	73,2
UKUPNO	3.796,6	4.119,1	8,5	1.823,1	2.037,7	11,8	5.619,7	6.156,7	9,6

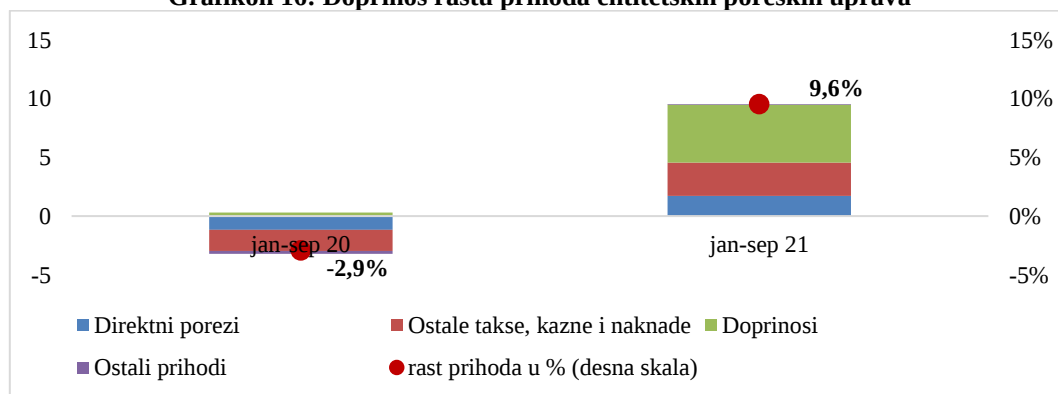
Izvor: entitetske poreske uprave

Socijalni doprinosi. Tokom posmatranog perioda 2021. godine, po osnovu socijalnih doprinosa, ukupno je naplaćeno oko 4,2 milijarde KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, isti su veći za 7,2%. Najznačajnija kategorija socijalnih doprinosa su doprinosi za penziono-invalidsko osiguranje (PIO), koji su ostvarili rast od oko 7,7% g/g i učestvuju u ukupnim prihodima sa oko 68%.

Direktni porezi. U periodu K1-K3 2021. godine, ukupno je naplaćeno oko 1,1 milijardu KM prihoda od direktnih poreza. Ovi prihodi su ostvarili rast od 9,8% u poređenju sa istim periodom 2020. godine. U strukturi navedenih prihoda dominiraju prihodi od poreza na dohodak. Prihodi od poreza na dohodak bilježe povećanje od 9,4% g/g i to zahvaljujući rastu prihoda od poreza na dohodak od samostalne i nesamostalne djelatnosti. Porezi na dobit su uvećani za 8,1% g/g, prvenstveno zbog rasta prihoda od poreza na dobit banaka, pravnih lica iz oblasti pošte i telekomunikacija, kao i organizovanja igara na sreću.

Takse, kazne i naknade. Po osnovu neporeskih prihoda (takse, naknade i kazne) u periodu K1-K3 2021. godine, ukupno je naplaćeno oko 901 milion KM prihoda. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, navedeni prihodi su veći za oko 21,4%. Na rast prihoda u ovoj kategoriji najviše uticaja je imao porast prihoda po osnovu naknada za priređivanje internet igara na sreću, kao i prihoda po osnovu raznih administrativnih taksi, koncesionih naknada ali i po osnovu naplaćenih kazni.

Grafikon 16: Doprinos rastu prihoda entitetskih poreskih uprava

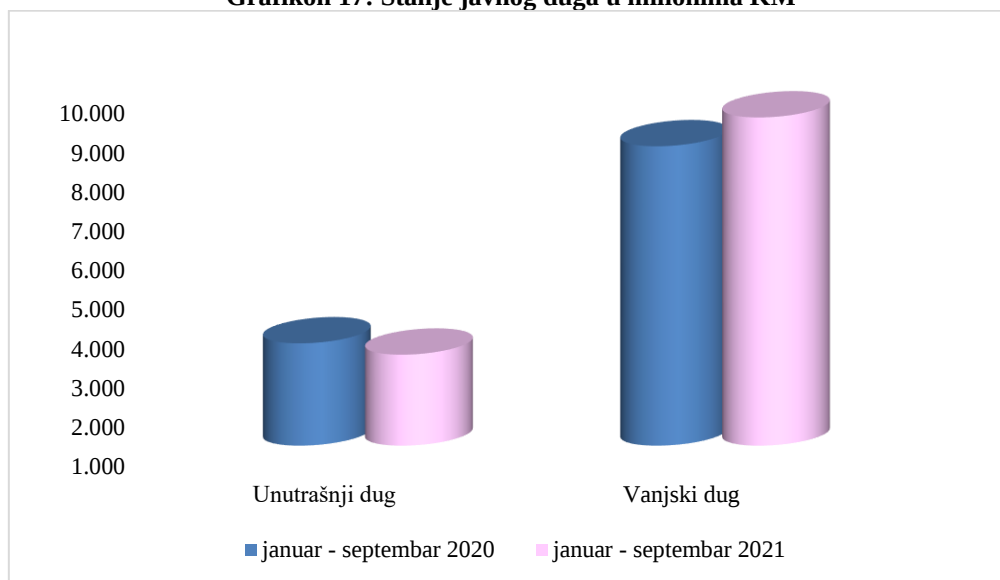

Izvor: entitetske poreske uprave

Javni dug (Stanje duga na kraju K3 2021. godine)

Prema podacima Ministarstva finansija i trezora Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu MFT), ukupan javni dug (sa javnim dugom entiteta i Brčko Distrikta i vanjskim dugom jedinica lokalne samouprave) na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine je dostigao iznos od oko 12,7 milijardi KM. U poređenju sa istim periodom 2020. godine, stanje javnog duga je veće za oko 3,6%. Ovim je javni dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u ostao skoro nepromjenjen u poređenju sa istim periodom prethodne godine (smanjenje od 0,1 p.p.) i iznosio je 34,4% BDP-a²⁹. Na kraju posmatranog perioda, stanje vanjskog javnog duga je zabilježilo povećanje od 8,5%, g/g, dok je unutrašnji dug smanjen za 8,0% g/g.

Grafikon 17: Stanje javnog duga u milionima KM

Izvor: MFT Bosne i Hercegovine

Javni vanjski dug. Prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, stanje javnog vanjskog duga na kraju K3 posmatrane godine, je iznosilo oko 9,4 milijarde KM, čime je vanjski dug, u poređenju sa istim periodom prethodne godine, uvećan za oko 8,5%. Vanjski dug mjeran udjelom prema BDP-u, bilježi porast od 1,1 p.p., čime je na kraju posmatranog perioda iznosio 25,4% BDP.

Najveći udio u vanjskom dugu se odnosi na dug Federacije Bosne i Hercegovine (55,4%), zatim slijede Republika Srpska sa učešćem od 43,4%, Institucije Bosne i Hercegovine sa 0,7% i Brčko Distrikt sa 0,5%. U strukturi vanjskog duga, prema kreditorima, najveći udio se odnosi na kredite uzete kod Svjetske banke (29,0%) i Evropske investicione banke (EIB) (22,1%) učešća u ukupnim kreditima. Vlada Republike Srpske je, početkom drugog kvartala 2021. godine, na međunarodnom finansijskom tržištu emitovala petogodišnje obveznice u vrijednosti oko 600 miliona KM po kuponskoj stopi od 4,75%. Ovim je udio evroobveznica Republike Srpske u ukupnom vanjskom dugu povećan na 9,8%. Udio duga prema Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) je, zbog odobrenog aranžmana brze finansijske pomoći (RFI) u prethodnoj godini, na kraju posmatranog perioda iznosio oko 9,7%.

U strukturi vanjskog duga prema valutama dominira dug izražen u evrima sa 62,6%. Zatim slijedi dug od 25,7% u SDR. Oko 64,2% vanjskog duga (kredita) je ugovoreno po fiksnoj kamatnoj stopi.

²⁹ BDP za 2021. godinu mjeran rashodivnim pristupom, prema projekcijama DEP-a iz septembra 2021. godine

Tokom prvih devet mjeseci 2021. godine, ukupno je servisirano oko 592 miliona KM obaveza po osnovu vanjskog duga, što je više za 7,9% u poređenju istim periodom prethodne godine. Od tog iznosa 85,1% se odnosi na servis glavnice vanjskog duga.

U toku posmatranog perioda, a prema podacima MFT Bosne i Hercegovine, ukupno je povučeno oko 546,1 milion KM novih kreditnih sredstava, što je za oko 50% manje nego u istom periodu 2020. godine.

Tokom posmatranog perioda 2021. godine, po osnovu odobrenih, a neangažovanih kreditnih sredstava ukupno je plaćeno oko 8,8 miliona KM novčane naknade. U poređenju sa istim periodom prethodne godine plaćeno je za skoro tri puta više novčanih sredstava po ovom osnovu. Najveći iznos je plaćen Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD) (92,3%) od ukupno plaćenih penala.

Javni unutrašnji dug. Unutrašnji dug, prema podacima MFT Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda 2021. godine, je dostigao iznos od oko 3,3 milijarde KM, i u poređenju sa istim periodom 2020. godine je smanjen za oko 8,0%. Unutrašnji dug Bosne i Hercegovine mjeran udjelom prema BDP-u u poređenju sa prethodnom godinom, je smanjen za 1,2 p.p. i na kraju posmatranog perioda je iznosio oko 9,0% BDP-a.

Ukupan unutrašnji dug Federacije Bosne i Hercegovine je iznosio oko 1,2 milijarde KM, Republike Srpske oko 2,1 milijardu KM, dok je unutrašnji dug Brčko Distrikta iznosio svega 2,1 miliona KM.

Ako se posmatra unutrašnji dug prema nosiocima, kod svih nivoa, osim duga kantona i gradova, je zabilježeno smanjenje unutrašnjeg duga. Detalji se mogu vidjeti iz tabele ispod.

Tabela 4: Stanje unutrašnjeg duga prema nosiocima u milionima KM

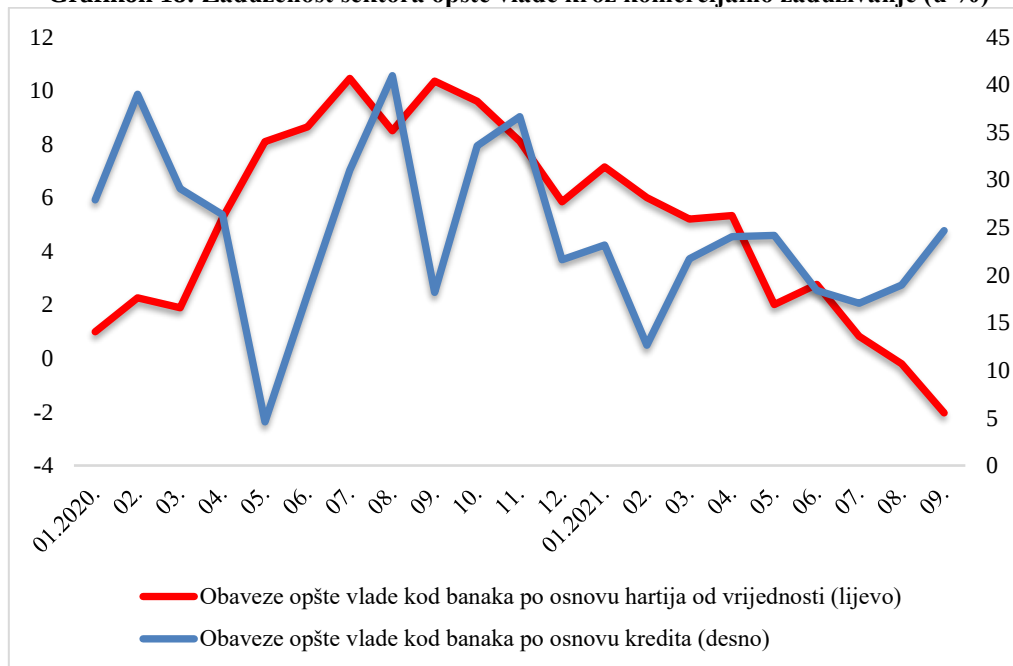
<i>Nosilac obaveza</i>	K3 2020.	K3 2021.	rast u %
<i>Dug vlada entiteta/ Distrikta</i>	2.677,09	2.395,44	-10,5%
<i>Dug kantona</i>	198,62	236,26	19,0%
<i>Dug gradova</i>	232,85	247,07	6,1%
<i>Dug opština</i>	195,55	175,79	-10,1%
<i>Dug fondova socijalne sigurnosti</i>	222,13	214,61	-3,4%
<i>Dug javnih preduzeća</i>	79,03	46,89	-40,7%
UKUPNO UNUTRAŠNJI DUG	3.605,27	3.316,06	-8,0%

Izvor: MFT BiH

Potraživanja od sektora opšte vlade³⁰. Ukupna komercijalna zaduženost sektora opšte vlade Bosne i Hercegovine na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine, a prema podacima CBBiH, je dostigla iznos od oko 3,2 milijarde KM. Time je zaduživanje opšte vlade, kroz kredite uzete kod komercijalnih banaka i emisije hartija od vrijednosti na kraju posmatranog perioda 2021. godine uvećano za oko 3,9% g/g. Obaveze po kreditima su zabilježile povećanje od 3,6% g/g i iznosile su oko 1,2 milijarde KM, dok su obaveze po hartijama od vrijednosti uvećane za oko 4,1% g/g i iznosile su oko 2,0 milijarde KM.

³⁰U skladu sa GFS Priručnikom, sektor opšte vlade definiše se tako da obuhvata sve entitete koji obavljaju funkcije vlade kao njihove osnovne djelatnosti. On ne obuhvata poslovna poduzeća u vlasništvu vlade koja proizvode robe i/ili usluge te ostvaruju profit prodajom istih po ekonomskim cijenama. U opštu vladu uključeni su i fondovi socijalne zaštite, tj. fondovi za penzijsko-invalidsko osiguranje, zapošljavanje, zdravstvo, dječiju zaštitu i za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom, te vanbudžetski fondovi za izgradnju puteva odnosno JP direkcije za izgradnju i održavanje cesta svih nivoa vlasti kao i JP autoputevi u oba entiteta.

Grafikon 18: Zaduženost sektora opšte vlade kroz komercijalno zaduživanje (u %)

Izvor: CBBiH

Tokom posmatranog perioda 2021. godine, a u skladu sa indikativnim kalendarom za 2021. godinu³¹, obje entitetske vlade su se zadužile za oko 330 miliona KM. Detalji o vrstama hartija od vrijednosti i uslovima zaduživanja mogu se naći u dodatku Ekonomskih trendova.

Izveštaj o operacijama konsolidovane centralne vlade Bosne i Hercegovine³²

Na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine, primarni fiskalni bilans centralne vlade je iznosio oko 894 miliona KM, odnosno oko 3,2% BDP-a prema rashodovnom pristupu³³. U istom periodu, tekući fiskalni bilans je ostvario suficit u iznosu od 747 miliona KM (2,6% BDP-a). Ostvareni suficit rezultat je pozitivnih trendova u naplati prihoda, prvenstveno poreskih prihoda ali i nešto nižih kapitalnih rashoda. Izdvajanja za kapitalne rashode, na kraju trećeg tromjesečja 2021. su iznosila oko 232 miliona KM, što je za oko 2,9% manje nego u istom periodu prethodne godine. Što se tiče njihovog udjela u BDP-u, tokom posmatranog perioda ostao je nepromijenjen (0,8% BDP-a).

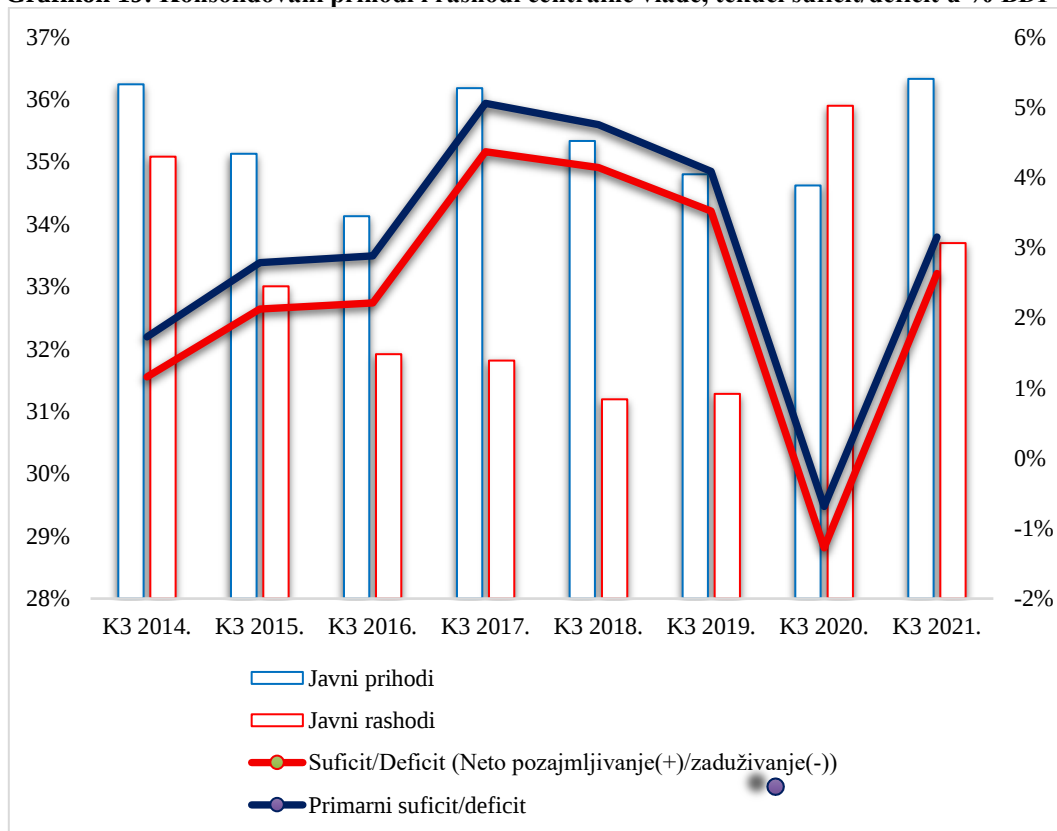
Konsolidovani prihodi centralne vlade Bosne i Hercegovine na kraju posmatranog perioda, su dostigli oko 10,3 milijarde KM, što je za čak 12,9% više nego u istom periodu prethodne godine. Ovim su javni prihodi ponovo povećali svoj udio u BDP-u (za 1,7 p.p.) u poređenju sa istim periodom prethodne godine, i na kraju trećeg tromjesečja iznosili 36,3% BDP-a. Svi nivoi vlasti ostvarili su rast prihoda. Glavni generatori rasta prihoda tokom posmatranog perioda jesu poreski prihodi (14,8% g/g).

³¹ Ministarstva finansija zadržavaju pravo da promjene kalendar aukcija u nekim/svim elementima u bilo koje vrijeme.

³² Podaci o konsolidovanoj centralnoj vladi ne uključuju lokalni nivo vlasti (opštine i gradove), JP Autoceste i JP ceste kao i Fondove za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom svih nivoa vlasti.

³³ Podaci o rashodovnom BDP-u su preuzeti iz kvartalnog saopštenja BHAS.

Grafikon 19: Konsolidovani prihodi i rashodi centralne vlade, tekući suficit/deficit u % BDP-a

Izvor: CBBiH, BHAS

Konsolidovani rashodi centralne vlade Bosne i Hercegovine, tokom posmatranog perioda, su uvećani za svega 1,0% g/g čime su dostigli iznos od oko 9,6 milijardi KM. Uz skroman rast istih, udio u BDP-u je smanjen (2,2 p.p.) u poređenju sa istim periodom prethodne godine, i iznosili su oko 33,7% BDP-a. Svi nivoi vlasti, su tokom posmatranog perioda, ostvarili rast javnih rashoda: Institucije Bosne i Hercegovine 2,4% g/g, Federacija Bosna i Hercegovina 1,7% g/g, Republika Srpska 2,9% g/g i Brčko Distrikt 0,8% g/g. Na rast rashoda, najviše uticaja je imao rast glavnih rashodovnih kategorija: izdaci za socijalnu pomoć od oko 5% g/g (koja u ukupnim rashodima učestvuje sa 44%), nadoknada zaposlenim oko 2% g/g (sa 28% učešća) i korišćenje roba i usluga oko 7% (sa 17% učešća).

Kod oba entiteta, glavna kategorija na strani rashoda jesu izdvajanja za socijalnu pomoć, dok kod Institucija Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta glavna rashodovna kategorija jesu nadoknada zaposlenima.

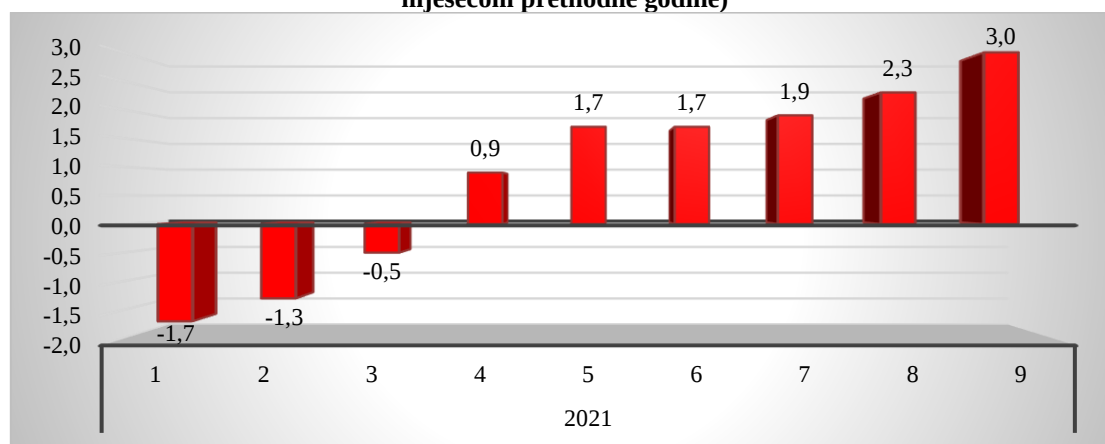
III CIJENE, MONETARNI I FINANSIJSKI SEKTOR

Cijene

- *Inflacija u Bosni i Hercegovini u periodu I-IX 2021. godine iznosila 0,9% g/g. Rast cijena naročito izražen u K3.*
- *Najznačajniji rast cijena u odjeljcima prevoza, hrane i bezalkoholnih pića.*
- *Snažan rast cijena sirove nafte na svjetskom tržištu energenata.*

Nakon što je u K1 2021. godine registrovana deflacija, u K2 i K3 dolazi do porasta ukupnog nivoa cijena u Bosni i Hercegovini (grafikon ispod). U periodu I-IX 2021/I-IX 2020 inflacija je iznosila 0,9%. Rast cijena u posmatranom periodu podstaknut je značajnim rastom energenata (prvenstveno sirove nafte) ali i hrane. Navedena kretanja su imala uticaja na nivo inflacije u EU. Prema podacima EUROSTAT-a inflacija u EU 27 u prosjeku perioda I-IX 2021. godine iznosila je 2,2%.

Grafikon 20: Inflacija u Bosni i Hercegovini po mjesecima u I-IX 2021. godine (poređenje sa istim mjesecom prethodne godine)

Izvor: BHAS

U Bosni i Hercegovini najznačajniji rast cijena bio je u odjeljcima prevoza te hrane i bezalkoholnih pića. Zbog viših cijena nafte i naftnih derivata periodu I-IX 2021/I-IX 2020. godine u odjeljku prevoza cijene su bile više za 3,2%. Cijena sirove nafte na svjetskom tržištu u septembru je dostigla čak 72,8³⁴ \$/barelu i veća je u odnosu na isti mjesec prethodne godine za 32\$ (79,3%). U prosjeku perioda I-IX 2021. godine cijena sirove nafte je bila veća oko 63% g/g i iznosila je oko 66 \$/barelu.

Cijene u odjeljku hrane i bezalkoholnih pića (najveći udio u CPI indeksu) u periodu I-IX 2021/I-IX 2020. godine su uvećane za 1,9% zbog rasta cijena hrane u Bosni i Hercegovini jer se istovremeno cijene bezalkoholnih pića nisu značajno mijenjale. Vrijednost indeksa hrane na svjetskom tržištu u istom periodu bila je takođe viša (33,2% g/g).³⁵ Cijene u odjeljku alkoholnih pića i duvana su u periodu I-IX 2021/I-IX 2020 su uvećane za 1,9% na šta su uticale

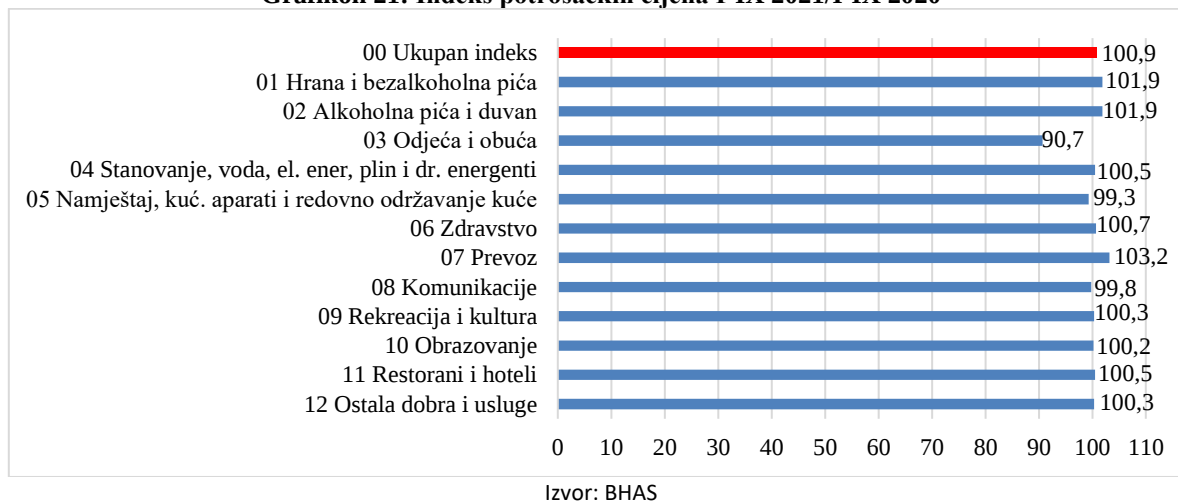
³⁴ Izvor: Svjetska banka, baza podataka.

³⁵ Izvor: Svjetska banka, baza podataka.

akcize³⁶ na cigarete i duvan u 2021. godini. U odjeljku stanovanja, vode, električne energije, plina i drugih eneregenata cijene su uvećane za 0,5% g/g i imale su nešto manji doprinos rastu ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini u odnosu na hranu i prevoz.

Suprotno, najznačajnije smanjenje cijena bilo je u odjeljku odjeće i obuće gdje su cijene bile niže za 9,3% u posmatranom periodu što je samo djelimično usporilo rast ukupne inflacije u Bosni i Hercegovini.

Grafikon 21: Indeks potrošačkih cijena I-IX 2021/I-IX 2020

Monetarni sektor

- *Novčana masa uvećana za 11,9%. Nastavak visoke stope rasta za transakcijski novac.*
- *Rast prosječnog salda računa obveznih pričuvi kod CBBiH sa stopom od 20,4%.*
- *Stopa obavezne pričuve ostala je nepromijenjena i iznosi 10%. Uvećane bruto devizne pričuve uz visoke stope rasta iznosa od investicija u vrijednosne papire.*

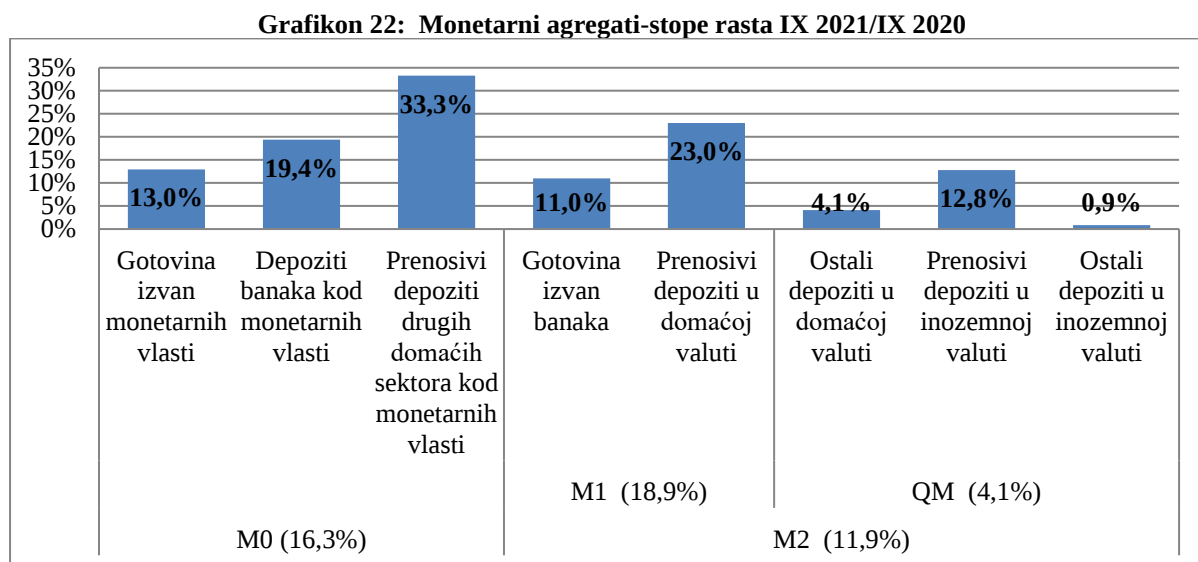
Ukupna novčana masa (M2) na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine iznosila je 30,6 mlrd. KM i veća je za 11,9% u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. Najveći doprinos rastu dala je sastavnica transakcijskog novca (M1) - prenosivi depoziti u domaćoj valuti (8 p.p.) koji su ujedno i najveća komponenta ukupne novčane mase sa 38% udjela. Potom slijedi gotovina izvan banaka sa doprinosom rastu M2 od 2 p.p. i udjelom u ukupnoj novčanoj masi od 17,7%. U okviru kvazi novca (QM) najznačajniji doprinos rastu M2 dali su prenosivi depoziti u inozemnoj valuti (1,3 p.p.). Njihovo učešće u ukupnoj novčanoj masi iznosilo je 10,2% dok su ostali depoziti u inozemnoj valuti unatoč drugom po veličini udjelu od 23,9%, ostvarili doprinos rastu M2 sa 0,2 p.p. Ostali depoziti u domaćoj valuti imali su učešće od 10,1% i njihov doprinos rastu iznosio je 0,4 p.p.

Iznos pričuvnog novca (M0) iznosio je 13,5 mlrd. KM što je u usporedbi sa istim razdobljem 2020. godine povećanje od 16,3%. Najveći doprinos tom rastu imali su depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 8,9 p.p. nakon čega slijedi gotovina izvan monetarnih vlasti sa doprinosom

³⁶ Upravni odbor Uprave za indirektno oporezivanje donio je Odluku o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu. Minimalna akciza za pakovanje cigareta od 20 komada iznosi 3,25 KM (u 2020. godini je iznosila 3,04 KM), a specifična akciza iznosi 1,65 KM za pakovanje cigareta od 20 komada. Akciza na duvan za pušenje utvrđuje se u visini od 80% minimalne akcize na cigarete utvrđene u članu 3. stav (3) ove odluke iznosi 130 KM po kilogramu (u 2020. godini je iznosila 121,6 KM po kilogramu). Izvor: Odluka o utvrđivanju specifične i minimalne akcize na cigarete i iznos akcize na duvan za pušenje za 2021. godinu.

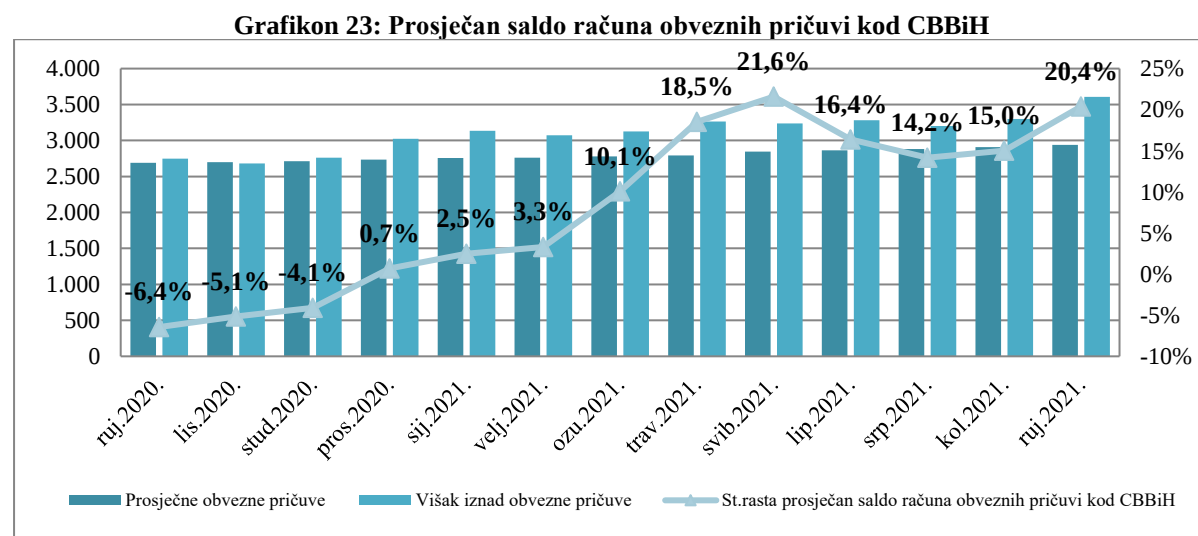
od 6,8 p.p. Treća sastavnica M0, prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su doprinos od 0,6 p.p. Prva po udjelu u pričuvnom novcu bila je gotovina izvan monetarnih vlasti sa 50,6% dok su drugi bili depoziti banaka kod monetarnih vlasti sa 47,2% udjela. Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti imali su učešće od 2.2%.

Stope rasta svih sastavnica M2 i M0 predstavljene su na grafikonu ispod.

Izvor: CBBiH

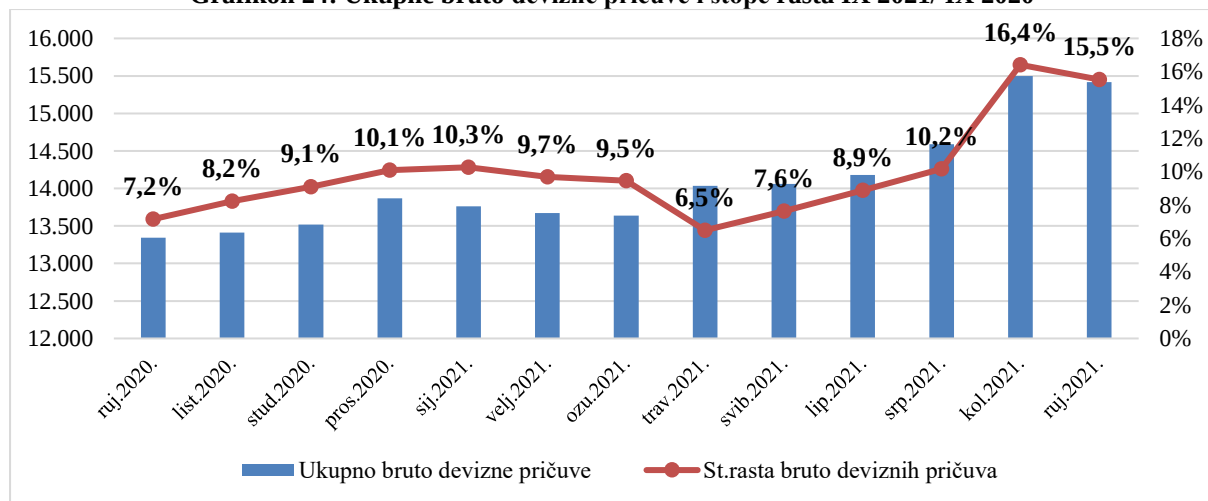
Na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine prosječan saldo računa obveznih pričuvi kod CBBiH iznosio je 6,5 mlrd. KM i veći je za 20,4% u odnosu na treće tromjesečje 2020. godine. U okviru prosječnog salda računa obaveznih pričuvi kod CBBiH najveći dio pripada višku iznad obveznih pričuvi (55,1%), a ostatak čine prosječne obvezne pričuve (44,9%). Višak iznad obveznih pričuva ostvario je godišnju stopu rasta od 31,3% sa iznosom od 3,6 mlrd. KM dok su prosječne obvezne pričuve sa iznosom od 2,9 mlrd. KM imale rast od 9,2% g/g. U posmatranom mjesecu prosječna stopa obvezne pričuve iznosila je 10% dok je implicitna stopa bila 22,3%.

Izvor: CBBiH

Bruto devizne pričuve krajem trećeg tromjesečja 2021. godine iznosile su 15,4 mlrd. KM i veće su za 15,5% u odnosu na isto razdoblje 2020. godine. Investicije u vrijednosne papire činile su najveći udio u bruto deviznim pričuvama sa 71,8% dok su depoziti kod nerezidentnih banaka imali udjel od 23,5%. Zlato je imalo učešće od 1,8% dok je inozemna valuta u trezoru CBBiH imala udjel od 2,9%. Investicije u vrijednosne papire sa iznosom od 11,1 mlrd. KM ostvarile su stopu rasta od 18%, a depoziti kod nerezidentnih banaka sa rastom od 2,6% zabilježili su iznos od 3,6 mlrd. KM. Pokrivenost pričuvnog novca (M0) bruto deviznim pričuvama iznosila je 114,6%.

Grafikon 24: Ukupne bruto devizne pričuve i stope rasta IX 2021/ IX 2020

Izvor: CBBiH

Bankarski sektor

- Ukupno plasirani krediti dostigli iznos od 21 mlrd. KM uz stopu rasta od 2,9 % g/g. U istom razdoblju ukupni depoziti dostigli 27,1 mlrd. KM uz stopu rasta od 11,6 % g/g.
- Razlika između ukupnih deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita (neto štednja) dostigla 6,2 mlrd. KM.

U Bosni i Hercegovini na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine su prema izvješćima entitetskih agencija za bankarstvo radile 23 banke. Na razini bankarskog sektora u BiH iskazan je pozitivan finansijski rezultat u iznosu od 360 milijuna KM, što je za 154 milijuna KM više u odnosu na isto razdoblje 2020. godine kada je profitabilnost banaka bila značajnije pod utjecajem pandemije. U okviru prihoda najveći udio, 58,2%, ostvarili su prihodi od kamata i slični prihodi, dok su operativni prihodi učestvovali sa 41,8%. U strukturi rashoda, najveće učešće od 85,3% su imali neamatni rashodi, dok su rashodi po kamata i slični rashodi učestvovali sa 14,7%. Na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine ukupni prihodi³⁷ na razini bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini veći su za 6,4% dok su ukupni rashodi smanjeni za 8,2%.

Ukupna aktiva bankarskog sektora na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine prema konsolidiranom izvješću CBBiH je iznosila oko 35,8 mlrd. KM i uvećana je za 8,4% u odnosu

³⁷ Ukupan finansijski rezultat, ukupni prihodi i rashodi i ostali podaci iz izvještaja o dobitku i gubitku su nekonsolidovani podaci za bankarski sektor u Bosni i Hercegovini, a dobiveni su zbrajanjem podataka za Federaciju Bosne i Hercegovine i Republiku Srpsku koji su dobiveni od entitetskih agencija za bankarstvo.

na isto razdoblje prošle godine. Na strani aktive, najveća su bila potraživanja od ostalih domaćih sektora sa dostignutih 10,4 mlrd. KM uz učešće od 29%. Druga po veličini su bila potraživanja od nefinancijskih privatnih poduzeća sa dostignutih 8,8 mlrd. KM uz učešće od 24,5%. Pričuve su na trećem mjestu po učešću sa 21,6% i iznosom od 7,7 mlrd. KM. Na strani pasive najveći su bili prenosivi depoziti drugih domaćih sektora³⁸ u domaćoj valuti sa dostignutih 11,4 mlrd. KM i sa učešćem od 31,7%. Drugi po veličini na strani pasive su bili ostali depoziti drugih domaćih sektora u inozemnoj valuti sa dostignutih 7,3 mlrd. KM i sa učešćem od 20,4%.

Pokazatelj adekvatnosti kapitala³⁹ je bio iznad propisanog minimuma od 12% i na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine iznosio je 19,2%. Pokazatelj efikasnosti kapitala, povrat na prosječnu aktivu⁴⁰ iznosio je 1,5%.

Tabela 5: Financijski rezultat bankarskog sektora u Bosni i Hercegovini na kraju razdoblja u 000 KM

R.br.	U Milionima KM	K3 2020	K3 2021	promjena g/g
1	<i>Prihodi od kamata i slični prihodi</i>	743.738	748.847	0,7%
2	<i>Operativni prihodi</i>	464.857	536.821	15,5%
3	Ukupni Prihodi (1+2)	1.208.595	1.285.668	6,4%
4	<i>Rashodi po kamatama i slični rashodi</i>	142.360	134.145	-5,8%
5	<i>Nekamatni rashodi</i>	853.595	780.488	-8,6%
6	Ukupni Rashodi (4+5)	995.955	914.633	-8,2%
7	<i>Porezi</i>	7.269	9.271	27,5%
8	Neto dobit	226.612	359.779	58,8%
9	<i>Neto gubitak</i>	20.612	0	
10	Ukupan financijski rezultat	206.000	359.779	74,7%

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Ukupno plasirani krediti nastavili su rasti te su na kraju trećeg tromjesečja 2021. iznosili 21 mlrd. KM uz stopu rasta od 2,9% g/g. Ostvareni rast je u najvećoj mjeri vođen rastom kredita plasiranih u sektoru stanovništva koji i u ovom tromjesečju nastavljaju bilježiti znatno veći doprinos rastu ukupnih kredita nego krediti iz sektora nefinancijskih poduzeća.⁴¹ Sektor stanovništva ostvario je doprinos rastu ukupnih kredita od 2,1 p.p. i stopu rasta od 4,3% g/g dok je sektor nefinancijskih poduzeća zabilježio sporiji rast kredita sa stopom od 1,1% g/g i doprinosom rastu od 0,5 p.p. Najveće učešće u ukupnim kreditima imao je sektor stanovništva sa 49,4% nakon čega slijedi sektor nefinancijskih poduzeća sa 44,2% učešća. Krediti iz sektora

³⁸ Prenosivi i ostali depoziti drugih domaćih sektora u domaćoj i inozemnoj valuti predstavljaju obveze banaka prema nesredišnjoj vladi (kantona i općina), nefinancijskim javnim poduzećima, nefinancijskim privatnim poduzećima, ostalim financijskim institucijama i ostalim domaćim sektorima (stanovništvu, neprofitnim institucijama i ostalim neklasificiranim sektorima).

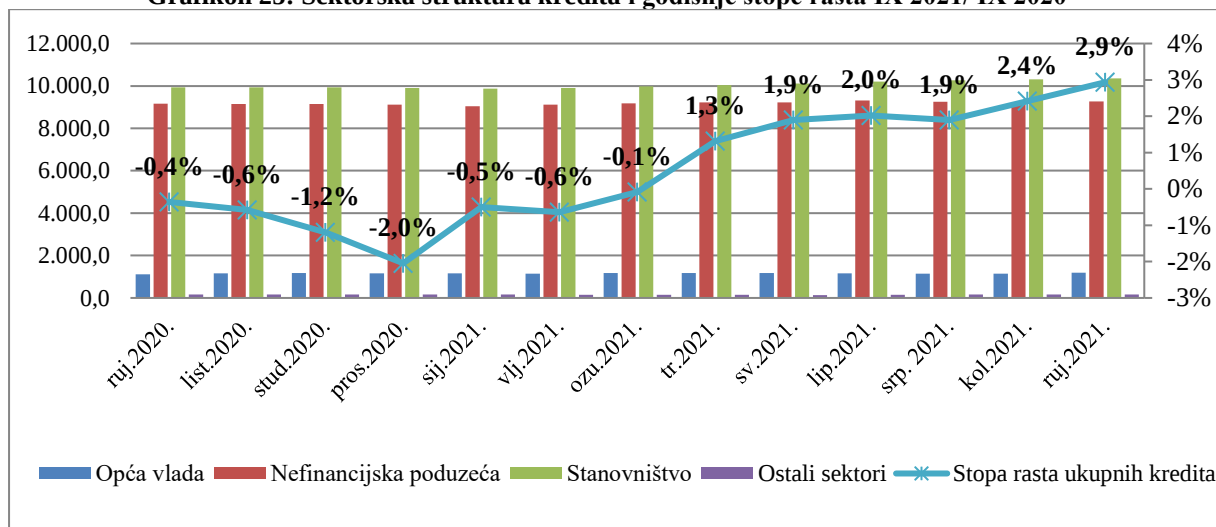
³⁹ Neto kapital predstavlja razliku između iznosa kapitala (osnovnog i dopunskog) i odbitnih stavki. Stopa adekvatnosti kapitala mjerena ovim pokazateljem izračunava se kao omjer neto kapitala i ukupnog rizika aktive. Minimalna propisana stopa adekvatnosti kapitala u BiH iznosi 12%.

⁴⁰ Povrat na prosječnu aktivu (ROAA) je iz seta osnovnih pokazatelja financijskog zdravlja i namijenjen je mjerenju učinkovitosti banaka u korištenju svoje aktive. Ovaj pokazatelj daje procjenu dobiti koja može poslužiti za pokrivanje gubitaka u odnosu na aktivu. Od četvrtog tromjesečja 2016. godine, izračun pokazatelja ROAA računa se kao omjer dobiti prije poreza i prosječne aktive, pri čemu je vrijednost pokazatelja iskazana na godišnjoj razini.

⁴¹ Sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna i nefinancijska privatna poduzeća. Sektor opće vlade čine svi nivoi vlade u Bosni i Hercegovini (prema sektorskoj strukturi koju je uradila CBBiH).

opće vlade ostvarili su u ovom razdoblju najvišu stopu rasta od 6,8% g/g ali zbog znatno manjeg udjela u ukupnim kreditima (5,7% učešće) njihov doprinos rastu bio je 0,4 p.p.

Grafikon 25: Sektorska struktura kredita i godišnje stope rasta IX 2021/ IX 2020

Izvor: CBBiH

Prema podacima CBBiH (indikator finansijskog zdravlja bankarskog sektora) udio nekvalitetnih kredita prema ukupnim kreditima na kraju trećeg tromjesečja 2021.godine je iznosio 5,5%.

Od 01.01.2020. godine, entitetske agencije za bankarstvo u skladu sa novousvojenom regulativom „Međunarodni standard finansijskog izvještavanja“ (u daljnjem tekstu MSFI 9) i odgovarajućim odlukama primjenjuju novi način i sistem izvještavanja. Tako se umjesto dosadašnje klasifikacije kredita po kategorijama rizika (A-E) uz rezerve za potencijalne kreditne gubitke uvode novi pojmovi. Novi način izvještavanja uvodi pojmove očekivani kreditni gubitak (expected credit loss-ECL). Prema novim standardima ocjenjuje se izloženost riziku ukupna finansijska imovina i ocjenjuje se procentualno očekivani kreditni gubitak za sve tri razine rizika.

Tabela 6: Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima

Razdoblje	Ukupni krediti ⁴²	Nekvalitetni krediti	Nekvalitetni krediti prema ukupnim kreditima (u%)
K3 2020	20.576.586	1.352.450	6,6
K3 2021	21.798.799	1.209.461	5,5

Izvor: CBBiH

U narednoj tablici prikazan je pregled bilansnih i vanbilansnih izloženosti na razini bankarskog sektora Bosne i Hercegovine, raspoređenih prema razinama kreditnog rizika.

⁴² Prema metodologiji CBBiH za kompiliranje finansijskog zdravlja. Ukupni krediti su prikazani na bruto osnovi.

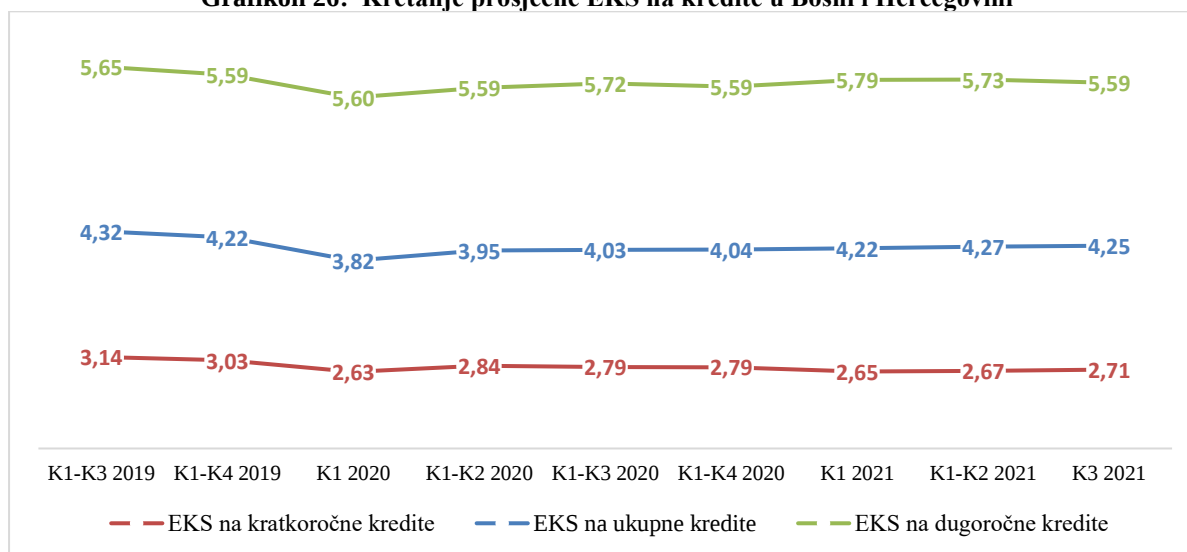
Tabela 7: Razine kreditnog rizika i procjena očekivanog kreditnog gubitka u Bosni i Hercegovini

Nivo kreditnog rizika	31.12.2020.			30.09.2021.		
	Iznos kredita	ECL	% ECL	Iznos kredita	ECL	% ECL
Kreditni rizik 1	30.085.868,00	246.244,00	0,8%	32.093.317	223.358	0,7%
Kreditni rizik 2	2.200.695,00	268.714,00	12,2%	2.263.448	282.229	12,5%
Kreditni rizik 3	1.323.071,00	1.044.834,00	79,0%	1.266.449	1.021.531	80,7%
Ukupno: bilansna izloženost (I)	33.609.634,00	1.559.792,00	4,6%	35.623.214	1.527.118	4,3%
Kreditni rizik 1	4.510.847,00	28.121,00	0,6%	4.601.138	26.501	0,6%
Kreditni rizik 2	501.131,00	38.249,00	7,6%	418.473	29.288	7,0%
Kreditni rizik 3	7.042,00	3.812,00	54,1%	6.308	3.542	56,2%
Ukupno: vanbilansna izloženost (II)	5.019.020,00	70.182,00	1,4%	5.025.919	59.331	1,2%
Ukupna izloženost (I+II)	38.628.654,00	1.629.974,00	4,2%	40.649.133	1.586.449	3,9%

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Prosječna efektivna kamatna stopa (u nastavku EKS⁴³) na ukupno plasirane kredite u Bosni i Hercegovini uvećana je za 0,23 p.p. g/g i iznosila je 4,25% na kraju trećeg tromjesečja 2021.godine. Kratkoročni krediti imali su EKS umanjenu za 0,09p.p. g/g koja je na kraju posmatranog razdoblja bila 2,71% dok je EKS na dugoročne kredite umanjena za 0,12 p.p. g/g i iznosila je 5,59%

Grafikon 26: Kretanje prosječne EKS na kredite u Bosni i Hercegovini

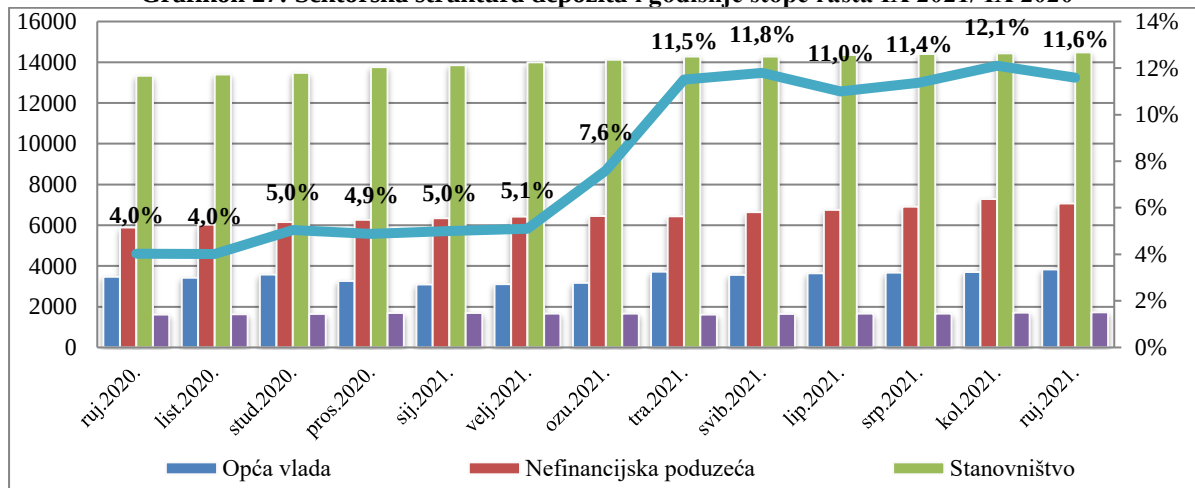
Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Iznos ukupnih depozita na kraju trećeg tromjesečja 2021.godine iznosio je 27,1 mlrd. KM što predstavlja rast od 11,6% u odnosu na treće tromjesečje 2020.godine. Rast je praćen visokim stopama rasta depozita nefinancijskih poduzeća (20,1% g/g) koji bilježe dvoznamenkaste stope rasta od kraja 2020.godine. Njihov doprinos rastu ukupnih depozita je samim tim također značajan i u posmatranom razdoblju je iznosio 4,9 p.p. Depoziti sektora stanovništva ostvarili

⁴³ Ponderisana prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne kredite/depozite za cijelu Bosnu i Hercegovinu dobivena je ponderisanim prosjekom ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite za Republiku Srpsku i ukupne efektivne kamatne stope na kredite/depozite u Federaciji Bosne i Hercegovine. Podaci o iznosu kredita/depozita i kamatnih stopa po entitetima dobiveni su od entitetskih agencija za bankarstvo.

su 4,7 p.p. doprinosa rastu i stopu rasta od 8,7% g/g. Sektor opće vlade imao je povećanje depozita od 10,4% g/g i time je njegov doprinos ukupnom rastu depozita iznosio 1,5 p.p. Najveće učešće imali su depoziti stanovništva sa 53,4% zatim depoziti nefinancijskih poduzeća sa 26%, depoziti opće vlade sa 14,2% i ostali sektori sa 6,4% učešća.

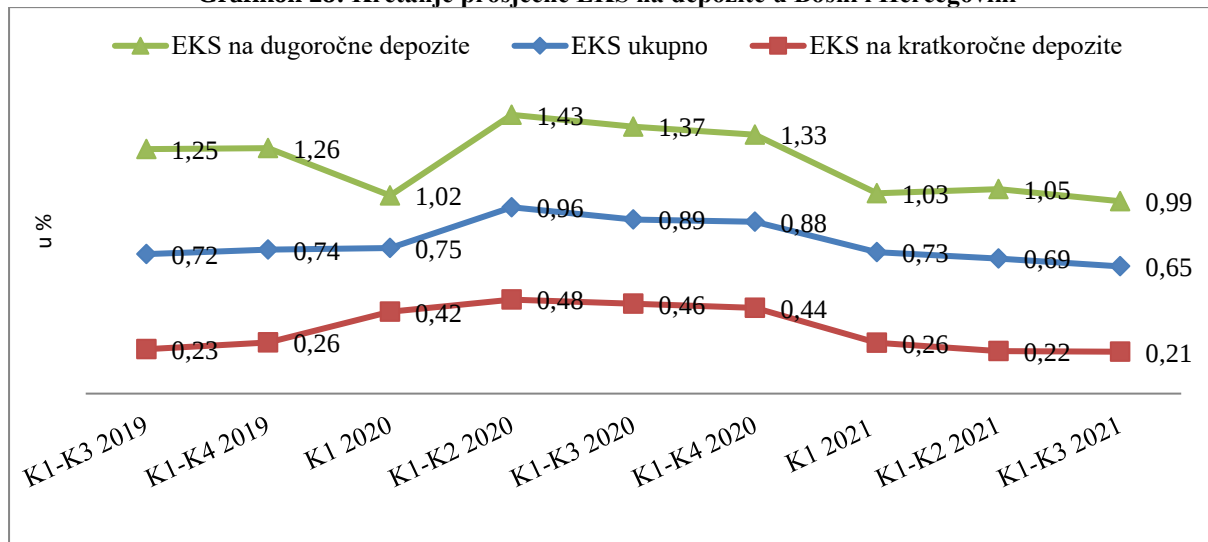
Grafikon 27: Sektorska struktura depozita i godišnje stope rasta IX 2021/ IX 2020

Izvor: CBBiH

Prosječna efektivna kamatna stopa na ukupne depozite na kraju trećeg tromjesečja 2021.godine iznosila je 0,65% što je smanjenje od 0,24 p.p. u odnosu na isto razdoblje prošle godine. EKS na kratkoročne depozite također je smanjena za 0,25 p.p. i iznosila je 0,21% dok je EKS na dugoročne depozite bila 0,99% što je smanjenje od 0,38 p.p.

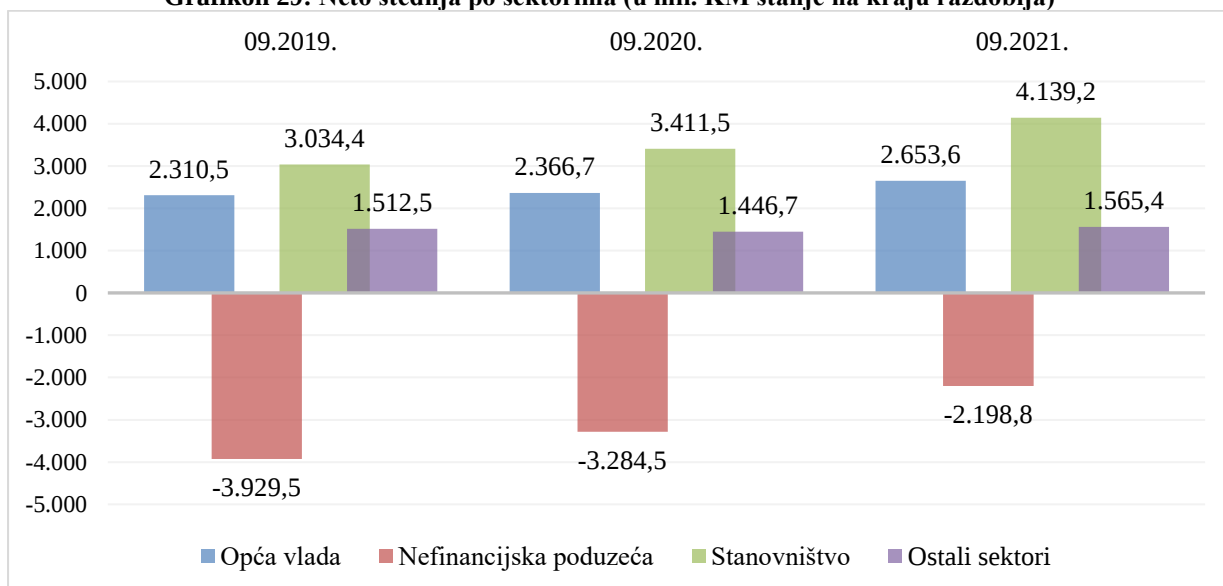
Grafikon 28: Kretanje prosječne EKS na depozite u Bosni i Hercegovini

Izvor: Entitetske agencije za bankarstvo

Razlika između ukupnih deponovanih depozita i ukupno plasiranih kredita (neto štednja) je na kraju trećeg tromjesečja 2021. godine dostigla 6,2 mlrd. KM. Ostvarena je pozitivna razlika u vrijednosti u gotovo svim sektorima između deponovanih depozita i plasiranih kredita osim u sektoru nefinancijskih preduzeća koji registruje negativnu štednju od 2,2 mlrd. KM. Najveća pozitivna razlika od 4,1 mlrd. KM ostvarena je u sektoru stanovništva.

Grafikon 29: Neto štednja po sektorima (u mil. KM stanje na kraju razdoblja)

Izvor: CBBiH

Tržište kapitala

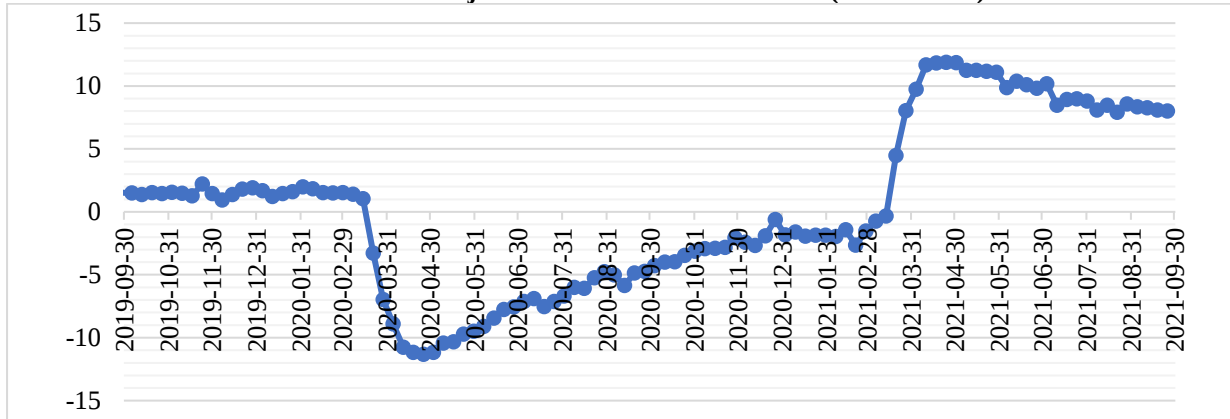
- *Vodeći berzanski indeksi u svijetu su na kraju devetog mjeseca 2021. godine u odnosu na isti period prošle godine ostvarili značajan rast vrijednosti.*
- *Na kraju prvih devet mjeseci u 2021. godini u BiH ukupan ostvareni promet u ovom periodu je dostigao 588,2 mil. KM uz negativnu stopu rasta 43,9% g/g.*
- *U ovom periodu je ukupna kapitalizacija u BiH dostigla 9,7 mlrd. KM uz stopu rasta 0,2% g/g.*

Indeksi

Usljed popuštanja restriktivnih mjera, početkom godine dolazi do naglog skoka ekonomske aktivnosti u svijetu da bi do kraja devetog mjeseca ipak počeo polako da se vraća na umjerenije vrijednosti. To upravo potvrđuje i kretanje WEI indeksa (engl. Weekly Economic Index)⁴⁴ koji prati ekonomsku aktivnost u SAD (u daljnjem tekstu Sjedinjene Američke države) gde zabilježeni nagli rast do kraja devetog mjeseca se stabilizuje i ima opadajući trend.

⁴⁴ Sedmični ekonomski indeks (WEI) je indeks od deset dnevnih i sedmičnih indikatora realne ekonomske aktivnosti u SAD.

Grafikon 30: Kretanje ekonomske aktivnosti u SAD (WEI Indeks)

Izvor: Federal Reserve Bank of New York

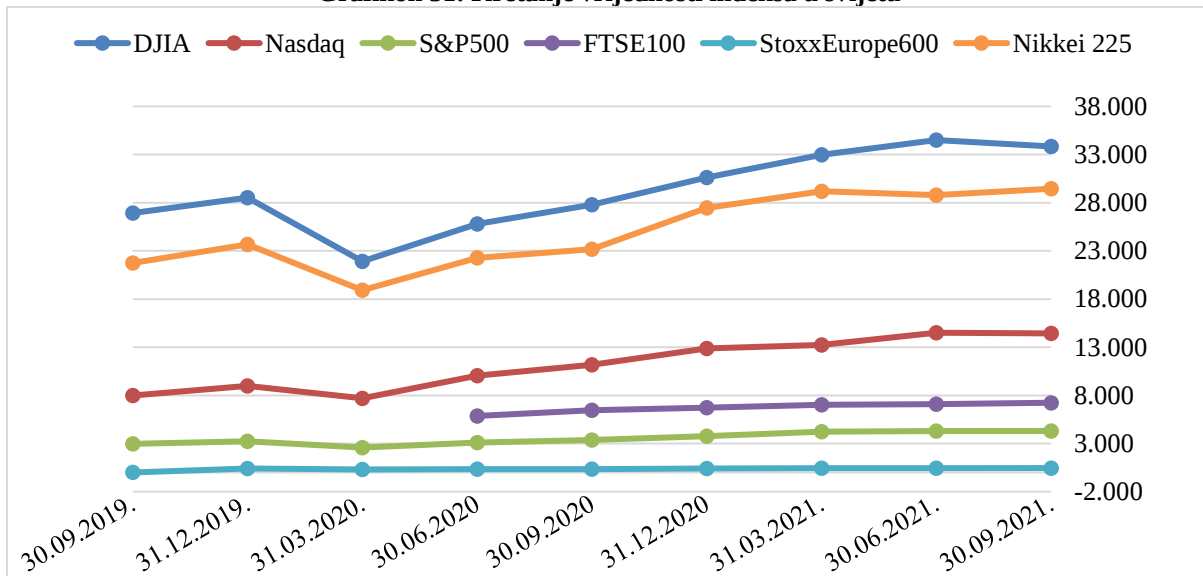
Slično se ponašaju i svi važniji berzanski indeksi listirani u SAD i svijetu (nagli skok vrijednosti i postepeni opadajući trend). Tako je na kraju devetog mjeseca 2021. godine, Dow Jones Indeks (DJIA) zabilježio rast od 21,8% g/g, S&P500 od 28,1% a tehnološki indeks Nasdaq rast od čak 29,4% g/g. Rast nevedenih indeksa u prvih devet mjeseci u odnosu na kraj 2020. godine je nešto umjereniji. Vrijednosti indeksa u tabeli su prikazane u odnosu na isti period prošle godine kao i u odnosu na kraj 2020. godine.

Tabela 8: Promjena vrijednosti vodećih berzanskih indeksa u svijetu

Period	DJIA	Nasdaq	S&P 500	FTSE 100	Stoxx Europe 600	Nikkei 225
30.09.2021. /31.12.2020.	10,6%	12,1%	14,7%	9,7%	14,0%	7,3%
30.09.2021. /30.09.2020.	21,8%	29,4%	28,1%	20,8%	26,0%	27,0%

Izvor: WSJ, Bloomberg

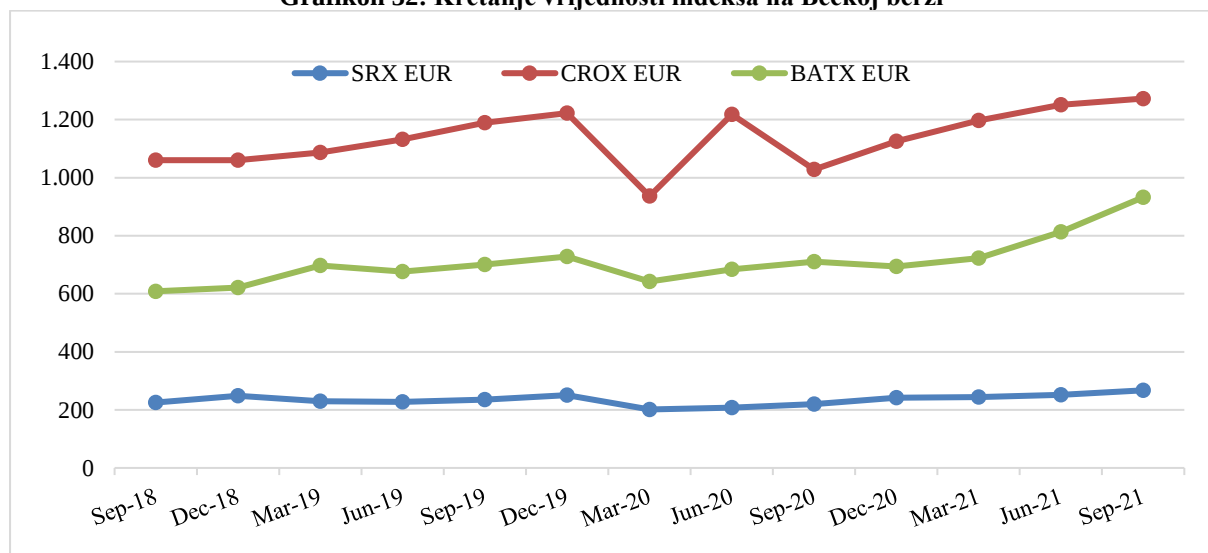
Grafikon 31: Kretanje vrijednosti indeksa u svijetu

Izvor: WSJ, Bloomberg

Posmatrajući regionalne indekse koji su listirani na Bečkoj berzi su registrovali da su i oni takođe ostvarili značajan rast vrijednosti u odnosu na isti period prošle godine. Bosanski BATX⁴⁵ indeks je ostvario najveći rast od 31,3% g/g. U isto vrijeme Hrvatski CROX indeks ostvario rast vrijednosti od 23,7% g/g dok je srbijanski SRX indeks ostvario nešto manji rast od 21,5% g/g.

Grafikon 32: Kretanje vrijednosti indeksa na Bečkoj berzi

Izvor: Wiener Boerse

Vrijednosti indeksa listiranih na Sarajevskoj berzi (u daljnjem tekstu SASE) i Banjalučkoj berzi (u daljem tekstu BLSE) su se različito ponašale na kraju devetog mjeseca 2021. godine. Vrijednost Indeksa investicionih fondova BIFX na Sarajevskoj berzi je zabilježila pad za 0,5% g/g. Suprotno tome vrijednost indeksa SASX-10 (koji prati vrijednost dionica prvih 10 kompanija na tržištu u Federaciji Bosne i Hercegovine) je zabilježila rast od 32,5% g/g, dok je vrijednost indeksa SASX-30 ostvarila rast od 18% g/g. U Republici Srpskoj berzanski indeks BIRS zabilježio pad od 6,5% g/g.

Tabela 9: Promjena vrijednosti (u % g/g) indeksa na SASE i BLSE

Period	BIFX	SASX-10	SASX-30	BIRS
30.09.2021/ 30.09.2020.	-0,5%	32,5%	18%	-6,5%

Izvor: SASE i BLSE

Ukupni promet i kapitalizacija

U prvih devet mjeseci 2021. godine ukupan promet SASE je uz negativnu stopu rasta od 38,3% g/g dostigao 290,4 mil. KM. Time je ostvario učešće od 49,4 % u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini.

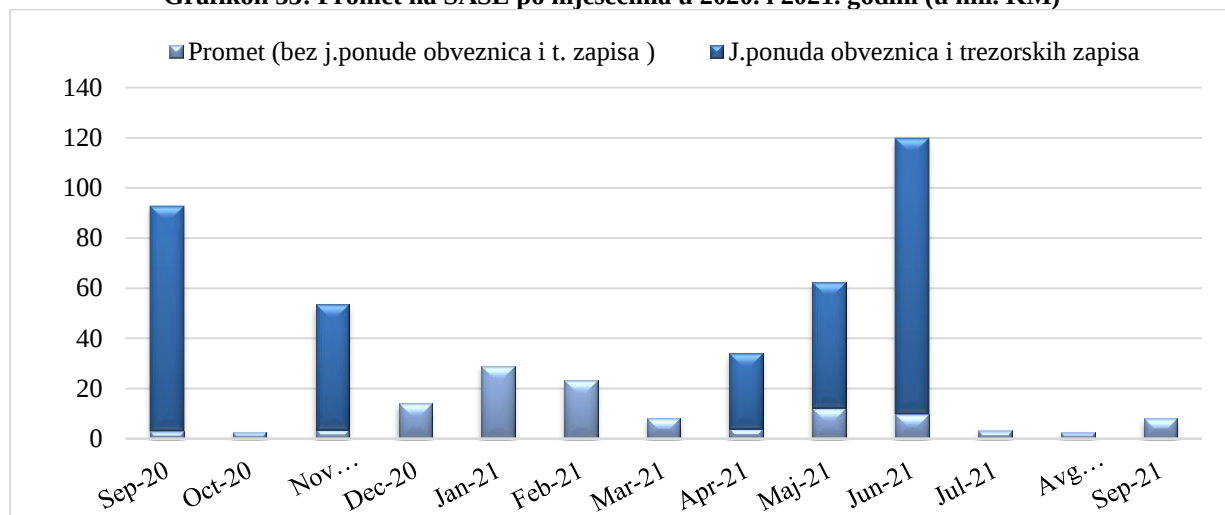
Putem javne emisije obveznica i trezorskih zapisa u Federaciji Bosne i Hercegovine je u ovom periodu za emitenta prikupljeno 189,8 mil. KM. Ovaj ostvareni promet javnom ponudom

⁴⁵Kompozicija indeksa: Zdravstveni sektor 22,5% (Bosnalijek), Finansije 15,5% (Nova Banka AD Banja Luka i Sarajevo Osiguranje), Proizvodnja el. energije 14,6% („JP Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo), Potrošački proizvodi 21,4% (Badeco Adria Sarajevo, Izvor <https://www.wienerborse.at/en/indices/index>.

obveznica i trezorskih zapisa je za 42,4% manji u odnosu na ostvareni promet u istom periodu prošle godine.

Najveći promet u ovome periodu je ostvaren je dionicama Sarajevo osiguranje dd Sarajevo 8,6 mil. KM, Bosnalijek dd Sarajevo 8,4 mil. KM i Unioninvestplastika d.d. Sarajevo u iznosu od 4,2 mil. KM.

Grafikon 33: Promet na SASE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

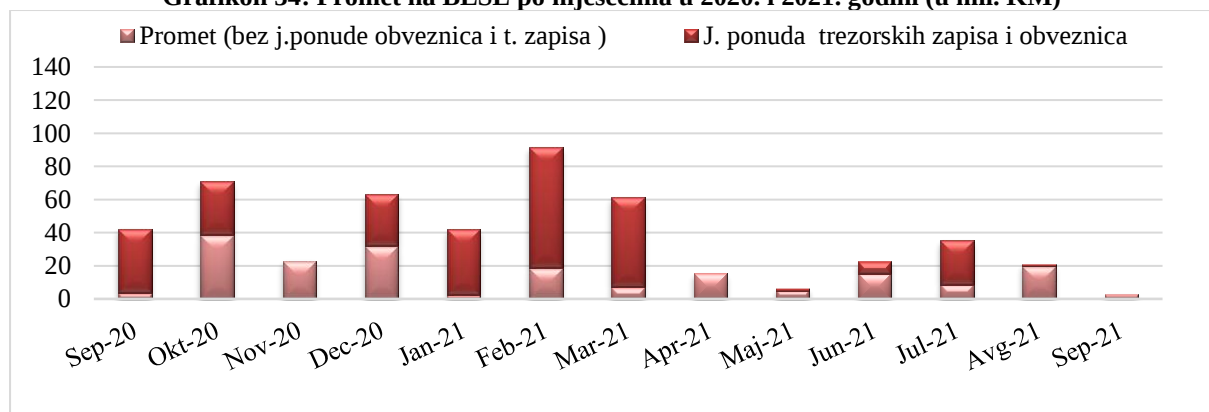
Izvor: SASE

U prvih devet mjeseci 2021. godine ukupan promet na BLSE je uz negativnu stopu rasta od 48,4 % g/g dostigao 297,7 mil. KM. Time je ostvario učešće od 50,6 % u ukupnom prometu na berzama u Bosni i Hercegovini.

Putem javne emisije obveznica i trezorskih zapisa je za emitenta skupljeno 202,8 mil. KM što ujedno predstavlja čak 68,1% ukupnog ostvarenog prometa na BLSE. Ostvareni promet javnom ponudom obveznica i trezorskih zapisa je manji za 57,9% u odnosu na ostvareni promet u istom periodu prošle godine.

Najveći ukupni promet u ovom periodu je ostvaren dionicama ZTC Banja Vrućica a.d. Teslić u iznosu 15,3 mil. KM zatim dionicama Telekom Srpske a.d. Banja Luka u iznosu 9,4 mil. KM i obveznica Republika Srpska 3,50% 05/05/22 u iznosu od 5,1 mil. KM.

Grafikon 34: Promet na BLSE po mjesecima u 2020. i 2021. godini (u mil. KM)

Izvor: BLSE

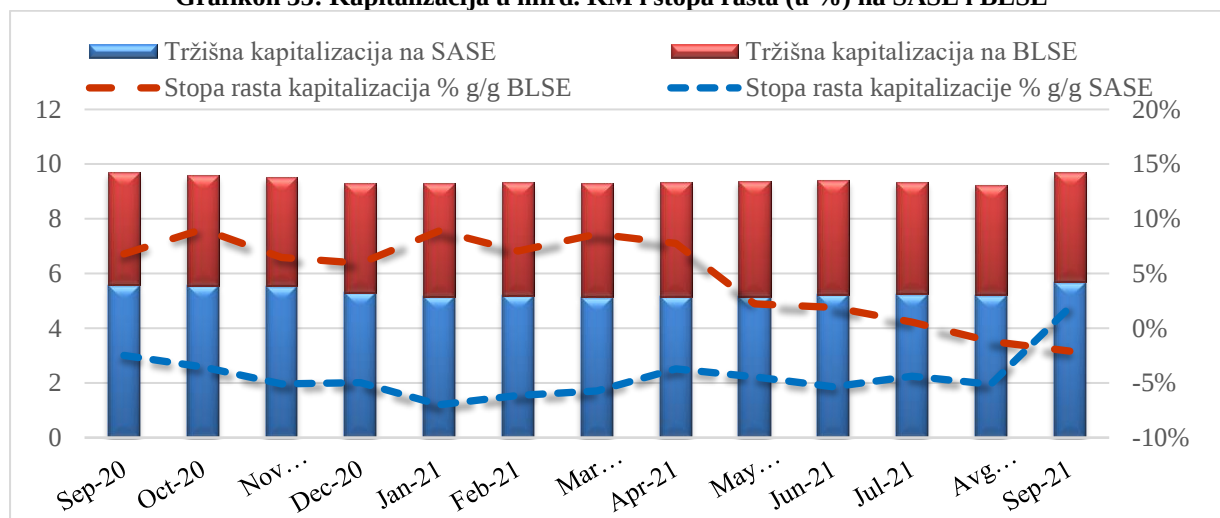
Ukupan ostvareni promet na berzama u Bosni i Hercegovini je na kraju prvih devet mjeseci 2021. godineje uz negativnu stopu rasta od 43,9 % g/g dostigao 588,2 mil. KM. Od ovoga

iznosa, 392,7 mil. KM pripada obveznicama i trezorskim zapisima što predstavlja 66,8% ukupnog prometa.

Ukupna kapitalizacija (SASE+BLSE) je na kraju prvih devet mjeseci 2021. godine dostigla 9,7 mlrd. KM uz stopu rasta od svega 0,2% g/g.

Kapitalizacija na SASE je dostigla 5,7 mlrd. KM uz stopu rasta od 1,9% g/g. Time je učestvovala u ukupnoj kapitalizaciji sa 58,7%. Na kraju istog perioda kapitalizacija na BLSE je dostigla 4 mlrd. KM uz negativnu stopu rasta od 2,1% g/g i time ostvarila učešće u ukupnoj kapitalizaciji od 41,3%.

Grafikon 35: Kapitalizacija u mlrd. KM i stopa rasta (u %) na SASE i BLSE

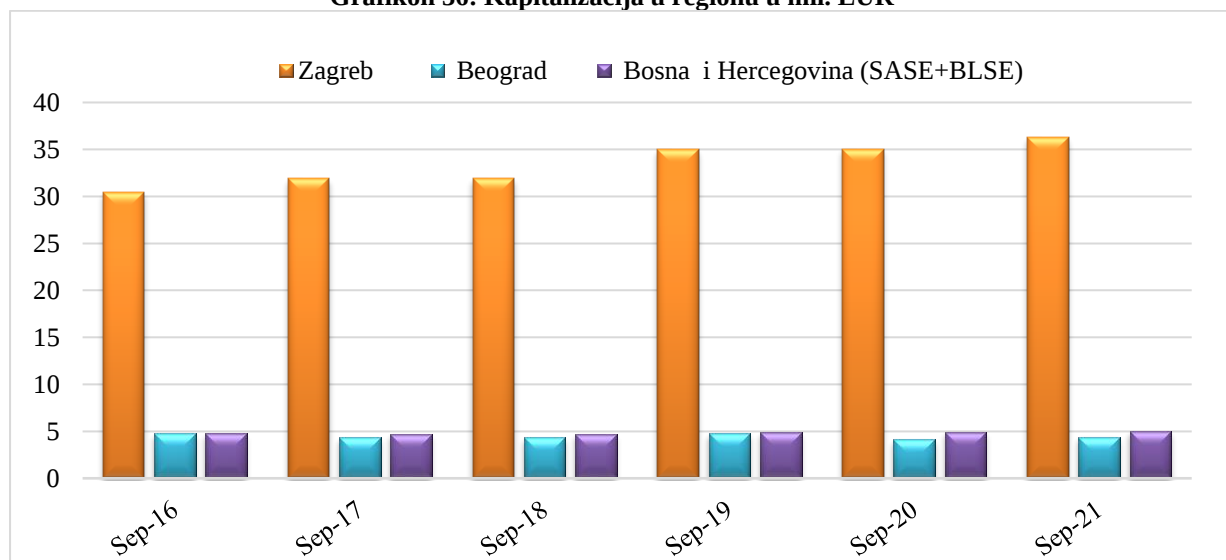

Izvor: SASE i BLSE

Vrijednosti kapitalizacije na Zagrebačkoj i na Beogradskoj berzi su takode ostvarile rast. Kapitalizacija na Zagrebačkoj berzi je na kraju devetog mjeseca 2021. godine dostigla 36,2 mlrd. EUR uz stopu od 3,2% g/g.

Vrijednost kapitalizacije na Beogradskoj berzi je dostigla iznos od 4,4 mlrd. EUR uz nešto veću stopu od 6% g/g. Na grafikonu ispod su prikazane njihove vrijednosti (izražene u EUR) uporedo sa vrijednosti kapitalizacije u Bosni i Hercegovini (SASE+BLSE).

Grafikon 36: Kapitalizacija u regionu u mil. EUR

Izvor: SASE, BLSE, BELEX, CROBEX

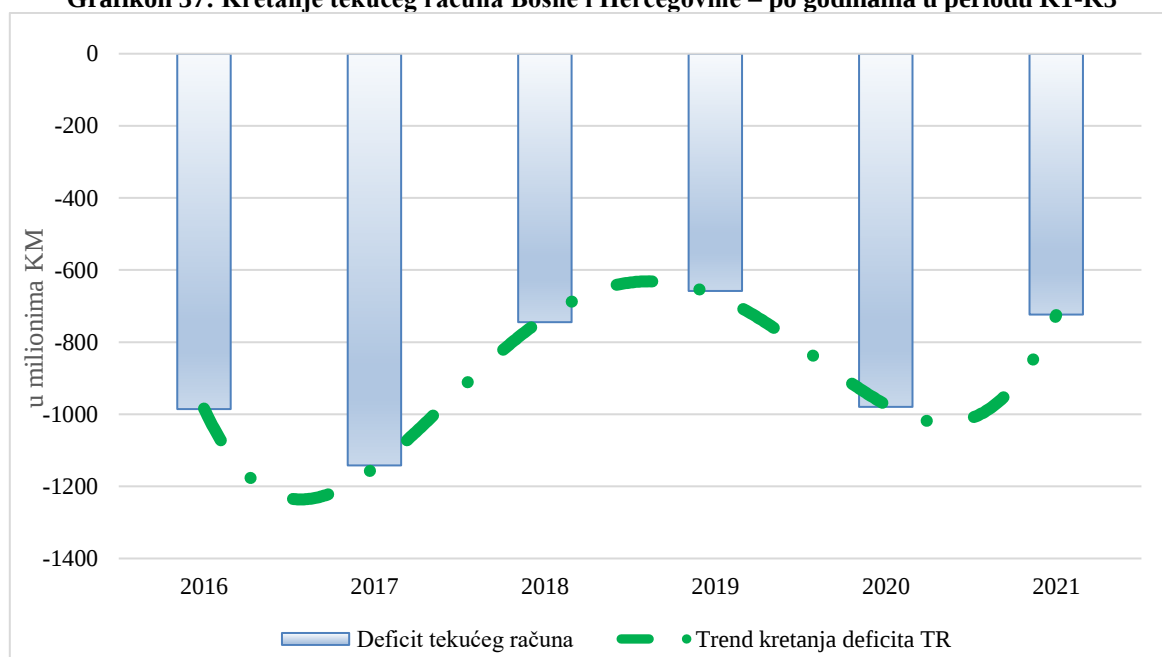
IV VANJSKI SEKTOR

Platni bilans Bosne i Hercegovine

- *Smanjenje deficita tekućeg računa*
- *Rast doznaka građana iz inostranstva za 19,2%*

U periodu K1-K3 2021. godine, prema zvaničnim podacima CBBiH, je došlo do smanjenja deficita tekućeg računa sa 980 miliona KM (K1-K3 2020) na 724 miliona KM (K1-K3 2021). Procentualno posmatrano ovo smanjenje deficita tekućeg računa je iznosilo 26,1%⁴⁶(g/g). Ukoliko se deficit tekućeg računa posmatra kao udio u BDP-u, prema dostupnim podacima BHAS-a⁴⁷, deficit je u periodu K1-K3 2021. godine iznosio 2,5% BDP-a dok je godinu ranije u istom periodu zabilježeni udio iznosio 3,7% BDP-a.

Grafikon 37: Kretanje tekućeg računa Bosne i Hercegovine – po godinama u periodu K1-K3

Izvor: CBBiH

Prema dostupnim podacima CBBiH deficit vanjske trgovine u periodu K1-K3 2021. godine iznosio je oko 3,43 milijardi tj. niži je za 3,4% u odnosu na isti period prošle godine.

Zahvaljujući navedenom smanjenju deficita vanjske trgovine za 124 miliona KM i većim neto prilivima iz inostranstva za 132 miliona KM, sam deficit tekućeg računa u okviru platnog bilansa Bosne i Hercegovine je smanjen za 256 miliona KM.

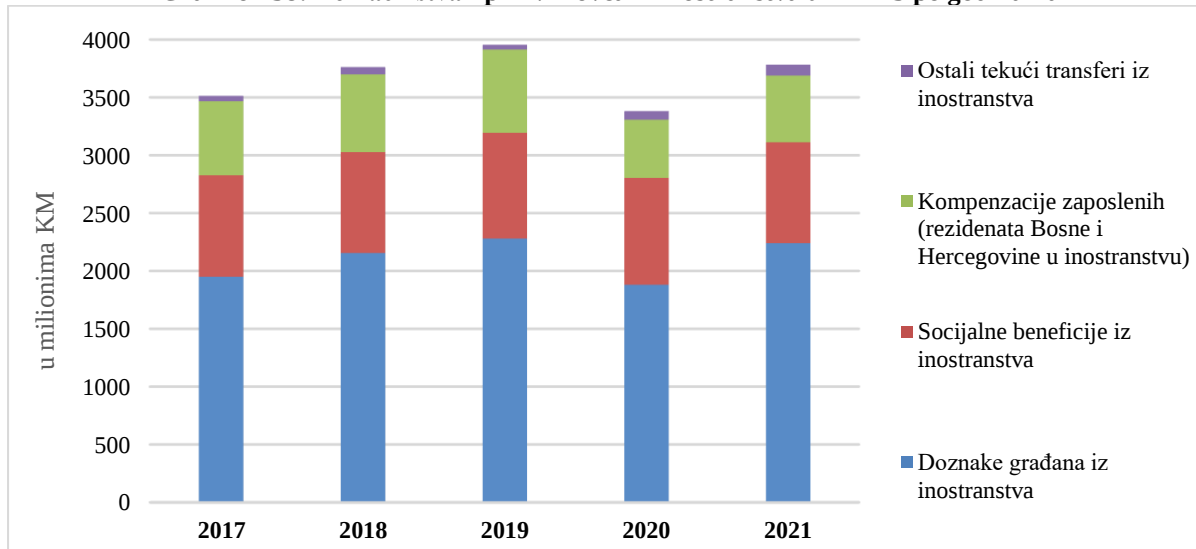
U sklopu deficita vanjske trgovine, u posmatranom periodu, je zabilježen porast uvoza roba i usluga od 23,7% (u K1 rast je iznosio 1,3%, K2 39,4%, K3 32,5%) kao i rast izvoza roba i usluga od 34,8% (K1 7,6%, K2 50,2%, K3 49,7%).

Tekući neto prilivi iz inostranstva bilježe rast od 5,2% u periodu K1-K3 2021. godine.

⁴⁶ Izvor podataka: Centralna banka BiH

⁴⁷ Izvor podataka: BHAS, Bruto domaći proizvod, rashodni pristup, kvartalni podaci, decembar 2021. godine

Grafikon 38: Domaćinstva - prilivi novca iz inostranstva u K1-K3 po godinama

Izvor: CBBiH

Tekući prilivi iz inostranstva (kao komponenta neto priliva) su u posmatranom periodu porasli za 9%. U okviru ovih priliva došlo je do većeg priliva novca kod domaćinstava za 11,9%. Ovaj rast priliva kod domaćinstava se najvećim dijelom desio zahvaljujući većim doznakama građana iz inostranstva, koje su u posmatranom periodu porasle za 19,2% (u K1 rast je iznosio 0,6%, u K2 33,8%, u K3 24,5%). Nominalno posmatrano, doznake građana iz inostranstva su u periodu K1-K3 2021. godine iznosile 2,240 milijardi KM (veće su za 360 miliona u odnosu isti period prethodne godine). Pored navedenih doznaka rastu priliva kod domaćinstava je doprinio i porast kompenzacija zaposlenim rezidentima Bosne i Hercegovine u inostranstvu koje su u posmatranom periodu veće za 14,7% (pad u K1 od 13,7%, porast u K2 od 26,1% te rast u K3 od 42,5%). Ostali tekući transferi iz inostranstva, u periodu K1-K3 2021. godine, su zabilježili rast (riječ je o 19 miliona KM više doznačenih sredstava u odnosu na isti period prethodne godine). Nasuprot navedenih priliva kod domaćinstava, u posmatranom periodu, je došlo do smanjenja priliva od doznaka socijalnih beneficija iz inostranstva koje su manje za 52 miliona KM (pad od 5,6%).

Neto odlivi prema inostranstvu su u periodu K1-K3 2021. godine, u odnosu na isti period prethodne godine, veći za 17,7%. Ovi neto odlivi su sa 1,133 milijardi KM (K1-K3 2020. godine) porasli na 1,334 milijardi KM (K1-K3 2021. godine).

Kod odliva prema inostranstvu najveće povećanje je zabilježeno kod odliva nefinansijskih preduzeća koji su viši za 31,2% u odnosu na prethodnu godinu.

Odlivi iz dohotka na vlasnički kapital i udjele u investicionim fondovima su ostali na istom nivou kao i prethodne godine dok su odlivi po osnovu kamata porasli. Tako su kamate na direktne investicije porasle za 53 miliona KM kao i kamate za ostale investicije koje su više za 23 miliona KM. Došlo je i do rasta odliva u finansijskom sektoru za 124 miliona KM (rast odliva po osnovu reinvestirane dobiti od direktnih investicija za 125 miliona KM uz istovremeno smanjenje odliva za kamate na ostale investicije za milion KM). Odlivi prema domaćinstvima u inostranstvu su ostali na istom nivou kao i prethodne godine.

Kod sektora opšte vlade odlivi su ostali na istom nivou kao i prethodne godine (po osnovu kamata na vanjski dug odlivi su manji za 12,7% dok su odlivi za socijalne beneficije prema inostranstvu veće za 6,1%).

Finansiranje deficita tekućeg računa⁴⁸ u periodu K1-K3 2021. godine se odvijalo kroz povlačenje ulaganja u aktivu Bosne i Hercegovine u inostranstvu od 480 miliona KM (najvećim dijelom u finansijskom sektoru), promjenu stanja inostranih obaveza za 2,572 milijardi (u koje ulaze strana ulaganja u vlasnički kapital od 2,186 milijardi KM⁴⁹, sredstva trgovinskih kredita 531 miliona KM, vanjskog zaduživanja-u koji ulazi otplata duga od -754 miliona KM te ostale obaveze prema nerezidentima u iznosu od 609 miliona KM⁵⁰), sredstvima rezervne aktive od 1,723 milijardi KM⁵¹, sredstvima sa kapitalnog računa 188 miliona KM uz neto greške i propuste u iznosu od 191 miliona KM.

Vanjskotrgovinska robna razmjena

- *Snažan oporavak vanjskotrgovinske robne razmjene sa svijetom*
- *Dvocifren (nominalni rast) rast robnog izvoza i uvoza*
- *Vanjskotrgovinski pokazatelji po utjecajem baznog i cjenovnog efekta*
- *Rast izvoznih i uvoznih cijena od preko 10%*
- *Povećan vanjskotrgovinski robni deficit*

Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini tokom 2020. godini našla se na direktnom udaru širenja globalne pandemije virusa Covid 19. Posljedice širenja Covid 19 tokom 2020. godine su bile pad ukupne robne razmjene od preko 3,5 milijardi KM (11,6%), pri čemu je pad izvoza roba iznosio oko 1 milijardu KM (8,5%) dok je pad uvoza roba iznosio preko 2,5 milijarde KM (13,4%) u odnosu na isti period prethodne godine.⁵²

Međutim, već u 2021. godine primjetan je određen napredak kada je u pitanju vanjskotrgovinska robna razmjena koji je dodatno intenziviran u K2 i K3 što se manifestovalo dvocifrenim stopama rasta izvoza i uvoza roba. Naime, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021 godine Bosna i Hercegovina je u odnosu isti period prethodne godine zabilježila povećanje ukupne vanjskotrgovinske robne razmjene za oko 5,5 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 27,6%. Ovo povećanje vanjskotrgovinske robne razmjene rezultat je povećanja robnog izvoza od oko 2,5 milijardi KM (31,1%) i povećanja uvoza roba od skoro 3 milijarde KM (24,2%) u odnosu na isti period prethodne godine.⁵³ Na osnovu ovih pokazatelja može se konstatovati da se vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini prilično dobro oporavlja što je i nagovještavano u okviru ranijih izvještaja DEP-a BiH. Naime, već u prvih 9 mjeseci 2021. godine Bosna i Hercegovina je bar u okviru vanjskotrgovinske robne razmjene uspjela u potpunosti nadoknaditi gubitke iz prethodne

⁴⁸ Finansiranje deficita tekućeg računa se izračunava na sljedeći način: promjena stanja ulaganja Bosne i Hercegovine u inostranstvu + promjena stanja inostranih obaveza Bosne i Hercegovine + sredstva kapitalnog računa + neto greške i propusti - sredstva rezervne aktive

⁴⁹ Od navedenog iznosa 1,528 milijardi KM otpada na direktne strane investicije u vlasničke udjele dok drugi dio od 659 miliona KM predstavljaju reinvestirane dobiti.

⁵⁰ Od navedenog iznosa 603 miliona KM predstavljaju sredstva iz alokacije Specijalnih prava vučenja (Special Drawing Rights - SDR).

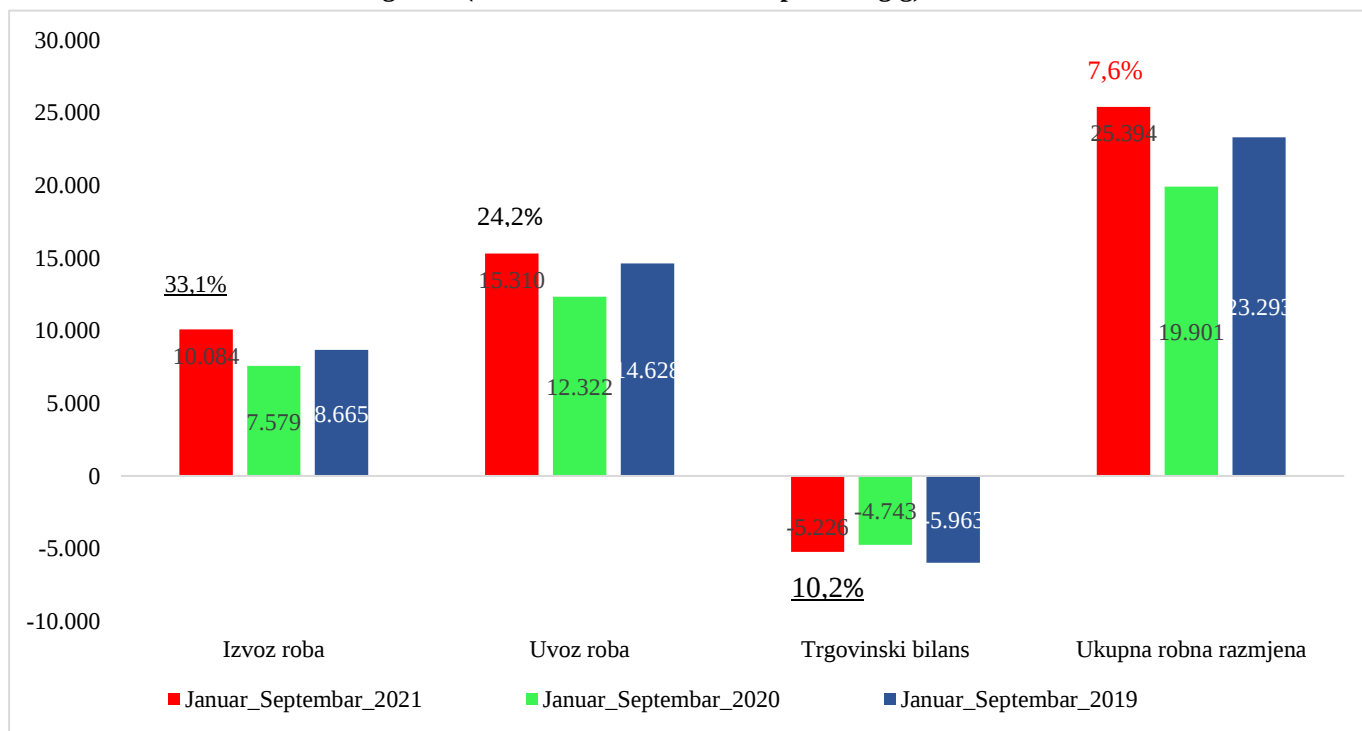
⁵¹ Za razliku od monetarnog sektora gdje se analizira stanje deviznih rezervi na kraju perioda ovdje se prate tokovi novca.

⁵² Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za 2020. godinu-prethodni podaci“, 20.01.2021. godine.

⁵³ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za septembar 2021. godine“, 20.07.2021. godine.

godine, pa čak i nadmašiti rezultate vanjskotrgovinske robne razmjene iz 2018 i 2019. godine koje su bile prilično uspješne. Međutim, prilikom interpretacije ovih pokazatelja vrijedi istaći isto tako da prikazane stope rasta predstavljaju nominalna povećanja i da su pod utjecajem kako baznog tako i cjenovnog efekta. Naime, prema raspoloživim podacima BHAS-a za prva tri kvartala 2021. godine u Bosni i Hercegovini je zabilježen rast izvoznih i uvoznih cijena od preko 10% u odnosu na isti period prethodne godine, tako da su realna povećanja znatno niža u odnosu na nominalna.⁵⁴ Pregled kretanja vanjskotrgovinskih indikatora u Bosni i Hercegovini za period januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 39: Pregled kretanja vanjskotrgovinske robne razmjene za period januar-septembar 2021. godine (nominalni iznosi u KM stope rasta g/g)

Izvor: BHAS

Izvoz roba

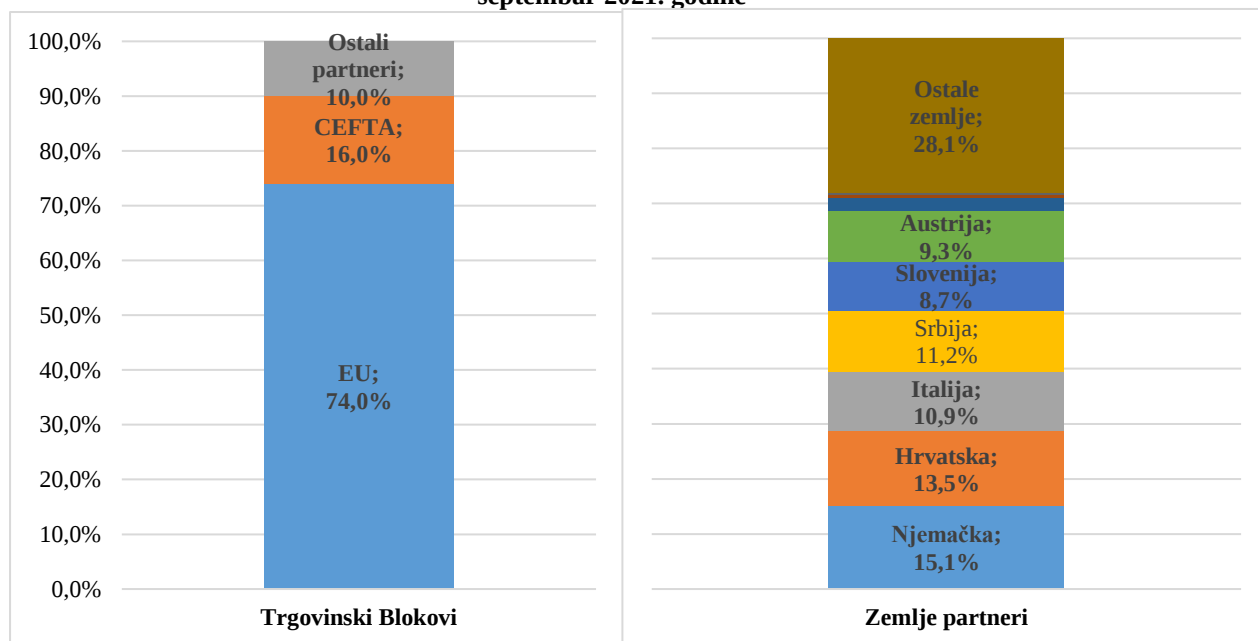
Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine, Bosna i Hercegovina je ostvarila izvoza roba u vrijednosti od preko 10 milijardi KM što predstavlja nominalno povećanje od 33,1% (oko 2,5 milijarde KM) u odnosu na isti period prethodne godine.⁵⁵ Unatoč baznom efektu (niska osnovica) iz prethodne godine ovo povećanje robnog izvoza predstavlja ohrabrenje kada su privredna kretanja u Bosni i Hercegovini, obzirom da je ovaj nivo izvoza znatno viši (skoro 1,5 milijardi KM) u odnosu i na ranije godine (2019. i 2018. godina) respektivno. Ovaj rast robnog izvoza je veoma važan ako se ima u vidu cjelokupni ambijent i prisustvo pandemije virusa Covid 19. Posmatrano po kvartalima, registrirane (nominalne) stope rasta robnog izvoza u 2021. godini su iznosile K1:16,7%, K2:47,6% i K3:36,7%. Prilikom interpretacije ovih stopa rasta izvoza svakako treba imati u

⁵⁴ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Indeksi jediničnih vrijednosti izvoza i uvoza BiH, treće tromjesečje 2021“, 20.11.2021. godine.

⁵⁵ Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine, Saopštenje, „Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini za septembar 2021. godine-prethodni podaci“, 25.10.2021. godine.

vidu i efekat niske osnovice iz prethodne godine, kao i rast izvoznih cijena od 11,3% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u periodu januar-septembar 2021. godine posmatra po proizvodima, vidljivo je da su najznačajnija povećanja ostvarena u okviru izvoza baznih metala koji je udvostručen (6,8 p.p), gotovih metalnih proizvoda 30% (3,5 p.p), metalnog otpada koji je također udvostručen (2,6 p.p), električne opreme 35% (2,6 p.p), električne energije 42% (2,1 p.p), mašina i uređaja 30% (2,0 p.p) te namještaja 24% (1,9 p.p) i dr... Ako se izvoz roba iz Bosne i Hercegovine tokom perioda januar-septembar 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe izvezeno na tržište zemalja EU u vrijednosti od skoro 7,5 milijardi KM što predstavlja povećanje od 35% u odnosu na isti period prethodne godine. Izvoz roba iz Bosne i Hercegovine u zemlje CEFTA-e iznosio je 1,6 milijarde KM što predstavlja povećanje od oko 33,6%. Ako se robni izvoz iz Bosne i Hercegovine tokom navedenog perioda posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja zabilježena prilikom izvoza u Italiju 52,8% (5,0 p.p), Hrvatsku 35,8% (4,7 p.p), Njemačku 27% (4,3 p.p), Srbiju 36,6% (4,0 p.p), Sloveniju 30% (2,7 p.p) i Austriju 25,8% (2,5 p.p). Ovaj trend rasta robnog izvoza iz Bosne i Hercegovine ponajviše je posljedica jačanja privredne aktivnosti u zemljama EU (rast BDP-a januar-seseptembar 2021. godine 5,5%) obzirom da se 75% bh. izvoznih proizvoda plasira na tržišta ovih zemalja. Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima za perod januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 40: Pregled strukture robnog izvoza po glavnim trgovinskim partnerima za period januar-septembar 2021. godine

Izvor: BHAS

Uvoz roba

Pored povećanja robnog izvoza koji je evidentan od početka godine, u K2 2021. i K3 2021. godniue došlo je do osjetnijeg oporavka uvoza roba u Bosnu i Hercegovinu. Naime, prema podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu je iznosio oko 15,3 milijarde KM, što predstavlja nominalno povećanje od skoro 3 milijarde KM odnosno 24,2% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Posmatrano po

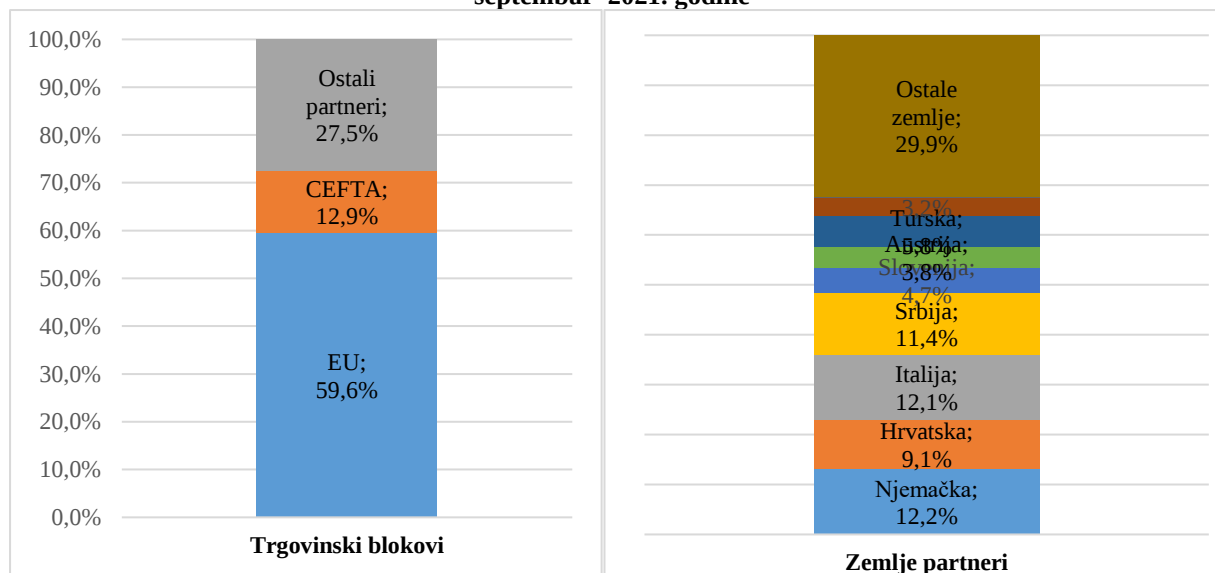
kvartalima, registrirane stope rasta robnog uvoza u 2021. godini su iznosile K1: 2,7%, K2: 39,6% i K3: 32,5% u odnosu na isti period prethodne godine. Ovo povećanje uvoza roba tokom K2 i K3 2021. godine na implicitan način bi moglo ukazivati da je došlo do osjetnijeg povećanja privredne aktivnosti u zemlji kroz jačanje domaće tražnje, naročito u domenu privatne potrošnje i u određenoj mjeri investicija. Naime, ako se ima u vidu da se dobar dio privatne potrošnje i investicija u Bosni i Hercegovini snadbjeva kroz uvoz roba iz inostranstva, povećanje kako ukupnog uvoza i roba široke potrošnje od preko 25%, te kapitalnih proizvoda od preko 17% bi mogli potvrditi ranije navedenu pretpostavku.

Posmatrano po proizvodima, u periodu januar-septembar 2021. godine najznačajnija povećanja uvoza roba su registrirana u okviru uvoza baznih metala 71,4% (5,5 p.p), rafinirane nafte i derivata oko 47% (3,2 p.p), motornih vozila 26% (1,6 p.p), hemijskih proizvoda 20,8% (1,7 p.p), metalnih proizvoda oko 28,6% (1,2 p.p), farmaceutskih preparata 17,5% (0,7 p.p) i dr.

Ako se uvoz roba u Bosnu i Hercegovinu u periodu januar-septembar 2021. godine posmatra po glavnim trgovinskim partnerima vidljivo je da najviše robe uvezeno sa tržišta zemalja EU u vrijednosti od oko skoro 9,1 milijardu KM što predstavlja povećanje od 22,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz roba iz zemalja CEFTA-e iznosio je oko 2 milijarde KM što predstavlja povećanje od skoro 26%. Ako se robni uvoz u Bosnu i Hercegovinu posmatra po zemljama vidljivo je da su najznačajnija povećanja istog zabilježena prilikom uvoza iz Italije 31% (3,5 p.p), Srbije 25% (2,8 p.p), Njemačke 23% (2,8 p.p), Turske 41% (2,1 p.p), Kine 20% (1,6 p.p), Hrvatske za 23% (1,8 p.p), Slovenije 19,6% (1,0 p.p) i Austrije 20,2% (0,8 p.p).

Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima za period januar-septembar 2021. godine prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 41: Pregled strukture robnog uvoza po glavnim trgovinskim partnerima za period januar-septembar 2021. godine

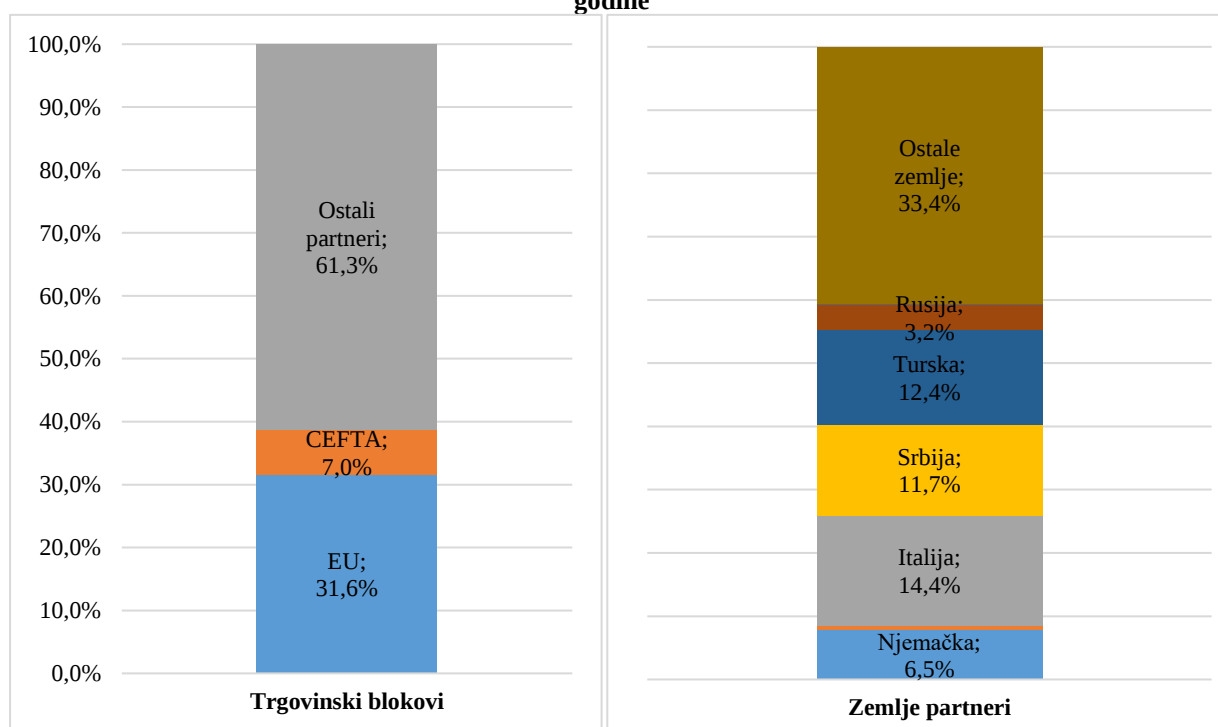
Izvor: BHAS

Vanjskotrgovinski bilans

Prema trenutno raspoloživim podacima BHAS-a za period januar-septembar 2021. godine u Bosni i Hercegovini je registriran vanjskotrgovinski robni deficit od oko 5,2 milijarde KM što

predstavlja povećanje od 10,2% u odnosu na isti period prethodne godine. Ako se pažljivije posmatra kretanje vanjskotrgovinskog robnog deficita u Bosni i Hercegovini u posljednjih nekoliko mjeseci može se konstatovati da je došlo promjene trenda kretanja u okviru istog. Trend rasta robnog deficita direktna je posljedica povećanja uvoza roba u posljednjih nekoliko mjeseci i na implicitan način ukazuje na postepeni oporavak komponenti domaće potražnje kao što su privatna potrošnja i investicije koje se snadbijevaju uglavnom kroz uvoz. Posmatrano po proizvodima, najznačajniji deficit je zabilježen u okviru kategorija kao što su naftni derivati, motorna vozila, farmaceutski preparati i prehrambeni proizvodi. S druge strane, Bosna i Hercegovina je i u periodu januar-septembar 2021. godine nastavila da ostvaruje suficit u okviru proizvoda kao što su namještaj, električna energija, pojedini metalni proizvodi i obuća. Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita po glavnim trgovinskim partnerima za period januar-septembar 2021. godine⁵⁶ prikazan je na grafikonu ispod.

Grafikon 42: Pregled strukture vanjskotrgovinskog robnog deficita za period januar-septembar 2021. godine

Izvor: BHAS

U periodu januar-septembar 2021. godine ukupna pokrivenost uvoza izvozom u Bosni i Hercegovini iznosila je 65,9% što predstavlja poboljšanje od oko 4,5 p.p u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po glavnim trgovinskim partnerima, pokrivenost sa zemljama EU je iznosila 81,9%, dok je pokrivenost za zemljama CEFTA-e bila isto tako prilično visoka i iznosila je 81,5%. Detaljniji prikaz vanjskotrgovinske robne razmjene u Bosni i Hercegovini u periodu januar-septembar 2021. godine po HS klasifikaciji prikazan je u tabeli ispod.

⁵⁶ Vrijedi istaći da je Bosna i Hercegovina po prvi na nivou polugodišta zabilježila suficit u okviru **vanjskotrgovinske robne razmjene** sa Hrvatskom koji je iznosio 85 miliona KM. Tokom prethodnih nekoliko godina bar kada su u pitanju glavni vanjskotrgovinski partneri, BiH je ostvarivala suficit prilikom robne razmjene sa Austrijom, Crnom Gorom i Slovenijom.

Tabela 10: Vanjskotrgovinska robna razmjena za period januar-septembar 2021. godine po HS klasifikaciji

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ			UVOZ				DEFICIT/SUFICIT					
		Jan-Sept. 2020	Jan-Sept. 2021	2021/2020 promjena %		Jan-Sept. 2020	Jan-Sept. 2021	2021/2020 promjena %		Jan-Sept. 2020	Jan-Sept. 2021	2021/2020 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	u mil KM	u mil KM	g/g	p-p	
	UKUPNO	7579	10084	33,1	33,1	12322	15310	24,2	24,2	-4743	-5226	10,2	10,2	65,9%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	119	117	-1,7	0,0	379	447	17,9	0,55	-260	-330	26,9	1,48	26,2%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	172	192	11,6	0,26	598	591	-1,2	-0,06	-426	-399	-6,3	-0,57	32,5%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	76	61	-20,3	-0,20	106	121	14,2	0,12	-30	-60	101,3	0,64	50,1%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	242	282	16,5	0,53	1155	1288	11,5	1,08	-913	-1006	10,2	1,96	21,9%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	635	912	43,6	3,65	1310	1861	42,1	4,47	-675	-949	40,6	5,78	49,0%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	554	683	23,3	1,70	1237	1412	14,1	1,42	-683	-729	6,7	0,97	48,4%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAČUK	376	483	28,5	1,41	905	1169	29,2	2,14	-529	-686	29,7	3,31	41,3%
8	KOŽA I KRZNO	66	83	25,8	0,22	206	218	5,8	0,10	-140	-135	-3,6	-0,11	38,1%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	518	700	35,1	2,40	205	270	31,7	0,53	313	430	37,4	-2,47	259,3%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	208	282	35,6	0,98	303	339	11,9	0,29	-95	-57	-40,0	-0,80	83,2%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	445	480	7,9	0,46	802	974	21,4	1,40	-357	-494	38,4	2,89	49,3%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	489	530	8,4	0,54	228	243	6,6	0,12	261	287	10,0	-0,55	218,1%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	88	111	26,1	0,30	266	314	18,0	0,39	-178	-203	14,0	0,53	35,4%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	24	41	70,8	0,22	25	40	60,0	0,12	-1	1	-200,0	-0,04	102,5%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1244	2113	69,9	11,47	1439	2268	57,6	6,73	-195	-155	-20,5	-0,84	93,2%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1414	1514	7,1	1,32	1765	2103	19,2	2,74	-351	-589	67,8	5,02	72,0%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	234	289	23,5	0,73	824	1028	24,8	1,66	-590	-739	25,3	3,14	28,1%
18	SATOV I MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	21	38	81,0	0,22	237	220	-7,2	-0,14	-216	-182	-15,7	-0,72	17,3%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	126	160	27,0	0,45	8	9	16,3	0,01	118	151	27,7	-0,69	1720,4%
20	RAZNI PROIZVODI	787	1008	28,1	2,92	321	378	17,8	0,46	466	630	35,2	-3,46	266,7%
21	UMJETNIČKA DJELA, KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: BHAS

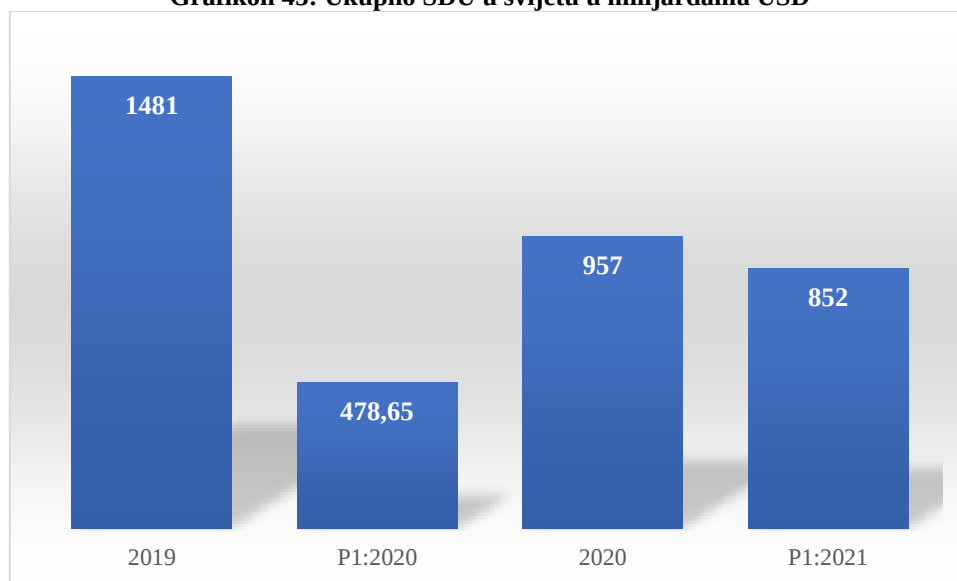
V STRANA DIREKTNA ULAGANJA

- Prema podacima od strane CBBiH u platnom bilansu za tri kvartala 2021. god. direktna strana ulaganja (neto finansijska pasiva) u Bosni i Hercegovini su dostigla 1,1 mlrd. KM i veća su za 67,4 % u odnosu na isti period prošle godine.
- Prema zadnjem izvještaju UNCTAD-a za prvo polugodište 2021. god. u G.I.T. Monitor Br.39 (engl. Global Investment Trend Monitor, No. 39) u prvom polugodištu 2021. god. evidentiran je rast direktnih stranih ulaganja u svijetu od 78% g/g.

Ulaganja u svijetu i regionu

Nakon popuštanja restriktivnih mjera u 2021. god. dolazi do naglog skoka ekonomske aktivnosti u svijetu što prati i značajan rast tokova stranih direktnih ulaganja (u daljem tekstu SDU). Prema posljednjem izvještaju G.I.T. Monitor ukupna strana direktna ulaganja u prvom polugodištu 2021. godine bilježe rast od 78% g/g. Od toga najveći rast bilježe ulaganja prema razvijenim zemljama od 193% g/g. Nešto umjereniji rast ali takođe značajan je evidentiran prema zemljama u razvoju od 28% g/g. Na osnovu navedenog postoji realna procjena da će i ulaganja u trećem i četvrtom kvartalu pratiti trend povećanja te da će biti veća u odnosu na isti period u prethodnoj godini.

Grafikon 43: Ukupno SDU u svijetu u milijardama USD

Izvor: Unctad, FDI/MNE database

Ulaganja u Bosni i Hercegovini

Prema posljednjim dostupnim podacima CBBiH ukupna SDU su u prva tri kvartala 2021. god. dostigla 1.080,3 mil. KM (neto finansijska pasiva). Ovaj iznos je u odnosu na isti period prošle godine veći za 67,4%. U isto vrijeme, neto finansijska aktiva je dostigla 86,4 mil. KM i veća je za 2,9 puta u odnosu na isti period iste godine. U ovom vremenskom periodu reinvestirane zarade dostigle 658,9 mil. KM što predstavlja povećanje od 32,4% g/g. Sa ovim iznosom reinvestirane zarade su ostvarile učešće od 61% u ukupnim SDU. Poredeći sa stanjem u istom

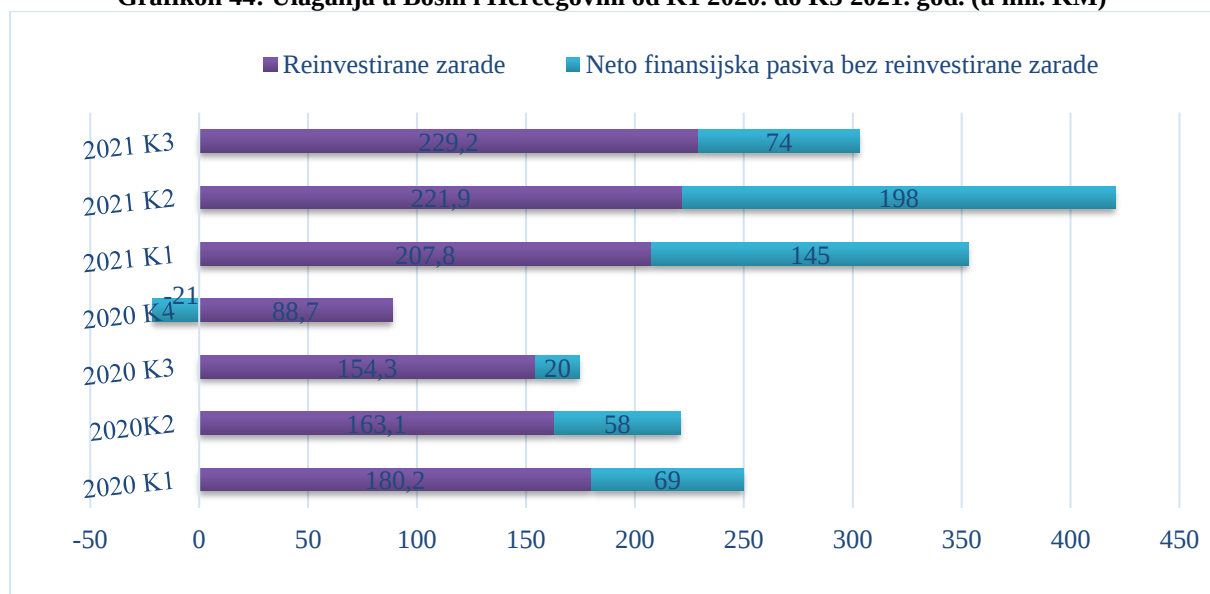
periodu pošle godine (učešće 77,1%) imale su manje učešće za 20,9% odnosno manje za 16,1 p.p.

Tabela 11: Strana direktna ulaganja po kvartalima

U milionima KM	K1	K2	K3	K4	K1-K4
2017	343,8	160,1	242,1	144,3	890,3
2018	321,4	189,8	306,2	175,1	992,4
2019	269,0	429,4	65,2	-4,1	759,6
2020	249,7	220,9	174,7	67,4	712,7
2021	353,2	420,4	303,1		

Izvor: CBBiH

Grafikon 44: Ulaganja u Bosni i Hercegovini od K1 2020. do K3 2021. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Ulaganje prema djelatnostima i zemlji porijekla

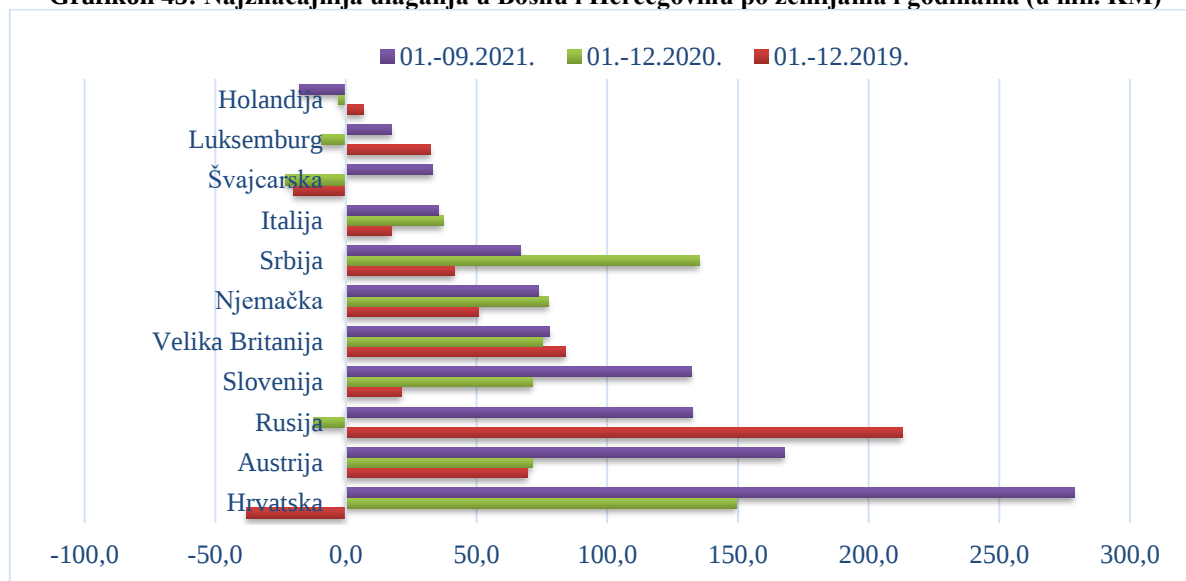
Posmatrajući strukturu SDU u prva tri kvartala 2021. godine (prema drugoj metodologiji CBBiH⁵⁷ ukupno ulaganje SDU je bilo 1.048,7 mil. KM) najveći udio je bio u formi vlasničkih udjela 1.527,6 mil. KM, ostali kapitali su imali negativan predznak i iznosili su 1.137,7 mil. KM dok su zadržane zarade bile 658,9 mil. KM.

Posmatrajući veličinu ulaganja prema zemlji porijekla⁵⁸ najveće ulaganje prema Bosni i Hercegovini je bilo iz Hrvatske 278,7 mil. KM, Austrije 168,0 mil. KM, Rusije 132,5 mil. KM. te Slovenije 132,1 mil. KM. U isto vrijeme najveće povlačenje kapitala je bilo iz Holandije 17,7 mil. KM.

⁵⁷ Ovi podaci se prikupljaju po drugoj metodologiji za razliku od podataka u platnom bilansu. Izvor: Tokovi direktnih investicija u Bosni i Hercegovini klasifikovani po zemlji stranog investitora i prema djelatnostima NACE Rev 2.

⁵⁸ Prema posljednjim dostupnim podacima od strane CBBiH takođe prema navedenoj metodologiji za period K1-K3 2021. godine.

Grafikon 45: Najznačajnija ulaganja u Bosnu i Hercegovinu po zemljama i godinama (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Posmatrajući SDU prema vrsti djelatnosti u Bosni i Hercegovini se u prva tri kvartala 2021. godine najviše ulagalo u finansijsku djelatnost 313,95 mil. KM (u okviru toga najviše u finansijske uslužne djelatnosti u iznosu od 310,9 mil. KM). Prema visini ulaganja slijedi trgovina na veliko i malo 269,6 mil. KM (u okviru toga najviše u dio trgovine na malo 166,7 mil. KM dok je trgovina na veliko 101,7 mil. KM).

Značajno je ulaganje i u prerađivačku industriju u iznosu od 197,0 mil. KM (od toga najviše proizvodnja koksa i naftnih derivata 132,4 mil. KM). Interesantno je da je najveće pojedinačno povlačenje kapitala bilo iz oblasti proizvodnje baznih metala 79 mil. KM (na grafikonu ispod je prikazana samo ukupna proizvodnja).

Poslovanje nekretninama je jedina kategorija koja je bila negativna u iznosu od 2,4 mil. KM. Najznačajnija ulaganja po djelatnostima prikazana su na grafikonu ispod.

Grafikon 46: Ulaganja u Bosni i Hercegovini po djelatnostima, K1-K3 2021. god. (u mil. KM)

Izvor: CBBiH

Kreditni rejting Bosne i Hercegovine

Nije bilo promjene kreditnog rejtinga Bosne i Hercegovine u prvih devet mjeseci 2021. godine. U augustu 2021. godine agencija Standard & Poor's (S&P) potvrdila je Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B sa stabilnim izgledima“. Ranije, u vanrednoj procjeni (30.04.2020.godine) je agencija Standard and Poor's (S&P) zbog negativnog učinka izazvanog pandemijom Bosni i Hercegovini promjenila izgled sa „pozitivni“ na „stabilni“. Takođe u augustu mjesecu 2021. god je agencija Moody's Investors Service potvrdila Bosni i Hercegovini suvereni kreditni rejting „B3 sa stabilnim izgledima“.

DODATAK

Januar/siječanj – septembar/rujan 2021. godine

Tabela 1: Industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020.	2021.												
		Jan-Dec	Jan.	Febr.	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	Aug.	Sept.	K3	Jan-Sept.
Industrija ukupno	100,0	-6,2	0,1	6,6	15,1	7,3	25,5	15,2	18,0	19,6	10,5	9,1	9,3	9,6	12,0
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,5	-6,2	-1,4	7,0	18,1	8,2	20,1	19,0	19,8	19,6	10,5	15,2	12,7	12,8	13,6
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-45,0	-19,8	-20,1	5,7	-6,2	159,1	-39,3	127,0	82,3	-18,3	203,5	119,5	101,6	27,7
C13 Proizvodnja tekstila	1,7	2,4	-15,7	13,9	52,2	3,2	33,4	-4,6	58,6	29,1	76,1	8,2	9,3	31,2	17,7
C14 Proizvodnja odjeće	2,6	-14,5	-3,6	-24,8	-12,7	-14,0	-5,1	-31,9	-20,8	-19,3	-28,0	-21,4	-12,7	-20,7	-18,3
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	3,7	-13,8	-14,0	-17,7	3,4	-9,8	62,9	5,4	9,1	25,8	-16,3	-26,2	6,7	-11,9	-1,2
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	4,8	0,4	-20,6	-5,2	13,8	-3,8	24,1	6,4	12,5	14,3	21,0	4,7	9,0	11,6	7,4
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,5	9,6	9,0	2,9	14,4	-8,2	14,2	8,6	7,6	10,1	12,5	15,2	19,2	15,6	11,4
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,2	-13,7	-15,4	9,3	24,1	5,7	49,6	42,4	25,2	39,1	25,8	37,0	12,3	25,0	21,8
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,5	-17,1	21,7	16,2	12,6	16,7	43,0	51,4	55,8	50,1	29,9	25,1	21,9	25,6	29,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	3,4	-4,0	6,5	30,6	32,1	22,4	31,4	16,1	28,4	25,3	19,5	24,5	16,7	20,2	22,6
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	1,4	-3,4	-52,7	-30,4	3,6	-26,3	-1,3	6,6	7,0	4,1	26,4	54,2	9,7	30,1	0,0
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	4,2	-1,7	-1,2	-2,8	15,5	4,0	43,2	18,3	8,0	23,2	3,6	14,5	9,3	9,1	11,3
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	3,5	0,5	-16,5	-18,3	17,4	-3,5	4,2	12,9	10,7	9,3	-1,2	3,3	0,3	0,8	2,7
C24 Proizvodnja baznih metala	2,7	-25,0	-1,2	10,2	31,4	12,5	27,3	46,3	19,5	31,0	0,7	42,1	33,7	25,5	21,5
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	12,8	1,9	15,6	28,1	48,6	31,2	72,0	44,7	41,8	52,8	26,4	10,3	12,0	16,2	31,8
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	18,3	7,7	9,5	45,4	19,8	67,5	-7,9	-8,8	16,9	-25,5	4,1	-2,1	-7,8	7,0
C27 Proizvodnja električne opreme	2,1	6,9	16,2	23,9	31,7	24,3	35,7	36,2	22,9	31,6	21,8	9,9	16,1	15,9	23,7
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,2	-10,9	3,2	10,2	52,3	20,8	49,0	28,1	32,1	36,4	17,0	29,5	23,6	23,4	26,4
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	1,4	-23,6	0,5	4,2	29,8	11,2	106,4	98,2	52,0	85,5	37,1	30,3	8,0	25,1	34,7
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,1	-23,8	12,1	-13,0	10,6	2,8	-23,8	-25,8	-58,6	-36,1	-22,6	-12,3	-42,7	-25,9	-21,7
C31 Proizvodnja namještaja	4,0	-16,4	-3,5	9,3	48,0	15,5	141,9	43,0	23,4	69,4	0,4	-5,9	-8,0	-4,5	17,8
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-4,2	-0,4	-8,2	-12,5	-8,9	20,4	-23,1	-20,1	-7,6	34,0	-31,5	0,9	1,1	-8,3
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-12,1	-13,8	-8,7	7,6	-5,0	23,4	20,8	19,2	21,1	3,1	-0,8	8,8	3,7	6,3
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	20,5	-4,9	8,6	23,9	9,3	13,5	24,8	19,4	21,4	21,9	6,6	5,3	7,1	6,3	13,6

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 2: Industrijska proizvodnja u Federaciji Bosne i Hercegovine

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020	2021												
		Jan-Dec	Jan.	Febr.	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	Aug.	Sept.	K3	Jan-Sep
Industrija ukupno	100,0	-5,9	-0,5	1,7	17,1	5,9	25,4	13,6	15,4	18,2	10,2	9,1	10,3	9,9	11,1
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,6	-4,4	0,6	1,9	18,6	7,1	20,1	22,8	18,6	20,5	11,6	16,8	14,2	14,2	13,9
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,1	-45,9	-19,8	-20,1	5,7	-6,2	159,1	-39,3	127,0	82,3	-18,3	203,5	119,5	101,6	27,7
C13 Proizvodnja tekstila	2,5	3,9	-18,5	-18,6	58,8	1,0	25,3	-11,3	64,8	26,3	90,2	5,1	9,4	34,9	15,8
C14 Proizvodnja odjeće	4,0	-10,5	-2,9	-25,4	-13,8	-14,4	-4,7	-32,1	-20,2	-19,0	-29,0	-21,1	-12,4	-20,9	-18,4
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	2,8	-18,5	-30,2	-30,7	-13,7	-25,4	43,1	-2,0	5,9	15,7	-19,2	-34,9	-7,9	-20,7	-12,5
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	3,4	-10,0	-0,9	0,0	16,5	5,2	42,2	20,7	21,0	28,0	22,4	7,1	6,7	12,1	14,7
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	2,9	13,4	12,2	6,9	29,6	14,3	24,2	14,0	10,4	16,2	6,1	12,8	19,8	12,9	14,3
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	1,5	-16,9	-19,8	14,0	34,7	8,4	56,0	54,9	24,1	45,0	21,3	32,6	20,6	24,9	24,2
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	1,4	-14,0	22,8	16,3	10,9	16,5	41,3	48,3	55,1	48,2	32,6	29,7	23,9	28,7	30,1
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	4,1	3,5	5,9	27,2	35,0	21,9	31,6	14,8	27,6	24,6	18,9	23,0	15,5	19,1	21,8
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	2,4	-3,3	-52,9	-32,6	24,4	-23,3	3,1	1,3	2,6	2,3	37,2	61,3	-4,3	31,4	1,2
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	3,9	-9,0	-1,7	-1,0	19,4	5,5	44,1	33,8	21,0	33,0	14,8	26,0	20,6	20,5	19,0
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	4,0	-0,6	-15,8	-21,8	12,0	-6,5	1,7	13,8	8,2	7,9	0,3	11,0	-1,7	3,2	2,1
C24 Proizvodnja baznih metala	5,6	-19,4	7,8	4,2	19,5	10,5	13,1	46,3	15,4	24,9	4,8	32,4	26,1	21,1	17,3
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	11,5	3,6	23,5	31,9	52,9	36,3	79,7	35,9	38,0	51,2	21,6	7,7	12,8	14,0	31,5
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	-9,7	6,9	18,7	32,2	19,9	61,4	-10,5	2,7	17,8	2,5	4,7	53,3	20,2	19,2
C27 Proizvodnja električne opreme	1,4	12,0	8,5	20,5	21,9	17,1	31,0	20,1	12,1	21,1	17,8	1,3	19,5	12,8	16,8
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,1	-8,8	12,4	-0,9	43,2	17,9	45,4	31,2	31,8	36,1	21,1	35,4	19,4	25,3	26,0
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	3,4	-27,8	-1,2	4,0	28,1	9,9	106,0	100,6	81,2	95,9	33,3	28,1	1,7	21,0	35,1
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,0	58,4	237,6	112,4	228,1	189,1	208,7	-13,1	-95,2	33,4	-98,9	-94,2	-95,0	-96,0	6,5
C31 Proizvodnja namještaja	3,1	-21,1	-6,5	5,8	43,2	12,1	113,8	49,7	29,5	64,4	6,7	1,0	-5,6	0,7	19,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,8	-2,0	-1,1	-5,8	-15,7	-10,0	19,7	-28,9	-18,1	-9,1	32,1	-36,1	-1,8	-2,0	-10,4
C33 Popravlak i instaliranje mašina i opreme	0,7	-0,7	-10,6	-4,5	0,4	-4,9	4,7	5,8	-1,3	3,1	-8,7	-7,7	1,4	-5,0	-2,4
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	16,0	-5,7	4,2	12,8	18,3	11,0	19,3	9,7	10,4	13,1	0,2	0,5	11,6	4,1	9,5

Izvor: Federalni zavod za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 3: Industrijska proizvodnja u Republici Srpskoj

KD BiH 2010 (EU NACE Rev.2) po oblastima	Struktura 2015=100	2020	2021												
		Jan-Dec	Jan.	Febr.	Mart	K1	April	Maj	Juni	K2	Juli	Aug.	Sept.	K3	Jan-Sep.
Industrija ukupno	100,0	-6,7	1,5	18,2	11,4	10,4	25,4	13,6	15,4	18,2	9,7	7,4	8,1	8,4	14,0
Proizvodi za međufaznu potrošnju	32,9	-10,9	-3,5	18,8	18,1	12,1	20,1	22,8	18,6	20,5	6,5	8,8	9,0	8,1	11,9
C12 Proizvodnja duhanskih proizvoda	0,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	159,1	-39,3	127,0	82,3	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
C13 Proizvodnja tekstila	0,8	-12,5	6,4	16,7	24,7	16,6	25,3	-11,3	64,8	26,3	31,1	37,3	8,3	25,6	28,4
C14 Proizvodnja odjeće	1,5	-44,7	-12,5	-16,7	1,1	-9,5	-4,7	-32,1	-20,2	-19,0	-13,8	-25,4	-16,9	-18,7	-17,3
C15 Proizvodnja kože i srodnih proizvoda	5,7	-10,3	10,1	-0,5	23,9	11,1	43,1	-2,0	5,9	15,7	-13,1	-14,6	21,6	-2,0	12,2
C16 Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; materijala	6,0	-1,9	-20,8	-14,7	14,2	-5,8	42,2	20,7	21,0	28,0	8,2	-4,3	19,1	7,7	1,5
C17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	0,6	0,9	-2,2	-10,2	-16,0	-9,7	24,2	14,0	10,4	16,2	43,2	24,6	16,9	28,3	1,7
C18 Štampanje i umnožavanje snimljenih zapisa	0,6	-13,7	12,2	-10,8	-15,3	-6,6	56,0	54,9	24,1	45,0	46,9	61,1	-17,3	30,2	12,1
C19 Proizvodnja koksa i rafiniranih naftnih proizvoda	0,0	-55,2	0,1	13,6	39,7	19,9	41,3	48,3	55,1	48,2	-2,1	-23,4	-5,7	-10,4	23,7
C20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	2,1	-45,1	11,4	58,8	14,7	25,9	31,6	14,8	27,6	24,6	25,5	36,9	26,5	29,7	28,8
C21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i farmaceutskih preparata	0,6	1,8	-52,5	-22,0	-25,3	-33,1	3,1	1,3	2,6	2,3	-11,9	38,3	82,3	36,2	-3,6
C22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastičnih masa	2,9	19,6	13,4	-12,6	5,5	0,8	44,1	33,8	21,0	33,0	-29,2	-24,3	-22,1	-25,2	-13,6
C23 Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	2,6	4,7	-20,2	-5,6	40,8	7,7	1,7	13,8	8,2	7,9	-5,8	-17,6	6,1	-5,7	3,8
C24 Proizvodnja baznih metala	3,6	-47,4	-31,5	42,2	223,7	23,2	13,1	46,3	15,4	24,9	-15,4	89,3	76,2	50,0	42,5
C25 Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim mašina i opreme	7,0	-13,8	-12,7	15,2	35,6	14,1	79,7	35,9	38,0	51,2	48,2	21,5	9,9	26,5	32,7
C26 Proizvodnja računara te elektroničkih i optičkih proizvoda	0,3	61,2	8,5	1,2	68,8	19,6	61,4	-10,5	2,7	17,8	-43,9	3,8	-31,9	-24,0	-3,8
C27 Proizvodnja električne opreme	1,3	-11,7	39,5	31,5	54,0	42,0	31,0	20,1	12,1	21,1	32,2	34,6	8,9	25,2	41,4
C28 Proizvodnja mašina i uređaja, d. n.	2,3	-20,6	-11,9	29,9	76,5	26,5	45,4	31,2	31,8	36,1	11,0	20,7	30,5	20,8	27,0
C29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	0,7	-5,2	10,3	5,7	38,3	18,1	106,0	100,6	81,2	95,9	53,9	38,1	41,8	44,6	32,8
C30 Proizvodnja ostalih prijevoznih sredstava	0,5	-30,0	6,9	-15,4	7,5	-0,7	208,7	-13,1	-95,2	33,4	-20,3	-10,4	-41,8	-24,2	-22,4
C31 Proizvodnja namještaja	1,9	-12,7	6,9	24,3	61,5	27,5	113,8	49,7	29,5	64,4	-16,2	-23,2	-14,3	-17,9	15,2
C32 Ostala prerađivačka industrija	0,5	-27,7	12,6	-41,8	69,4	13,3	19,7	-28,9	-18,1	-9,1	46,6	28,8	24,4	33,3	18,6
C33 Popravak i instaliranje mašina i opreme	1,3	-31,3	-21,2	-17,1	24,4	-5,3	4,7	5,8	-1,3	3,1	31,1	14,3	23,6	23,0	25,9
D35 Proizvodnja i snabdijevanje električnom energijom i plinom	32,9	-4,9	17,0	45,3	-1,7	18,1	19,3	9,7	10,4	13,1	14,5	11,4	-0,1	8,6	19,9

Izvor: Republički zavod za statistiku Republike Srpske

Tabela 4: Realni sektor - industrija i usluge (rast g/g u %)

		2019	2020	2019				2020				2021		
				K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3
Industrija	Industrijska proizvodnja - fizički obim	-5,5	-6,2	-5,1	-3,9	-6,0	-6,8	-3,8	-14,1	-6,5	-0,1	7,3	32,6	31,2
	<i>Intermedijarni proizvodi</i>	-3,4	-6,3	-3,1	3,5	-4,8	-8,8	-5,4	-14,6	-8,1	4,4	8,2	39,7	29,7
	<i>Energija</i>	-11,6	-4,1	-14,8	-15,6	-10,8	-5,3	2,3	-7,8	-8,3	-2,7	7,8	24,7	43,5
	<i>Kapitalni proizvodi</i>	-1,4	-4,5	12,2	6,5	-6,2	-13,1	-12,1	-21,1	2,3	14,1	27,0	65,1	24,9
	<i>Trajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-3,8	-14,6	3,0	0,2	-2,3	-14,6	-21,2	-40,8	3,9	7,1	18,7	62,3	5,4
	<i>Netrajni proizvodi za široku potrošnju</i>	-0,5	-9,3	0,1	-0,7	-0,6	-0,6	-5,1	-14,1	-8,3	-9,5	-4,1	10,9	15,4
Građevinarstvo	Obim građevinskih radova - Ukupno	-2,0	0,3	-1,0	-2,2	-3,1	-1,5	-2,6	-0,9	2,7	1,9	3,3	2,8	1,5
	<i>Visokogradnja</i>	-1,3	0,0	2,6	-1,0	-3,7	-2,8	-5,0	-0,5	3,4	1,7	2,7	6,6	11,1
	<i>Niskogradnja</i>	-2,6	0,7	-4,0	-3,2	-2,6	-0,5	-0,4	-1,2	2,0	2,0	3,9	-0,6	-6,6
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	-7,3	-5,2	-1,1	-11,1	0,1	-1,2	-8,6	-13,0	-12,8	-4,5	-4,9	5,5	7,7
	Cestovni (prevezeni putnici)	-15,2	-53,9	-10,1	12,5	-24,1	-12,1	-15,9	-82,9	-60,8	-47,2	-37,4	221,3	16,8
	Gradsko - Prigradski prevoz (prevezeni putnici)	-4,3	-33,6	-5,5	-5,0	-3,5	-4,2	-13,4	-66,4	-25,4	-21,9	-10,6	120,4	2,3
	Željeznički (prevezeno robe)	1,3	-15,9	7,3	14,1	-8,9	-13,5	-14,3	-26,5	-16,3	-5,6	-2,3	18,4	15,4
	Željeznički (prevezeni putnici)	19,5	-72,5	13,3	19,6	22,6	14,6	-18,9	-91,8	-79,6	-77,7	-59,3	242,8	92,7
	Avionski (prevezeni putnici)	-	-72,7	-	-	-	-	-14,3	-94,9	-80,1	-76,4	-70,8	643,5	310,8
Maloprodaja	Realni rast prometa	5,0	-8,3	8,1	3,4	3,9	5,3	3,8	-16,9	-11,1	-6,9	1,9	26,6	26,4
	<i>Motorna goriva u s.p.</i>	-2,2	-21,0	9,8	-1,5	-6,9	-6,8	-11,8	-31,9	-22,1	-16,8	-2,0	37,1	33,3
	<i>Trgovina na malo, osim motornih goriva u s.p.</i>	7,3	-4,6	7,6	5,0	7,5	9,1	8,6	-12,5	-7,9	-4,2	2,8	24,2	24,7
Turizam	Dolasci turista - ukupno	12,0	-69,7	9,3	12,9*	10,4*	14,2*	-20	-93,6*	-69,3*	-67,4*	-19,9	1162,5*	124,1*
	<i>Domaći turisti</i>	7,3	-31,8	4,7	7,4*	7,8*	9,7*	-18,6	-80,3*	11,6*	-31,8*	29	811,8*	17,2*
	<i>Strani turisti</i>	13,8	-83,6	12,2	15,0*	11,1*	17,1*	-19,9	-98,1*	-90,1*	-83,7*	-51,9	3750,0*	474,8*

Izvor: BHAS zvanična saopštenja

* prosjek mjesečnih stopa

Tabela 5: Realni sektor po entitetima (rast g/g u %)

(u zaglavlju tabele ispod: Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS)

			2019	2020	2019				2020				2021		
					K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3
Proizvodnja i građevinarstvo	Industrijska proizvodnja - fizički obim	FBiH	-2,8	-5,9	-1,1*	1,9*	-6,5*	-4,9*	-3,8*	-14,8*	-4,1*	-1,9*	5,9*	18,1*	9,9*
		RS	-11,4	-6,6	-13,5*	-14,4*	-8,8*	-11,0*	-3,4*	-12,6*	-10,9*	0,7*	10,4*	23,9*	8,4*
	Građevinarstvo (vrijednost radova)	FBiH	0,5	1,6	0,2^	0,6^	0,5^	0,4^	0,4^	0,8^	2,2^	2,9^	3,0^	4,1^	4,7^
		RS	-5,8	-1,9*	-2,9^	-6,6^	-8,6^	-4,5^	-8,0^	-3,8^	3,8^	0,4^	4,8^	0,2^	-3,5^
Prevoz	Cestovni (prevezeno robe)	FBiH	0,8	-9,0	11,1	-9,6	0,2	1,6	-8,2	-8,0	-14,2	-6,7	-5,5	4,0	4,7
		RS	-30,0	-15,5*	-8,1	-34,0	-30,0	-27,2	-25,5	-24,2	-10,7	-1,4	-5,4	7,8	10,8
	Cestovni (prevezeni putnici)	FBiH	-6,8	-46,7	-14,4	30,4	-0,4	-3,7	-19,8	-82,3	-50,0	-37,5	-34,9	158,8	1,1
		RS	-19,8	-62,8	3,7	35,5	20,1	-19,3	-51,1	-82,5	-73,4	-61,8	-44,4	291,0	41,2
	Gradsko - prigradski prijevoz (prevezeni putnici)	FBiH	-3,4	-31,8	-3,3	-3,9	-3,4	-3,0	-21,0	-63,7	-22,3	-19,7	-8,2	114,2	0,7
		RS	-10,0	-41,9	-14,3	-5,8	-4,7	-10,0	-30,0	-80,2	-37,3	-34,2	-23,7	169,6	16,7
	Željeznički (prevezeno robe)	FBiH	0,3	-15,1	5,5	15,8	-8,0	-9,1	-11,9	-22,8	-15,1	-10,0	-3,4	13,0	9,4
		RS	0,0	-16,8	6,8	27,7	-9,9	-17,5	-18,4	-33,4	-17,8	5,3	3,5	34,0	29,5
	Željeznički (prevezeni putnici)	FBiH	20,2	-75,3	16,9	25,4	22,8	14,3	-31,2	-93,8	-82,6	-81,5	-64,6	311,8	137,9
		RS	16,7	-63,7	3,3	25,0	23,0	13,8	-19,4	-85,0	-70,8	-68,3	-52,0	150,0	14,3
Ugostiteljstvo	Nominalni rast prometa	FBiH	24,0	-46,2	17,0	23,9	28,5	24,1	-8,2	-70,3	-50,5	-42,7	-9,8	142,2	106,6
	Nominalni rast prometa	RS	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Turizam	Dolasci domaćih turista	FBiH	12,1*	-30,8*	9,7*	10,7*	14,5*	13,6*	-19,3	-81,0	16,3	-39,2	46,8*	-	23,6*
		RS	1,0	-52,5	-3,3	1,9*	0,7*	5,0*	-15,3	-79,5	6,1	-28,9	25,0	719,9*	6,4*
	Dolasci stranih turista	FBiH	15,2*	-74,8*	15,9*	16,2*	10,6*	18,2*	-22,7	-98,9	-93,0	-84,5	-40,8*	-	-
		RS	8,3	-69,7	6,4	10,7*	2,8*	15,3*	-11,6	-94,9	-74,4	-79,8	-43,4	3357,5*	184,3*

Izvor: Zvanična saopštenja entitetskih zavoda za statistiku

^ Realni rast proizvodnje u građevinarstvu

* prosjek mjesečnih/kvartalnih stopa

Tabela 6: Tržište rada

(u zaglavlju tabele ispod: Bosna i Hercegovina - BiH, Federacija Bosne i Hercegovine - FBiH, Republika Srpska - RS, Brčko Distrikt - BD)

Period	Broj zaposlenih lica*				Broj registrovanih nezaposlenih lica				Stopa registrovane nezaposlenosti**				Prosječne neto plate				Prosječne penzije***			
	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD	BiH	FBiH	RS	BD
	osobe								%				KM							
I-IX 2019.	820.616	530.009	272.366	17.784	414.468	315.370	91.100	7.997	33,6	37,3	25,1	31,0	916	922	901	909	400	414	377	357
I-IX 2020.	812.194	520.061	274.227	17.845	415.720	321.020	87.796	6.904	33,9	38,2	24,3	27,9	950	950	951	948	410	421	393	367
I-IX 2021.	816.886	522.933	279.030	17.811	399.621	314.925	77.829	6.867	32,8	37,6	21,8	27,8	989	987	994	956	420	429	407	374
I 2021.	811.317	516.137		17.873	415.027	324.862	82.898	7.267	33,8	38,6		28,9	969	974	962	942	419	428	406	375
II 2021.	810.406	517.693		17.840	410.776	321.668	81.984	7.124	33,6	38,3		28,5	961	951	984	944	419	428	406	374
III 2021.	812.437	519.334	275.358	17.745	406.718	318.648	81.053	7.017	33,4	38,0	22,7	28,3	989	996	978	950	421	431	406	374
IV 2021.	814.924	522.139		17.739	402.146	315.019	80.129	6.998	33,0	37,6		28,3	985	990	978	953	420	429	406	374
V 2021.	817.067	523.852		17.768	395.999	311.752	77.455	6.792	32,6	37,3		27,7	981	982	981	949	420	429	406	373
VI 2021.	820.979	526.919		17.752	393.781	311.389	75.681	6.711	32,4	37,1		27,4	997	999	994	961	420	429	406	373
VII 2021.	819.857	525.292		17.877	395.383	313.574	75.108	6.701	32,5	37,4		27,3	1.002	995	1019	970	420	429	406	373
VIII 2021.	818.459	524.009		17.885	392.551	312.018	73.913	6.620	32,4	37,3		27,0	1.007	1.000	1025	965	420	429	406	372
IX 2021.	826.526	531.024	282.702	17.817	384.209	305.395	72.240	6.574	31,7	36,5	20,4	27,0	1.006	998	1026	972	423	428	414	377

Izvor: BHAS, entitetski zavodi za statistiku, Federalni zavod za zapošljavanje, Zavod za zapošljavanje Republike Srpske, Zavod za zapošljavanje Brčko distrikta, Federalni zavod za penzijsko i invalidsko osiguranje, Fond za penzijsko i invalidsko osiguranje Republike Srpske.

* Za Bosnu i Hercegovinu podaci o broju zaposlenih lica su privremeni nakon marta 2021. godine. U Republici Srpskoj broj zaposlenih lica se objavljuje samo za mart i septembar.

** Stopa registrovane nezaposlenosti je izračunata kao odnos broja registrovanih nezaposlenih lica i ukupne radne snage (zaposlena i nezaposlena lica).

*** Prosječne penzije u Bosni i Hercegovini su izračunate na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom entitetu (bez obzira na mjesto prebivališta).

Tabela 7: Pregled emitovanih obveznica Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospeljeća	Kamatna stopa
1.	RSBD-O24	25.000.000	22.03.2021./23.03.2021.	10 godina	2,500%
2.	RSBD-O25	20.000.000	24.03.2021.	7 godina	1,990%
UKUPNO		45.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 8: Pregled emitovanih obveznica Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka obveznice	Iznos u KM	Datum emisije	Rok dospeljeća	Kamatna stopa
1.	FBH7O121	30.000.000	27.04.2021	7 godina	1,066%
2.	FBH1O221	30.000.000	08.06.2021.	10 godina	1,077%
3.	FBH3O321	30.000.000	29.06.2021.	6 godina	0,750%
UKUPNO		90.000.000			

Izvor: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 9: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Republike Srpske

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospeljeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	RS21-T01	12.01.2021.	6 mjeseci	30.000.000	0,3589%
2.	RS21-T02	04.02.2021.	6 mjeseci	25.000.000	0,5001%
3.	RS21-T03	17.02.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,6000%
4.	RS21-T04	11.03.2021.	6 mjeseci	20.000.000	0,5631%
UKUPNO				95.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Republike Srpske

Tabela 10: Pregled emitovanih trezorskih zapisa Vlade Federacije Bosne i Hercegovine

Redni broj	Oznaka	Datum aukcije	Rok dospeljeća /mjeseci	Vrijednost emisije (u KM)	Kamatna stopa %
1.	FBHTZ121	11.05.2021.	6 mjeseci	50.000.000	0,014%
2.	FBHTZ221	22.06.2021.	12 mjeseci	50.000.000	-0,002%
UKUPNO				100.000.000	

Izvor: Ministarstvo finansija Federacije Bosne i Hercegovine

Tabela 11: Rast i struktura monetarnih agregata (kraj perioda)

u mil. KM

Period	Gotovina izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti	Prenosivi depoziti drugih domaćih sektora kod monetarnih vlasti	Gotovina izvan banaka	Prenosivi depoziti u domaćoj valuti	Ostali depoziti u domaćoj valuti	Prenosivi depoziti u stranoj valuti	Ostali depoziti u stranoj valuti	Pričuveni (primarni) novac (M0)	Transakcijski novac (M1)	Kvazi novac (QM)	M2 ukupno
1	3	4	5	6	7	8	9	10	11=3+4+5	12=6+7	13=8+9+10	14=12+13
I-III 2019.	4.782,7	5.214,4	135,8	4.007,7	7.920,8	2.699,6	2.300,4	7.460,6	10.132,9	11.928,5	12.460,6	24.389,1
I-VI 2019.	4.924,0	5.495,8	149,8	4.126,6	8.208,0	2.786,6	2.387,5	7.440,0	10.569,6	12.334,6	12.614,1	24.948,6
I-IX 2019.	5.114,2	5.683,8	162,0	4.268,5	8.628,2	2.907,6	2.481,7	7.481,8	10.960,0	12.896,7	12.871,1	25.767,8
2019.	5.199,9	5.743,6	176,6	4.330,1	8.921,1	2.998,0	2.490,3	7.593,2	11.120,2	13.251,2	13.081,5	26.332,7
I-III 2020.	5.684,0	5.172,4	186,4	4.683,9	8.790,1	3.023,2	2.564,2	7.476,0	11.042,7	13.474,0	13.063,5	26.537,5
I-VI 2020.	5.834,8	5.226,8	204,8	4.818,9	8.954,6	2.995,8	2.617,3	7.283,6	11.266,4	13.773,5	12.896,7	26.670,2
I-IX 2020.	6.033,0	5.314,8	219,4	4.896,9	9.479,6	2.984,9	2.766,2	7.263,8	11.567,2	14.376,5	13.014,9	27.391,4
2020.	6.172,5	5.901,1	231,8	5.043,4	10.011,8	3.034,7	2.902,5	7.256,6	12.305,4	15.055,2	13.193,8	28.249,0
I-III 2021.	6.222,3	5.654,8	244,7	5.053,8	10.367,4	3.035,0	3.033,2	7.336,5	12.121,7	15.421,2	13.404,7	28.825,9
I-VI 2021.	6.441,3	5.941,7	261,3	5.211,3	10.931,2	3.111,9	3.043,9	7.326,3	12.644,3	16.142,5	13.482,1	29.624,6
I-IX 2021.	6.814,9	6.346,9	292,5	5.436,2	11.658,5	3.107,5	3.119,6	7.326,9	13.454,2	17.094,7	13.554,0	30.648,7
Stope rasta g/g												
I-III 2019.	10,1%	0,2%	58,3%	10,2%	11,8%	-34,0%	21,8%	31,3%	5,2%	11,2%	6,9%	9,0%
I-VI 2019.	9,1%	9,4%	52,8%	9,9%	9,9%	-32,7%	17,6%	30,8%	9,7%	9,9%	6,3%	8,1%
I-IX 2019.	8,4%	4,5%	43,9%	8,2%	7,2%	-29,8%	26,2%	30,3%	6,7%	7,5%	8,6%	8,1%
2019.	9,5%	4,0%	40,7%	8,8%	9,2%	-30,3%	27,0%	31,3%	6,9%	9,1%	8,6%	8,9%
I-III 2020.	18,8%	-0,8%	37,2%	16,9%	11,0%	12,0%	11,5%	0,2%	9,0%	13,0%	4,8%	8,8%
I-VI 2020.	18,5%	-4,9%	36,7%	16,8%	9,1%	7,5%	9,6%	-2,1%	6,6%	11,7%	2,2%	6,9%
I-IX 2020.	18,0%	-6,5%	35,4%	14,7%	9,9%	2,7%	11,5%	-2,9%	5,5%	11,5%	1,1%	6,3%
2020.	18,7%	2,7%	31,2%	16,5%	12,2%	1,2%	16,6%	-4,4%	10,7%	13,6%	0,9%	7,3%
I-III 2021.	9,5%	9,3%	31,3%	7,9%	17,9%	0,4%	18,3%	-1,9%	9,8%	14,5%	2,6%	8,6%
I-VI 2021.	10,4%	13,7%	27,6%	8,1%	22,1%	3,9%	16,3%	0,6%	12,2%	17,2%	4,5%	11,1%
I-IX 2021.	13,0%	19,4%	33,3%	11,0%	23,0%	4,1%	12,8%	0,9%	16,3%	18,9%	4,1%	11,9%

Izvor: CBBiH

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Kod	00			01			02			03			04			05			06		
Opis koda	UKUPAN INDEKS			Hrana i bezalkoholna pića			Alkoholna pića i duvan			Odjeća i obuća			Stanovanje, voda, električna energija, plin i drugi energenti			Namještaj, kućanski aparati i redovno održavanje kuće			Zdravstvo		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-IX 2019.	-	-	100,7	-	-	101,0	-	-	104,8	-	-	89,3	-	-	102,8	-	-	99,6	-	-	101,4
I-IX 2020.	-	-	99,1	-	-	101,1	-	-	104,9	-	-	90,0	-	-	99,8	-	-	99,1	-	-	101,0
I-IX 2021.	-	-	100,9	-	-	101,9	-	-	101,9	-	-	90,7	-	-	100,5	-	-	99,3	-	-	100,7
I 2021.	100,1	100,4	98,3	102,8	101,1	100,1	131,6	102,0	101,9	53,8	93,9	89,1	108,6	99,9	99,0	95,0	100,7	98,6	106,3	100,1	100,9
II 2021.	100,6	100,5	98,7	103,8	100,9	100,4	131,8	100,2	102,1	53,6	99,5	88,5	108,9	100,3	99,5	94,6	99,5	98,8	106,4	100,1	100,8
III 2021.	101,4	100,8	99,5	105,0	101,2	101,1	131,7	99,9	101,9	54,9	102,4	89,7	108,9	100,1	100,0	94,0	99,4	98,0	106,4	100,0	100,7
IV 2021.	101,1	99,7	100,9	105,5	100,6	101,0	132,0	100,2	102,0	55,6	101,4	91,2	104,7	96,1	100,9	94,9	100,9	99,0	106,5	100,1	100,6
V 2021.	101,1	100,0	101,7	105,6	100,0	101,5	132,1	100,1	101,9	55,6	100,0	91,7	104,1	99,4	101,2	94,8	100,0	99,7	106,5	100,0	100,6
VI 2021.	101,2	100,1	101,7	105,5	100,0	101,9	131,9	99,9	101,9	55,0	98,9	92,5	104,1	100,1	100,9	95,3	100,5	99,7	106,6	100,1	100,6
VII 2021.	101,1	99,9	101,9	104,9	99,4	102,3	131,9	100,0	101,8	51,6	93,9	90,0	104,3	100,1	101,1	95,1	99,8	99,3	106,6	100,1	100,7
VIII 2021.	101,3	100,2	102,3	105,4	100,5	103,6	132,2	100,3	101,9	51,1	98,9	90,5	104,3	100,0	100,9	95,7	100,6	99,9	106,7	100,1	100,7
IX 2021.	102,1	100,8	103,0	106,7	101,2	105,1	131,9	99,8	101,7	54,6	106,9	92,8	104,7	100,4	101,2	96,1	100,4	100,9	107,0	100,2	100,9

Izvor: BHAS

Tabela 12: Indeks potrošačkih cijena - nastavak

Kod	07			08			09			10			11			12		
Opis koda	Prevoz			Komunikacije			Rekreacija i kultura			Obrazovanje			Restorani i hoteli			Ostala dobra i usluge		
Vrsta indeksa	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g	bazni indeks	m/m	g/g
I-IX 2019.	-	-	101,9	-	-	99,3	-	-	101,1	-	-	100,6	-	-	100,7	-	-	99,4
I-IX 2020.	-	-	92,0	-	-	100,6	-	-	100,6	-	-	100,1	-	-	102,2	-	-	100,0
I-IX 2021.	-	-	103,2	-	-	99,8	-	-	100,3	-	-	100,2	-	-	100,5	-	-	100,3
I 2021.	98,5	101,1	90,6	96,7	100,0	100,1	105,2	100,0	100,0	102,2	100,0	100,3	104,3	100,1	100,6	98,8	100,3	100,6
II 2021.	100,2	101,7	92,6	96,7	100,0	99,9	105,1	100,0	99,9	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,1	99,2	99,9
III 2021.	102,3	102,1	96,4	96,7	100,0	99,8	105,1	99,9	99,8	102,2	100,0	100,3	104,3	100,0	100,4	98,6	100,5	100,4
IV 2021.	102,3	100,0	105,8	96,6	99,9	99,7	105,0	99,9	99,8	102,2	100,0	100,3	104,4	100,1	100,4	98,5	100,0	100,0
V 2021.	102,6	100,3	110,2	96,7	100,1	99,8	105,2	100,2	100,0	102,2	99,9	100,2	104,6	100,1	100,5	98,8	100,2	100,0
VI 2021.	103,6	100,9	108,6	96,5	99,9	99,6	105,5	100,3	100,3	102,2	100,0	100,2	104,7	100,1	100,6	99,0	100,2	100,4
VII 2021.	105,5	101,9	109,7	96,5	100,0	99,6	106,6	101,0	100,8	102,2	100,0	100,2	104,8	100,1	100,5	99,1	100,0	100,6
VIII 2021.	106,1	100,6	109,5	96,6	100,0	99,7	107,0	100,4	101,1	102,2	100,0	100,2	104,8	100,0	100,5	98,9	99,9	100,5
IX 2021.	106,3	100,2	109,2	96,6	100,0	99,7	106,9	99,9	101,4	102,2	100,0	99,9	104,8	100,0	100,4	99,1	100,2	100,7

Tabela 13: Rast i sektorska struktura kredita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Kredit općoj vladi	Kredit nefinancijskim javnim poduzećima	Kredit nefinancijskim privatnim poduzećima	Kredit stanovništvu	Ostali kredit*	Ukupni kredit
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2017.	1.020,9	376,4	7.898,7	8.186,8	97,0	17.579,8
K1-K2 2017.	1.018,9	371,5	8.032,2	8.393,5	114,1	17.930,1
K1-K3. 2017.	973,9	382,3	8.122,4	8.522,0	118,7	18.119,3
K1-K4 2017.	966,5	401,6	8.319,8	8.613,7	120,9	18.422,5
K1 2018.	917,3	385,4	8.510,8	8.749,5	121,9	18.695,1
K1-K2 2018.	1.061,2	410,8	8.565,6	8.993,9	146,5	19.178,0
K1-K3 2018.	1.078,1	411,0	8.537,3	9.154,1	150,9	19.331,4
K1-K4 2018.	1.045,3	421,3	8.623,0	9.241,3	158,4	19.489,3
K1 2019.	1.042,1	415,3	8.755,6	9.405,7	135,5	19.754,1
K1-K2 2019.	1.002,5	417,6	8.973,9	9.661,9	167,4	20.223,3
K1-K3 2019.	1.081,9	416,3	8.922,4	9.858,0	163,5	20.442,0
K1-K4 2019.	1.098,1	497,6	9.034,0	9.975,5	167,5	20.772,8
K1 2020.	1.109,5	475,1	8.841,8	9.902,0	162,0	20.490,5
K1-K2 2020.	1.101,9	535,9	8.740,9	9.844,5	172,8	20.396,0
K1-K3 2020.	1.109,2	526,8	8.639,7	9.924,9	168,8	20.369,4
K1-K4 2020.	1.161,2	535,7	8.588,4	9.894,8	167,30	20.347,4
K1 2021.	1.178,1	513,9	8.657,0	9.971,0	152,56	20.472,6
K1-K2 2021.	1.152,2	505,3	8.805,1	10.203,1	142,86	20.808,5
K1-K3 2021.	1.185,0	506,1	8.757,7	10.351,1	167,32	20.967,2
Stopa rasta (g/g)						
K1 2017.	-7,1%	-1,3%	5,2%	4,6%	-39,0%	3,9%
K1-K2 2017.	-0,3%	-0,8%	6,8%	6,0%	5,9%	5,8%
K1-K3. 2017.	-9,2%	-0,9%	8,3%	6,8%	35,9%	6,4%
K1-K4 2017.	0,4%	8,0%	8,0%	6,7%	39,1%	7,1%
K1 2018.	-10,2%	2,4%	7,7%	6,9%	25,6%	6,3%
K1-K2 2018.	4,2%	10,6%	6,6%	7,2%	28,4%	7,0%
K1-K3 2018.	10,7%	7,5%	5,1%	7,4%	27,1%	6,7%
K1-K4 2018.	8,2%	4,9%	3,6%	7,3%	31,0%	5,8%
K1 2019.	13,6%	4,9%	2,9%	7,5%	11,1%	5,7%
K1-K2 2019.	-5,5%	1,7%	4,8%	7,4%	14,3%	5,5%
K1-K3 2019.	0,4%	1,3%	4,5%	7,7%	8,3%	5,7%
K1-K4 2019.	5,4%	18,1%	4,8%	7,9%	5,7%	6,6%
K1 2020.	6,5%	14,4%	1,0%	5,3%	19,6%	3,7%
K1-K2 2020.	9,9%	28,3%	-2,6%	1,9%	3,2%	0,9%
K1-K3 2020.	2,5%	26,6%	-3,2%	0,7%	3,2%	-0,4%
K1-K4 2020.	5,7%	7,7%	-4,9%	-0,8%	-0,1%	-2,0%
K1 2021.	6,2%	8,2%	-2,1%	0,7%	-5,8%	-0,1%
K1-K2 2021.	4,6%	-5,7%	0,7%	3,6%	-21,5%	2,0%
K1-K3 2021.	6,8%	-3,9%	1,4%	4,3%	-0,9%	2,9%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim kreditima su krediti dani ostalim finansijskim institucijama, neprofitnim organizacijama i ostali krediti.

Tabela 14: Rast i sektorska struktura depozita (stanje na kraju razdoblja, u mil. KM)

Razdoblje	Depoziti opće vlade	Depoziti nefinancijskih javnih poduzeća	Depoziti nefinancijskih privatnih poduzeća	Depoziti stanovništva	Ostali depoziti*	Ukupni depoziti
	1	2	3	4	5	6=1+...+5
K1 2017.	1.773,3	1.300,1	2.749,8	10.875,0	1.403,2	18.104,9
K1-K2 2017.	1.903,7	1.326,4	2.836,3	10.948,5	1.442,8	18.460,7
K1-K3. 2017.	2.167,1	1.325,0	3.096,7	11.024,2	1.512,5	19.128,5
K1-K4 2017.	2.216,8	1.384,7	3.329,9	11.271,0	1.466,5	19.668,8
K1 2018.	2.489,5	1.492,0	3.183,8	11.459,0	1.520,8	20.145,0
K1-K2 2018.	2.729,2	1.517,1	3.429,3	11.651,8	1.544,3	20.871,7
K1-K3 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1-K4 2018.	2.799,7	1.482,4	3.723,2	12.146,4	1.598,1	21.749,8
K1 2019.	2.976,5	1.512,3	3.408,6	12.508,5	1.607,8	22.013,7
K1-K2 2019.	3.073,3	1.499,2	3.587,7	12.709,9	1.640,0	22.510,0
K1-K3 2019.	3.392,4	1.544,3	3.864,8	12.892,4	1.676,0	23.369,9
K1-K4 2019.	3.355,3	1.510,7	4.052,6	13.240,9	1.660,9	23.820,4
K1-2020.	3.334,4	1.646,8	3.862,4	13.090,7	1.671,9	23.606,2
K1-K2-2020.	3.386,7	1.488,2	4.140,1	13.126,0	1.645,7	23.786,7
K1-K3 2020.	3.475,9	1.531,5	4.350,5	13.336,4	1.615,3	24.309,8
K1-K4 2020.	3.264,0	1.556,0	4.706,9	13.760,7	1.694,6	24.982,2
K1 2021.	3.164,7	1.719,8	4.732,4	14.118,6	1.657,2	25.392,7
K1-K2 2021.	3.647,6	1.733,6	5.019,5	14.352,5	1.660,6	26.413,8
K1-K3 2021.	3.838,6	1.725,8	5.339,1	14.490,3	1.732,7	27.126,6
Stopa rasta g/g						
K1 2017.	23,2%	8,0%	10,4%	7,9%	6,0%	9,5%
K1-K2 2017.	28,3%	12,0%	11,9%	8,1%	6,7%	10,6%
K1-K3. 2017.	32,7%	12,9%	12,4%	7,5%	8,5%	11,1%
K1-K4 2017.	29,5%	13,5%	19,4%	5,7%	6,9%	10,8%
K1 2018.	40,1%	14,8%	15,8%	5,4%	8,4%	11,3%
K1-K2 2018.	43,1%	14,4%	20,9%	6,4%	7,0%	13,1%
K1-K3 2018.	27,4%	21,8%	14,2%	7,3%	5,4%	11,6%
K1-K4 2018.	26,3%	7,1%	11,8%	7,8%	9,0%	10,6%
K1 2019.	19,6%	1,4%	7,1%	9,2%	5,7%	9,3%
K1-K2 2019.	12,6%	-1,2%	4,6%	9,1%	6,2%	7,8%
K1-K3 2019.	22,7%	-4,3%	9,3%	9,0%	5,1%	9,5%
K1-K4 2019.	19,8%	1,9%	8,8%	9,0%	3,9%	9,5%
K1 2020.	12,0%	8,9%	13,3%	4,7%	4,0%	7,2%
K1-K2 2020.	10,2%	-0,7%	15,4%	3,3%	0,3%	5,7%
K1-K3 2020.	2,5%	-0,8%	12,6%	3,4%	-3,6%	4,0%
K1-K4 2020.	-2,7%	3,0%	16,1%	3,9%	2,0%	4,9%
K1 2021.	-5,1%	4,4%	22,5%	7,9%	-0,9%	7,6%
K1-K2 2021.	7,7%	16,5%	21,2%	9,3%	0,9%	11,0%
K1-K3 2021.	10,4%	12,7%	22,7%	8,7%	7,3%	11,6%

Izvor: Centralna banka BiH

*U ostalim depozitima su depoziti sektora ostalih finansijskih institucija, neprofitnih organizacija i ostali depoziti.

Tabela 15: Kamatne stope na kredite stanovništvu u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	POTROŠAČKI KREDITI				STAMBENI KREDITI					OSTALI KREDITI			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	kreditni preko 5 god. IPFKS	preko 10 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 godine IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s originalnim dospijećem preko 1 god.				s originalnim dospijećem preko 1 god.					s originalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
2019.	01.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	3,47	3,80	3,74	6,52	6,37	5,33	5,79
2019.	02.	NA	NA	NA	NA	3,53	3,53	3,46	3,60	3,99	6,56	6,56	5,46	5,89
2019.	03.	NA	NA	NA	NA	3,70	3,70	3,76	3,64	3,65	6,21	6,22	5,48	5,60
2019.	04.	NA	NA	NA	NA	3,51	3,51	3,22	3,62	4,04	6,11	6,12	5,70	5,58
2019.	05.	NA	NA	5,42	NA	3,44	3,44	NA	3,69	3,68	6,19	6,20	5,53	5,60
2019.	06.	NA	NA	NA	NA	3,56	3,56	NA	3,79	3,81	6,22	6,23	5,69	5,84
2019.	07.	NA	NA	NA	NA	3,58	3,58	NA	3,93	3,75	6,20	6,15	5,01	5,96
2019.	08.	NA	NA	NA	NA	3,58	3,58	NA	3,89	3,77	6,31	6,31	5,73	5,96
2019.	09.	6,91	NA	NA	NA	3,74	3,74	3,85	3,77	3,98	6,54	6,54	5,47	5,98
2019.	10.	NA	NA	NA	NA	3,47	3,47	3,74	3,91	3,74	6,54	6,54	5,49	5,84
2019.	11.	NA	NA	NA	NA	3,49	3,49	NA	3,72	3,80	6,50	6,50	5,30	5,87
2019.	12.	NA	NA	NA	NA	3,50	3,50	3,35	3,83	3,88	6,15	6,15	5,64	5,67
2020.	01.	NA	NA	6,80	NA	3,53	3,53	3,59	3,87	3,78	6,04	6,04	5,46	5,95
2020.	02.	NA	NA	NA	NA	3,57	3,57	3,80	3,90	3,98	6,00	6,00	5,24	5,88
2020.	03.	NA	NA	5,83	NA	3,53	3,53	3,53	3,66	3,75	6,12	6,12	5,25	5,85
2020.	04.	NA	NA	NA	NA	3,72	3,72	NA	4,17	4,27	5,80	5,82	5,53	5,71
2020.	05.	NA	NA	6,54	NA	3,76	3,76	NA	4,22	4,03	5,54	5,61	5,91	6,05
2020.	06.	4,40	NA	6,71	5,20	3,88	3,86	3,69	3,79	4,12	5,27	5,26	5,51	5,82
2020.	07.	NA	NA	5,84	NA	3,86	3,81	4,12	3,83	3,49	5,85	5,83	5,41	6,28
2020.	08.	NA	NA	NA	NA	3,92	3,91	4,52	3,87	3,49	6,27	6,27	5,84	6,45
2020.	09.	NA	NA	NA	NA	3,73	3,72	4,47	3,90	3,52	5,94	5,98	5,74	6,60
2020.	10.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,75	3,89	3,55	6,19	5,84	5,84	6,27
2020.	11.	NA	NA	NA	NA	3,59	3,59	3,69	3,85	3,77	5,82	5,82	5,95	6,23
2020.	12.	NA	NA	NA	NA	3,67	3,67	4,58	3,90	3,84	5,86	5,88	5,68	6,38
2021.	01.	NA	NA	NA	NA	3,605	3,60	NA	3,93	3,64	5,91	5,98	5,93	6,39
2021.	02.	NA	NA	NA	NA	3,625	3,62	NA	3,97	3,64	6,09	6,10	5,75	6,34
2021.	03.	NA	NA	NA	NA	3,541	3,54	4,26	3,99	3,54	6,00	6,01	5,60	5,76
2021.	04.	NA	NA	NA	6,29	3,56	3,55	4,29	3,97	3,77	5,69	5,70	5,40	5,69
2021.	05.	NA	NA	NA	NA	3,64	3,64	NA	4,62	3,74	5,70	5,71	5,47	5,48
2021.	06.	NA	NA	NA	NA	3,62	3,62	NA	4,65	3,64	5,53	5,54	5,48	5,41
2021.	07.	NA	NA	NA	NA	3,53	3,52	NA	4,75	3,58	5,40	5,41	5,13	5,33
2021.	08.	NA	NA	6,63	6,12	3,32	3,32	4,07	4,41	3,90	5,68	5,68	5,25	5,58
2021.	09.	NA	NA	NA	NA	3,35	3,34	NA	4,24	3,76	5,64	5,64	5,24	5,46

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 16: Kamatne stope na kredite nefinancijskim poduzećima u KM s valutnom klauzulom (u %, na godišnjem nivou)

Godina	Mjesec	do iznosa od 0,25 miliona EUR				preko 0,25 miliona EUR do 1 miliona EUR				Preko iznosa 1 miliona EUR			
		promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS	promjenjiva stopa i do 1 god. IPFKS		preko 1 do 5 god. IPFKS	preko 5 god. IPFKS
			s orginalnim dospijećem preko 1 god.				s orginalnim dospijećem preko 1 god.				s orginalnim dospijećem preko 1 god.		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
2019.	01.	4,22	4,37	3,66	4,35	4,08	4,15	3,67	3,58	3,32	3,36	NA	NA
2019.	02.	4,28	4,28	4,09	4,35	3,91	3,86	3,02	3,80	3,74	3,74	NA	NA
2019.	03.	4,01	3,91	4,35	4,35	4,08	4,15	3,12	4,10	3,59	3,59	NA	NA
2019.	04.	4,13	4,01	4,13	4,51	4,06	3,97	3,21	4,20	3,66	3,77	2,57	NA
2019.	05.	4,06	4,02	3,78	4,60	4,10	4,26	3,34	4,09	3,51	3,56	NA	NA
2019.	06.	4,31	4,32	3,91	4,65	3,82	3,75	3,07	3,99	3,16	3,16	NA	0,05
2019.	07.	4,00	4,00	3,89	4,17	3,78	3,79	3,03	4,74	3,54	3,54	3,03	3,07
2019.	08.	4,04	4,10	4,05	4,69	4,10	4,27	2,92	NA	3,24	3,24	NA	3,10
2019.	09.	4,03	4,02	4,55	4,43	4,46	4,52	NA	3,84	3,17	3,16	NA	NA
2019.	10.	4,25	4,25	3,87	4,83	4,84	4,72	2,99	3,31	3,34	3,34	3,79	NA
2019.	11.	4,54	4,70	3,78	4,47	4,56	4,58	3,03	3,85	4,11	4,11	NA	2,56
2019.	12.	4,13	4,37	4,17	4,76	3,94	4,17	3,16	3,25	4,13	4,13	NA	0,02
2020.	01.	4,05	4,52	3,99	4,71	2,77	3,49	3,65	NA	NA	NA	NA	NA
2020.	02.	3,80	3,93	4,22	4,49	2,61	3,54	2,93	NA	2,22	2,21	NA	2,26
2020.	03.	3,73	3,62	4,21	NA	2,97	3,38	2,44	3,17	2,66	NA	NA	NA
2020.	04.	4,06	4,14	4,24	4,21	4,04	4,22	NA	NA	3,23	NA	NA	NA
2020.	05.	4,00	3,93	4,33	4,30	3,24	3,30	2,61	4,42	2,64	2,60	2,60	3,78
2020.	06.	4,30	4,39	4,49	4,78	3,78	3,89	3,61	3,96	3,17	3,17	2,79	4,09
2020.	07.	4,26	4,21	4,70	4,69	3,53	3,51	2,83	3,91	3,69	3,74	3,47	NA
2020.	08.	4,72	4,77	4,31	5,21	3,56	3,88	NA	3,39	3,55	3,55	NA	NA
2020.	09.	4,29	4,59	4,16	5,10	4,40	4,16	2,85	3,74	3,81	3,81	NA	NA
2020.	10.	4,26	4,23	4,25	4,26	4,37	4,74	2,96	4,89	4,37	4,37	NA	3,89
2020.	11.	4,28	4,3	4,57	4,17	3,68	4,04	2,84	NA	NA	NA	NA	3,47
2020.	12.	4,40	4,36	4,01	3,71	4,09	4,10	3,57	3,70	3,19	3,19	NA	3,92
2021.	01.	4,51	4,53	4,31	3,95	3,95	3,94	3,66	4,22	NA	NA	NA	NA
2021.	02.	4,30	4,61	4,40	3,99	3,58	3,98	NA	3,19	3,36	3,36	NA	NA
2021.	03.	4,56	4,54	4,69	4,15	3,71	4,11	3,82	NA	3,93	3,93	NA	NA
2021.	04.	4,390	4,736	4,03	4,11	4,20	4,51	2,41	4,24	4,33	4,27	NA	NA
2021.	05.	4,360	4,376	4,31	4,03	3,85	4,39	NA	NA	3,95	3,95	NA	NA
2021.	06.	4,472	4,528	4,27	3,76	3,74	3,76	3,47	3,91	3,45	3,45	NA	NA
2021.	07.	4,08	4,09	4,36	4,17	3,94	3,97	3,04	NA	3,69	3,69	NA	NA
2021.	08.	4,19	4,19	4,03	3,60	3,78	3,95	3,14	NA	3,38	3,38	2,68	3,53
2021.	09.	4,12	4,15	3,60	3,58	3,78	3,76	3,01	4,30	3,09	3,09	NA	NA

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope u tablici se odnose na nove poslove

IPFKS - inicijalni period fiksne kamatne stope

Tabela 17: Kamatne stope na depozite (u %, na godišnjoj razini)

Depoziti stanovništvu											
Godina	Mjesec	Depoziti u KM i depoziti s valutnom klauzulom				Depoziti u EUR				Depoziti u stranoj valuti	
		s dogovorenim dospijecem			Depoziti po videnju	s dogovorenim dospijecem			Depoziti po videnju	s dogovorenim dospijecem	Depoziti po videnju
		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.		do 1 god.	preko 1 do 2 god.	preko 2 god.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
2020.	01.	0,23	0,88	1,23	0,06	0,36	0,98	1,43	0,05	0,62	0,04
2020.	02.	0,29	0,82	1,38	0,07	0,53	1,20	1,18	0,05	0,53	0,04
2020.	03.	0,38	1,02	1,26	0,07	0,31	0,91	1,30	0,05	0,45	0,04
2020.	04.	0,42	0,98	1,14	0,07	0,42	0,90	1,38	0,05	0,25	0,04
2020.	05.	0,39	0,97	1,18	0,07	0,47	0,89	1,10	0,05	0,80	0,04
2020.	06.	0,49	0,83	1,32	0,08	0,58	1,06	1,18	0,05	0,51	0,04
2020.	07.	0,43	0,67	0,97	0,07	0,38	0,99	1,32	0,05	0,62	0,04
2020.	08.	0,29	0,76	1,06	0,07	0,33	1,04	1,24	0,05	0,48	0,04
2020.	09.	0,31	0,85	1,20	0,07	0,29	1,04	1,26	0,05	0,30	0,04
2020.	10.	0,49	0,8	1,12	0,07	0,3	0,97	1,2	0,05	0,44	0,04
2020.	11.	0,23	0,95	0,97	0,07	0,28	1,13	1,14	0,05	0,86	0,04
2020.	12.	0,18	1,03	1,14	0,07	0,18	1,15	1,27	0,05	0,52	0,04
2021.	01.	0,13	1,04	1,04	0,07	0,15	0,97	1,07	0,05	0,44	0,03
2021.	02.	0,16	0,76	1,19	0,07	0,18	0,97	1,15	0,05	0,63	0,03
2021.	03.	0,26	0,55	1,02	0,07	0,17	1,13	1,32	0,04	0,35	0,03
2021.	04.	0,45	0,6	0,99	0,04	0,46	1,29	1,16	0,04	0,43	0,03
2021.	05.	0,31	0,59	0,85	0,04	0,38	1,05	1,27	0,04	0,62	0,03
2021.	06.	0,25	0,76	0,83	0,04	0,20	0,95	1,11	0,04	0,40	0,03
2021.	07.	0,26	0,85	0,87	0,04	0,28	1,05	1,18	0,04	0,31	0,03
2021.	08.	0,23	0,61	0,86	0,04	0,23	1,08	1,01	0,04	0,25	0,03
2021.	09.	0,2	0,53	0,73	0,04	0,24	0,92	0,93	0,04	0,23	0,03
Depoziti nefinancijskih poduzeća											
2020.	01.	0,43	0,93	1,29	0,03	NA	NA	NA	0,02	NA	0,03
2020.	02.	0,37	0,49	1,60	0,03	NA	0,82	NA	0,02	NA	0,03
2020.	03.	0,69	0,80	NA	0,03	NA	1,24	NA	0,02	NA	0,03
2020.	04.	0,42	1,02	NA	0,03	NA	NA	NA	0,01	NA	0,02
2020.	05.	0,45	1,21	1,53	0,03	NA	1,08	NA	0,02	NA	0,02
2020.	06.	0,41	0,60	1,19	0,03	1,04	0,45	1,75	0,01	0,62	0,02
2020.	07.	0,78	1,01	1,29	0,03	0,73	0,99	1,60	0,01	NA	0,02
2020.	08.	0,96	1,20	NA	0,03	0,35	1,07	1,83	0,02	NA	0,02
2020.	09.	0,59	0,22	1,26	0,03	NA	1,43	1,30	0,02	NA	0,02
2020.	10.	0,28	0,5	1,01	0,03	0,24	0,89	1,9	0,03	NA	0,03
2020.	11.	0,59	0,63	1,09	0,03	0,22	0,98	1,7	0,03	NA	0,03
2020.	12.	0,92	1,36	1,47	0,03	0,37	1,27	1,22	0,01	NA	0,03
2021.	01.	0,36	0,57	1,07	0,02	NA	0,88	1,35	0,01	NA	0,03
2021.	02.	0,42	0,82	0,95	0,02	0,04	1,07	1,26	0,01	NA	0,03
2021.	03.	0,65	0,27	1,10	0,02	NA	1,06	1,23	0,02	NA	0,03
2021.	04.	0,65	0,76	0,98	0,02	0,30	1,08	1,59	0,01	NA	0,05
2021.	05.	0,53	0,86	1,06	0,02	NA	NA	1,15	0,01	NA	0,04
2021.	06.	0,37	1,00	1,60	0,03	0,61	1,19	1,52	0,01	NA	0,05
2021.	07.	0,47	0,81	1,24	0,02	0,61	1,06	NA	0,01	NA	0,04
2021.	08.	0,32	0,62	1,23	0,02	0,29	0,57	1,44	0,01	NA	0,04
2021.	09.	0,47	0,40	0,81	0,02	NA	0,23	1,01	0,01	NA	0,05

Izvor: Centralna banka BiH

Kamatne stope na depozite po videnju se odnose na postojeće poslove

Kamatne stope na depozite sa dogovorenim dospjecom se odnose na nove poslove

Depoziti u stranoj valuti obuhvaćaju sve strane valute osim EUR

Tabela 18: Uvoz i izvoz roba prema HS klasifikaciji za period januar-septembar 2021. godine

Izvoz i uvoz dobara klasifikovanih prema harmonizovanom sistemu kodova (HS)		IZVOZ				UVOZ				DEFICIT/SUFICIT				
		Jan-Sept. 2020.	Jan-Sept. 2021.	2021/2020 promjena %		Jan-Sept. 2020.	Jan-Sept. 2021.	2021/2020 promjena %		Jan-Sept. 2020.	Jan-Sept. 2021.	2021/2020 promjena %		Pokrivenost uvoza izvozom
		u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	u mil KM	u mil KM	g/g	p.p	
	UKUPNO	7579	10084	33,1	33,1	12322	15310	24,2	24,2	-4743	-5226	10,2	10,2	65,9%
1	ŽIVOTINJE I PROIZVODI ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA	119	117	-1,7	0,0	379	447	17,9	0,55	-260	-330	26,9	1,48	26,2%
2	PROIZVODI BILJNOG PORIJEKLA	172	192	11,6	0,26	598	591	-1,2	-0,06	-426	-399	-6,3	-0,57	32,5%
3	MASTI I ULJA ŽIVOTINJSKOG PORIJEKLA I BILJNOG PORIJEKLA	76	61	-20,3	-0,20	106	121	14,2	0,12	-30	-60	101,3	0,64	50,1%
4	PREHRAMBENE PRERAĐEVINE	242	282	16,5	0,53	1155	1288	11,5	1,08	-913	-1006	10,2	1,96	21,9%
5	PROIZVODI MINERALNOG PORIJEKLA	635	912	43,6	3,65	1310	1861	42,1	4,47	-675	-949	40,6	5,78	49,0%
6	PROIZVODI HEMIJSKE INDUSTRIJE ILI SRODNIH INDUSTRIJA	554	683	23,3	1,70	1237	1412	14,1	1,42	-683	-729	6,7	0,97	48,4%
7	PLASTIČNE MASE, GUMA I KAUČUK	376	483	28,5	1,41	905	1169	29,2	2,14	-529	-686	29,7	3,31	41,3%
8	KOŽA I KRZNO	66	83	25,8	0,22	206	218	5,8	0,10	-140	-135	-3,6	-0,11	38,1%
9	DRVO I PROIZVODI OD DRVETA	518	700	35,1	2,40	205	270	31,7	0,53	313	430	37,4	-2,47	259,3%
10	CELULOZA, PAPIR I KARTON I NJIHOVI PROIZVODI	208	282	35,6	0,98	303	339	11,9	0,29	-95	-57	-40,0	-0,80	83,2%
11	TEKSTIL I TEKSTILNI PROIZVODI	445	480	7,9	0,46	802	974	21,4	1,40	-357	-494	38,4	2,89	49,3%
12	OBUĆA, ŠEŠIRI, KAPE I SLIČNI PROIZVODI	489	530	8,4	0,54	228	243	6,6	0,12	261	287	10,0	-0,55	218,1%
13	PROIZVODI OD KAMENA, GIPSA, CEMENTA I SLIČNIH MATERIJALA, KERAMIČKI PROIZVODI, STAKLO I STAKLENI PROIZVODI	88	111	26,1	0,30	266	314	18,0	0,39	-178	-203	14,0	0,53	35,4%
14	BISERI, PLEMENITI METALI I NJIHOVI PROIZVODI, DRAGO I POLUDRAGO KAMENJE	24	41	70,8	0,22	25	40	60,0	0,12	-1	1	-200,0	-0,04	102,5%
15	BAZNI METALI I PROIZVODI OD BAZNIH METALA	1244	2113	69,9	11,47	1439	2268	57,6	6,73	-195	-155	-20,5	-0,84	93,2%
16	MAŠINE, APARATI, MEHANIČKI I ELEKTRIČNI UREĐAJI	1414	1514	7,1	1,32	1765	2103	19,2	2,74	-351	-589	67,8	5,02	72,0%
17	TRANSPORTNA SREDSTVA I NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	234	289	23,5	0,73	824	1028	24,8	1,66	-590	-739	25,3	3,14	28,1%
18	SATOV I, MJERNI, MUZIČKI I MEDICINSKI INSTRUMENTI	21	38	81,0	0,22	237	220	-7,2	-0,14	-216	-182	-15,7	-0,72	17,3%
19	ORUŽJE I MUNICIJA, NJIHOVI DIJELOVI I PRIBOR	126	160	27,0	0,45	8	9	16,3	0,01	118	151	27,7	-0,69	1720,4%
20	RAZNI PROIZVODI UMJETNIČKA DJELA,	787	1008	28,1	2,92	321	378	17,8	0,46	466	630	35,2	-3,46	266,7%
21	KOLEKCIONARSKI PREDMETI I ANTIKVITETI	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0	0,00	0,0%
98	NERAZVRSTANO	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0	0	0,0	0,00	0,0%

Izvor: Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tabela 19: Vanjskotrgovinska robna razmjena u Bosni i Hercegovini po glavnim trgovinskim partnerima za period jan-sep. 2021. godine

u 000 KM

Zemlje	IZVOZ				Promjena u %	UVOZ				Promjena u %	DEFICIT/SUFICIT				Promjena u %
	Jan-Sep. 2020		Jan-Sep. 2021			Jan-Sep. 2020		Jan-Sep. 2021			Jan-Sep. 2020		Jan-Sep. 2021		
	KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %		KM	u %	KM	u %	
EU	5.530	73,0%	7.466	74,0%	35,0%	7.460	60,5%	9.120	59,6%	22,3%	-1.930	40,7%	-1.654	31,6%	-14,3%
CEFTA	1.207	15,9%	1.614	16,0%	33,7%	1.573	12,8%	1.981	12,9%	25,9%	-366	7,7%	-367	7,0%	0,3%
Ostali partneri	842	11,1%	1.004	10,0%	19,2%	3.289	26,7%	4.209	27,5%	28,0%	-2.447	51,6%	-3.205	61,3%	31,0%
Njemačka	1.199	15,8%	1.522	15,1%	26,9%	1.515	12,3%	1.861	12,2%	22,8%	-316	6,7%	-339	6,5%	7,3%
Hrvatska	1.005	13,3%	1.363	13,5%	35,6%	1.135	9,2%	1.392	9,1%	22,6%	-130	2,7%	-29	0,6%	-77,7%
Italija	718	9,5%	1.096	10,9%	52,6%	1.413	11,5%	1.848	12,1%	30,8%	-695	14,7%	-752	14,4%	8,2%
Srbija	826	10,9%	1.128	11,2%	36,6%	1.393	11,3%	1.742	11,4%	25,1%	-567	12,0%	-614	11,7%	8,3%
Slovenija	679	9,0%	882	8,7%	29,9%	605	4,9%	723	4,7%	19,5%	74	-1,6%	159	-3,0%	114,9%
Austrija	747	9,9%	938	9,3%	25,6%	491	4,0%	589	3,8%	20,0%	256	-5,4%	349	-6,7%	36,3%
Turska	210	2,8%	240	2,4%	14,3%	634	5,1%	890	5,8%	40,4%	-424	8,9%	-650	12,4%	53,3%
Rusija	54	0,7%	57	0,6%	5,6%	257	2,1%	489	3,2%	90,3%	-203	4,3%	-432	8,3%	112,8%
Kina	18	0,2%	24	0,2%	31,1%	1.435	11,6%	1.197	7,8%	-16,6%	-1.417	29,9%	-1.173	22,4%	-17,2%
Ostale zemlje	2.123	28,0%	2.834	28,1%	33,5%	3.444	28,0%	4.579	29,9%	32,9%	-1.322	27,9%	-1.745	33,4%	32,0%
UKUPNO	7.579	100%	10.084	100,0%	33,1%	12.322	100%	15.310	100,0%	24,2%	-4.743	100,0%	-5.226	100,0%	10,2%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Tabela 20: Platni bilans Bosne i Hercegovine

PLATNI BILANS BOSNE I HERCEGOVINE u milionima KM	K1-K3 2020	K1-K3 2021	Promjena K1-K3 2021 /K1-K3 2020
TEKUĆI RAČUN	-979	-723	-26,1%
Roba - saldo	-4.684	-5.144	9,8%
Izvoz robe, fob	6.791	9.024	32,9%
Uvoz robe, fob	11.475	14.168	23,5%
Usluge - saldo	1.132	1.716	51,6%
Potražuje - ukupno	1.799	2.561	42,4%
Duguje - ukupno	667	845	26,8%
Primarni dohodak - saldo	-234	-343	46,5%
Potražuje - ukupno	586	664	13,4%
Duguje - ukupno	820	1.008	22,9%
Sekundarni dohodak - saldo	2.807	3.048	8,6%
Od čega: Personalni transferi - potražuje	1.880	2.240	19,2%
KAPITALNI RAČUN	219	188	-14,3%
FINANSIJSKI RAČUN	-755	-345	-54,4%
Direktne investicije	-616	-994	61,4%
Od čega: Reinvestirane zarade - Pasiva	498	659	32,4%
Portfolio investicije	-28	50	-277,2%
Ostale investicije	-806	-1.124	39,4%
Neto finansijska aktiva	5	144	2817,1%
Valuta i depoziti	-29	107	-468,0%
Ostalo	-33	-5	-83,6%
Neto finansijska pasiva	811	1.268	56,3%
Valuta i depoziti	-817	-385	-52,9%
Zajmovi	1.211	506	-58,2%
Vladin sektor	700	77	-89,0%
Ostali sektori	511	429	-15,9%
Trgovinski krediti i avansi	422	530	25,6%
Rezervna aktiva	696	1.723	147,6%
NETO GREŠKE I PROPUSTI	5	191	3508,8%

Izvor: Centralna banka Bosne i Hercegovine